

OULU TURKANSAARI

Historiallisen ajan arkeologinen koekaivaus
1. - 12.6. 2009

Mirette Modarress
Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio 2009

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde	Oulu, Turkansaari
Kaupunki	Oulu
Tutkimuksen laatu	Historiallisen ajan arkeologinen koekaivaus
Kohteen ajoitus	1300 - 1900-luvut
Peruskarttalehti	Madekoski 3422 05
Koordinaatit	p = 7206330, i = 3439040, z = noin 15,00 m mpy
Maanomistaja	Oulun kaupunki
Tutkimuslaitos	Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio
Kaivauksenjohtaja	FM Mirette Modarress
Kenttätöaika	1.6.- 12.6.2009
Tutkitun alueen laajuus	17,5 m ²
Tutkimusten kustantaja	Oulun yliopisto, Arkeologian oppiaine
Löydöt	KM2009050:1 - 110
Mustavalkonegatiivit	Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio 4438:1-36, 4439:1-36, 4440:1-36, 4441:30-36
Diapositiivit	Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio 27353 - 27459
Digikuvat	Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio TURKKA09: 1- 190
Aikaisemmat tutkimukset	Juhani Rinne 1921, kaivaustutkimus kirkon paikan määrittämiseksi. Aarne Kopisto 1967, koekaivaus
Tutkimuslupa	DNRO 19/302/2009
Kirjallisuusviitteet	
Elfving, Östen	Turkansaaren kirkko. <i>Suomen Kuvalehti</i> 51–52/ 1933. 1716–1718.
Julku, Kyösti	Oulujoen rajapyykki 1300-luvulta. <i>Turkansaaren vuosikirja I</i> . Toim. Eino Erkinaho & Eino Jokinen & Anneli Syrjänen. Oulu 1979. 3-8.

Luukko, Armas	Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin keskiaika sekä 1500-luku. <i>Pohjois-pohjanmaan ja Lapin historia II</i> . Oulu 1954.
Paulaharju, Kimmo	29 taaleriala maksoi Oulun pitäjän entinen temppeli. Eräs kirkkokauppa 154 vuotta sitten. <i>Uusi-Suomi</i> , 7.10.1968.
Manninen, Turo	Kehittyvä ulkomuseo. Turkansaaren Säätiö 1961 – 1986. <i>Turkansaaren vuosikirja IV</i> . Toim. Eino Erkinaho & Eino Jokinen & Anneli Syrjänen. Oulu 1986. 3 - 25.
Ylimaula, Anna-Maija	Turkansaaren kirkko, Oulujoen kirkko ja Myllyojan seurakuntatalo. Rakennustaiteen kolme arvokasta kohdetta Oulujoen seurakunnassa. <i>Kirkollista elämää Oulun seudulla. Turkansaaren kirkko 300 vuotta</i> . Toim. Paavo Moilanen & Maarit Peltoniemi & Syrjänen Anneli. Oulu 1994.

Muut lähteet

Nurmi Risto, tutkija, Oulun yliopisto. Suullinen tiedonanto lasi- ja liitupiippulöydöistä.

Kaivauskertomuksen sivumäärä 26 + liitteet

Liitteet

Kuvaluettelot

Mustavalkokuvaluettelo

Diakuvaluettelo

Digitaalikuvaluettelo

Löytökuvaluettelo

Löytöluettelo

Karttaluettelo

Yleis-, vaaitus-, taso- ja profiilikartat

Lehtileikkeet

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka

Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio

Kaivauskertomuksen kopiot

Museovirasto, Rakennushistorian osasto;

Pohjois-Pohjanmaan museo, Oulun kaupunki

TIIVISTELMÄ

Oulun yliopiston arkeologian oppiaine suoritti arkeologiset koekaivaukset Turkansaaren vanhan kirkon ympäristössä 1.6.–12.6. 2009. Kaivaustutkimusten tarkoituksena oli tuottaa lisätietoa keskiaikaisen markkinapaikan ja Turkansaareen 1600-luvun lopulla rakennetun kirkon perustamisen aikaisista jäännöksistä sekä alueella tapahtuneista aktiviteeteista. Lisäksi haluttiin selvittää mahdollisten lisätutkimuksien tarvetta kirkossa ja sen ympäristössä syksyllä 2010 tehtävän kirkon peruskorjauksen vuoksi. Kaivaukset olivat samalla arkeologian oppiaineen opetuskaivaukset.

Alueelle aukaistiin kolme koeojaa; yksi kirkon eteläpuolelle, toinen koillispuolelle ja kolmas saaren laakealle harjulle noin 30 m päähän kirkosta. Erityisesti kiinnostuksen kohteena olivat kirkon vieressä havaitut suuret kivet, jotka mahdollisesti liittyivät kirkon kivijalkaan ja rakentamiseen. Koeojien kulttuurikerrokset olivat suhteellisen ohuita lukuun ottamatta kolmatta koeojaa, jossa oli paksu likamaakerros. Löytöjä oli niukasti ja ne ajoittuivat lähinnä 1600-1700-luvuille ja koostuivat suurimmaksi osaksi lasista, liitupiipun pätkistä, rautanauloista ja vähäisestä määrästä keramiikkaa. Mainittava löytöryhmä olivat rahat, viisi kuparikolikkoa ja yksi hopeinen, vuosilta 1636–1724. Suurin osa löytöjä tuli edellä mainittujen kivien yhteydestä. Koeojien lisäksi dokumentoitiin saaren kaakkoispuolella havaittu kivijalan tyyppinen rakenne.

Peruskarttaote MADEKOSKI 342205 (alkuperäinen 1:20 000, Maanmittauslaitos 2003)
 Kaivausalue merkitty ympyrällä.

SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTO – JA REKISTERITIEDOT	2
TIIVISTELMÄ	4
PERUSKARTTAOTE	5
1. JOHDANTO	7
2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA HISTORIALLINEN TAUSTA	7
3. KAIVAUKSET	9
3.1. Aloitus, kulku ja metodit	9
3.2. Koeoja A	11
3.3. Kaakkoislaajennus, koeoja A	13
3.4. Koeoja B	16
3.5. Koeoja C	19
4. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA TULKINTAA	22
5. YHTEENVETO	25
LÄHDELUETTELO	26
LIITTEET	

1. JOHDANTO

Oulun yliopiston arkeologian oppiaine suoritti arkeologiset koekaivaukset Turkansaaren vanhan kirkon ympäristössä 1.6.–12.6. 2009. Kaivaustutkimusten tarkoituksena oli tuottaa lisätietoa keskiaikaisen markkinapaikan sekä Turkansaaren 1600-luvun lopulla rakennetun kirkon perustamisen aikaisista jäännöksistä ja alueella tapahtuneista aktiviteeteista. Koekaivauksilla haluttiin myös selvittää mahdollisten lisätutkimuksien tarvetta kirkossa ja sen ympäristössä vuonna 2010 tehtävän kirkon peruskorjauksen vuoksi. Tutkimukset tehtiin amanuessi Anneli Syrjäsen aloitteesta yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan museon kanssa. Kaivaukset olivat samalla Oulun yliopiston arkeologian oppiaineen opetuskaivaukset ja tutkimuksellisten päämäärien rinnalla, kaivausten tarkoituksena oli opettaa kenttätöyömetodeja arkeologian opiskelijoille.

Kaivaustutkimusten vastuullisena johtajana toimi arkeologian professori Milton Núñez ja kenttäjohtajana arkeologian vs. amanuessi FM Mirette Modarress. Tutkimusavustajana toimi työharjoittelua suorittava fil.yo. Terhi Taipaleenmäki. Opintojen puitteissa, osana arkeologian syventäviä opintoja, tutkimusavustajan tehtäviä harjoittelivat fil.yo. Raisa Laitala, fil.yo. Kaija Kamula ja fil.yo. Sarianna Kivimäki.

2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA HISTORIALLINEN TAUSTA

Turkansaarta on tutkittu arkeologisesti erittäin vähän. Juhani Rinne teki kaivaustutkimuksia kirkon paikan määrittämiseksi vuonna 1921 ja Aarne Kopisto teki koekaivauksia (koepistoja) saaren eteläpuolisen rannan tuntumassa vuonna 1967. Kirjalliset tiedot Turkansaaren historiasta ovat niukkoja. Saaresta on joitain mainintoja keskiaikaisissa dokumenteissa, liittyen Oulun alueen kaupan, kirkollisen ja kaupungin kehityksen varhaisvaiheisiin. Keskiajalla, 1300-luvun puolivälin paikkeilla Uppsalan ja Turun hiippakuntien raja on jonkin aikaa sijainnut Oulu joella (ks.Luukko 1954, 259). Raja on merkitty kiviröykkiöllä Oulujoen keskellä sijaitsevaan saareen. Kyösti Julkun mukaan rajapyykki on todennäköisimmin sijainnut juuri Turkansaarella. (Julku 1979, 4-5). Kirjallisten tietojen mukaan Turkansaarella on keskiajalla ollut markkinapaikka. Vuonna 1489 Pohjanmaan voudin määräyksestä venäläisten ja karjalaisten kauppiaiden oli sallittua tulla Oulu jokea pitkin kaupantekoon vain Turkansaaren asti (Luukko 1954, 201). Turkansaari on ollut merkittävä kalastuselinkeinon kannalta. Ainakin jo 1500-luvulta

tiedetään Oulu-joessa Turkansaaren lähistöllä olleen kalapatoja (esim. Luukko 1954, 171). Turkansaaren kirkko, jota ensin kutsuttiin saarnahuoneeksi, perustettiin 1600-luvun lopulla markkinaväen ja kalastajien jumalanpalveluksia varten. (Manninen 1986, 3; Ylimaula 1994, 11) Turkansaarella sijainneista muista mahdollisista rakennuksista ei ole tietoa. Vuoden 1737/1745 kartassa (kuva 1) Turkansaaren on merkitty vain yksi rakennus, saarnahuone (bönehus).

Kuva 1. Turkansaaren kartta vuosilta 1737/1745. Ympyrän keskellä ”Bönehus”, saarnahuone. Lähde: E. Höjer 2008. Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto (<http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-200805162514>)

Saarnahuone on otettu käyttöön ilmeisesti vuonna 1694, mainittu vuosiluku on kaiverrettuna kirkon oven yläpuolen hirressä. On kuitenkin mahdollista, että kirkko olisi rakennettu jo hieman aikaisemmin 1680-luvulla. (Paulaharju 1968; Ylimaula 1994, 11). 1800-luvun alkupuolella kirkko rapistui ja sille ei enää katsottu olevan käyttöä, se myytiin kalastajien varastoksi Raatinsaarelle. Östen Elfvingin toimesta kirkkorakennus tuotiin kuitenkin takaisin Turkansaaren ja pystytettiin entiselle paikalleen vuonna 1922 (kuva 2). Kirkko vihittiin uudelleen käyttöön 1925. (Elfving 1933). Edellä mainitut Juhani Rinteen kaivaukset liittyvät kirkon aikaisemman paikan määrittelyyn ja sen pystytykseen. Ennen kirkon siirtoa Juhani Rinne (1921) tutki kirkon vanhan kivijalan sisäpuolta ja ympäristöä. Löydöt koostuivat muun muassa ikkunalasin sirpaleista, liitupiipun kappaleista ja viidestä ruotsalaisesta kolikosta vuosilta 1671 (?) - 1748. Rinne mainitsee muistiinpanoissaan, että

siihen aikaan saarella ei ollut muita rakennuksia kuin sen keskipaikkeilla oleva pieni lato. 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa saari olikin ollut laidunalueena. Turkansaaren säätiö perustettiin vuonna 1961 ja siitä lähtien saarella on toiminut Turkansaaren ulkomuseo. Museoalueen rakennuksien hankinnan oli Elfving aloittanut jo 1930-luvulla. Sitten saarelle on siirretty useita vanhoja rakennuksia eri puolilta Pohjois-Suomea. (Manninen 1986).

Kuva 2. Vuonna 1922 entiselle paikalleen uudelleen pystytetty Turkansaaren kirkko kaivausten alkaessa. Koeoja A ja kaakkoislaajennus sijoituivat kirkon viereen oikealle 2 m:n päähän kirkosta. (Kuva: M. Modarress).

3. KAIVAUKSET

3.1. Aloitukset ja menetelmät

Työt aloitettiin siirtämällä korkeus Turkansaaren sillan keskipaikkeilla sijaitsevasta, maanmittauslaitoksen määrittämästä korkeuspisteestä ($Z = 15,01$ m mpy) sillan eteläpuoleisen sementtisen jalustan nurkkaan. Sillan jalustan nurkan korkeudeksi saatiin 14,36 m mpy (korkeuspiste 1, kuvallitte kuva 8). Toinen korkeus mitattiin saaren harjanteen korkeimmalla alueella olevalle isolle maakivelle, joka sijaitsee suurin piirtein kirkon ja päärakennuksen puolivälissä. Kiven keskellä on rautapultti, josta Oulun

maanmittauslaitoksella tai teknisessä keskuksessa ei kuitenkaan löytynyt tietoa. Pultin nupin korkeudeksi mitattiin 14,76 m mpy (korkeuspiste 2, kuvaliite kuva 9). Molempia korkeuspisteitä käytettiin kaivausten erivaiheissa vaaitusarvojen mittauksissa. Peruslinja vedettiin kirkon eteläisen pitkän seinän suuntaisesti (suunta 50–230). Peruslinjan 0-piste sijaitsi 10 metrin päässä kirkon eteläisestä nurkasta. Peruslinjan ja koeojien suunta ei näin ollen seurannut ilmansuuntia (mikä aiheutti kaivausten aikana hieman hankaluuksia sekä sanallisessa että kuvallisessa dokumentoinnissa), vaan peruslinja ja koeoja määriteltiin kirkon suunnan mukaan.

Alueelle aukaistiin kolme koeojaa A, B ja C (yleiskartta 2). Koeoja A:n paikka valittiin, jotta saataisiin selkoa kirkon ympäristössä tapahtuneista aktiviteeteista ja havaittaisiin mahdolliset hautaukset (kuva 2). Koeoja A:han tehtiin jo alussa laajennus kaakon suuntaan (tässä raportissa: kaakkoislaajennus). Kaakkoislaajennus tehtiin koska maanpinnalla näkyi ja pinnan alla tuntui suurehkoja kiviä, joiden funktio haluttiin selvittää. Koeoja B:n paikaksi valittiin kirkon pohjoispäädyn puoli. Kiinnostusta herättivät suuret kivet, jotka osittain näkyivät ja osittain tuntuivat pinnan alla ja vaikuttivat sijaitsevan kirkon seinän suuntaisena jonona. Koeoja C avattiin saaren korkeimmalle harjanteelle, lähelle edellä mainittua pulttikiveä (kuvaliite kuva 9). Koeojan paikka valikoitiin ennako-oletuksella, että saaren korkein alue on ollut otollista aluetta erilaisille aktiviteeteille. Kaivausten loppuvaiheessa myös koeoja C:tä (aluksi 1m x1m koeruutu) laajennettiin kaakkoon päin 0,5 metrillä.

Kaivu aloitettiin koeoja A:sta luonnollisten kerrosten mukaan yksikkökaivumenetelmällä. Metodi valittiin opetuksellisessa tarkoituksessa, mutta metodista luovuttiin kuitenkin jo varhaisessa vaiheessa, koska havaittiin että kulttuurikerrokset koeoja A:ssa olivat erittäin ohuet. Lisäksi ensimmäistä kertaa kaivaville opiskelijoille tuotti vaikeuksia erottaa kerroksia toisistaan, mikä hidasti kaivausprosessia. Kaivua jatkettiin tasokaivuna, 5-10 cm:n kerroksina, ja kerrokset dokumentoitiin kaivukerroksina, esim. 1. kaivukerros (kk1). Koeojat B ja C kaivettiin alusta asti tasokaivausmenetelmällä.

Kaivausten lisäksi saaren kaakkoispuolelta havaitut suurehkot kivet, jotka muodostivat kivijalan tyyppisen rakenteen (R 3) dokumentoitiin valokuvin, piirroksin ja mittauksin. Kaivausten loputtua (15.6.) tehtiin tarkastuskäynti Turkansaaren luoteispuolella sijaitsevalle Lentosaarelle. Kohteena olivat alueelta aikaisemmin raportoidut mahdolliset kivirakenteet (Julku 1979: 5-8). Näistä ainoastaan saaren eteläpäädyn kivet vaikuttivat

ihmisen tekemiltä rakennelmilta, jonkinlaisen kivimuurin jäännöksiltä. Alue oli runsaan kasvillisuuden peitossa, ja ilma myrskyinen, joten kivirakenteita ei tässä yhteydessä tutkittu tarkemmin.

3.2. Koeoja A

Koeoja A, ruudut **50 - 57/100**, oli kooltaan 8 m x 1 m (8 m²), se sijaitsi 2 m etäisyydellä peruslinjasta, kirkon eteläisen pitkän seinän suuntaisesti. Ruutu x =50/y =100 sijaitsi peruslinjan 13 m:n kohdalta 2 metriä kaakkoon ja 3,39 metrin päässä kirkon kaakkois-/etelänpuoleisen nurkan perustuskivistä (suuntaan 92°). Välittömästi koeoja A:n aukaisun jälkeen tehtiin ojan koillis-/itäpäätyn 2 m x 1,5 m (3 m²) laajennus kaakon suuntaan kaakkoislaajennus (ks. yleiskartta 2). Koeoja A:n kaakkoislaajennus kaivettiin ja dokumentoitiin erikseen, se käsitellään erikseen myös tässä raportissa.

Kirkon ympäristöstä oli museon toimesta poistettu pintaturvetta koneella jo ennen kaivausten aloitusta (ks. kuva 2). Toimenpide oli tehty koska runsaiden sateiden aiheuttaman kirkon reunoille kerääntyvän veden pelättiin vahingoittavan rakennuksen perustuksia. Kaivaukset aloitettiin jäljellä olevan pintaturpeen poistolla koeoja A:n ja kaakkoislaajennuksen alueelta.

Koeojan kaivu aloitettiin luonnollisten kerrosten mukaisella yksikkökaivumenetelmällä: Pintaturpeen (SY1) alta tuli esille savinen, hiekkainen sekoittunut likamaakerros (SY2) koko koeojan alueelta, jossa oli hiililäikkiä seassa. Sekoittuneen hiekkakerroksen (SY2) alla oli vaalean kellertävää savista hiekkaa (SY3), joka rajoittui ruutujen 50 – 54/60 alueelle. Kellertävän hiekan ja muissa paikoin sekoittuneen hiekkakerroksen alla tummaa, hiilensekaista likamaata (SY4). Kellertävän hiekan ja likamaan alta ja paikoittain sekoittuneen savisen kerroksen (SY2) alta tuli esille savista, hieman hiekkaisista/harmahtavaa savista kerrosta (SY5).

Ennen tasokaivun aloitusta koeojassa havaitut kerrokset:

SY1 pintaturve, **SY2** likamaa (sekoittunut savi/hiekka), **SY3** vaalea kellertävä hiekka, **SY4** tumma hiilensekainen likamaa, **SY5** harmahtava savi/ruskea hiekka

Koeoja A:n kerroksia oli kaivettu noin 3 - 10 cm, ja kaivusta tehty kaksi tasodokumentointia, kun siirryttiin tasokaivausmetodiin. Toinen dokumentointitaso (2. dkt.) lähtötasona jatkossa oleville kaivukerroksille.

Ensimmäisessä tasokaivukerroksessa (1KK) koeoja A:sta (ruudut 50–57/100) poistettiin maata 5 cm. Esille tuli läikikäs likamaakerros, seassa hienoa hiekkaa, savea ja hiiltä. Paikoittain kerroksessa oli runsaasti hiililäikkiä ja -palasia (erityisesti ruuduissa 51 -

52/100) sekä kasvien juuria. Kerroksen värisävyt vaihtelivat lähes mustasta vaalean ruskeaan ja oranssiin. Alemmalla tasolla esille vaaleampaa, kellertävää hienoa hiekkaa ja savea koko alueella. Ei löytöjä. Tehtiin kolmas tasodokumentointi (3.dkt.).

Toisessa kaivukerroksessa (2KK) koejasta poistettiin maata 10 cm. Maa muuttui puhtaammaksi oranssinruskeaksi hienon hiekan ja saven sekaiseksi maaksi. Paikoittain kerroksessa oli koko koeajan alueella punaruskeita juovia ja hiililäikkiä.

Kerroksen löydöt: metalliesine (nappi), lasin kappale.

Myös kolmannessa kaivukerroksessa koejasta poistettiin maata 10 cm. Kerros puhtaampaa harmaata/oranssinruskeaa hiekkaa ja savea. Paikoittain hiiltä, palaneita oksia ja punertavia juovia. Ei löytöjä.

Ruutuja 50–57/100 ei piirretty tässä tasossa (5.dkt.) vaan pelkästään kuvattiin ja vaaittiin. Ruutujen 50/100, 54–57/100 kaivu lopetettiin tähän tasoon.

Neljännessä kaivukerroksessa (4KK) kolmea ruutua (51 - 53/100) kaivettiin 20 cm lapiolla. Maa muuttui savisemmaksi ja puhtaammaksi, se oli oranssinruskean hiekan ja harmaan saven sekoitusta. Kerroksessa oli muutamia palaneita oksia. Aivan kerroksen pohjalta (ruutu 51/100) tuli esille vaaleanharmaata hienoa hiekkaa. Keskimmaisestä ruudusta 52/100 kaivettiin vielä toiset 20 cm, jossa edellä mainitun kaltainen harmaa/oranssinruskea maakerros jatkui edelleen. Kairatessa ruudun pohjalta maakerros jatkui samanlaisena. Ruudut 51–53/100 saatiin kaivettua pohjaan. Ei löytöjä.

Lopetustaso (6.dkt), ruutuja 51–53/100 ei enää piirretty, vaan ne kuvattiin ja vaaittiin.

Yhteenveto (koeaja A)

Paksuimmat kulttuurikerrokset noin 10–20 cm sijaitsivat ruuduissa 51 - 53/100. Kerrokset olivat hiekan ja saven sekaista tummaa likamaata jossa hiililäikkiä. Ruuduissa 51 - 53/100 oli myös hieman ylöspäin kaartuva harmahtava likamaa kerros noin 40 - 45 cm maanpinnan alapuolella, joka huomattiin lähinnä profiilista (kuva 3). Viidennen dokumentointitason jälkeen ruutua 52/100 kaivettiin lapiolla vielä 40 cm ja todettiin, ettei kulttuurikerroksia ollut enää havaittavissa. Löydöt koeaja A:sta jäivät vähäisiksi, joukossa yksi tinalyijysekoitteinen nappi, muuten suurimmaksi osaksi pieniä vihreän ikkunalasin sirpaleita. Pintakerroksissa oli muutamia ikkunalasin palasia ja rautanauvoja. Niitä ei otettu talteen, sillä pintakerrokset olivat sekoittuneita edellä mainitun ennen kaivauksia tapahtuneen koneellisen pintamaan poiston vuoksi.

Kuva 3. Koeoja A, eteläprofiili, ruutu 53/100. Profiilin keskipaikkeilla heikosti näkyvä tumma juova (Kuva: Anni Guttorm).

3.3. Kaakkoislaajennus, koeoja A

Koeoja A:n tehtiin kaakkoislaajennus (ruudut **56 - 57/101 - 102**), koska alueella näkyi maanpinnassa muutamia isoja kiviä lähekkäin ja kairaus osoitti niitä olevan enemmänkin. Tutkittavan alueen pintavaaituksen jälkeen poistettiin turvekerros (SY1). Turvekerroksen alta tuli näkyville 9 noin 20 - 40 cm kokoista ja hieman pienempää luonnonkiveä, kivirakenne (R1). Puiden juuria kasvoi kivien päältä ja välistä. Seuraavaksi esille kellertävänruskeaa savista hiekkaa, joka osittain likaisen harmaata (SY2).

Ensimmäisen tason dokumentoinnin jälkeen jatkettiin kerroksen SY2 poistoa noin 5 cm paksuudelta. Esille ruskean hiekan ja harmaan saven sekaista maakerrosta (SY5). Ruudussa 56/101 kivien vieressä ja ympärillä osittain kellertävää savea ja tummaa likamaata (SY6), josta löytyi punasavikeramiikka astian palasia. Esille lisää R1 kiviä rökkiömäisesti: tässä vaiheessa näkyvillä 11 isoa ($\varnothing$ noin 20–40 cm) ja 14 pienempää kiveä. Kaksi kiveä ulottui koeoja A:n ruutuun 56/100. Tehtiin toinen tasodokumentointi (2. dkt), joka samalla tasokaivun aloitustaso.

Ennen tasokaivun aloitusta kaakkoislaajennuksessa havaitut kerrokset:

SY1 pintaturve. Turpeen alla **SY2** likamaa (sekoittunut savi/hiekka), jonka alla **SY5** harmahtava savi/ruskea hiekka, **SY6** tumma likamaa.

Kaakkoislaajennuksen kaivua jatkettiin tasokaivuna. Maakerros edelleen savista ruskean kellertävää hiekkaa, osittain tumman harmaata (SY5) lähes koko alueella. Aivan R1:n kivien vieressä tummaa likamaata (SY6).

Kerroksen löydöt: (56/101) kivilavakeramiikka-astian palanen, lasitettu punasavikeramiikka astian palanen, esinelasin palasia, ikkunalasin lyijyreunusta ja pieniä tiilimuruja; (57/102) esinelasin kappale (kohojuovat) ja liitupiipun varren sekä kopan kappaleet (seulasta). Tehtiin kolmas tasodokumentointi (3. dkt).

Toisessa kaivukerroksessa koeojasta poistettiin maata 5 cm. Maa edelleen tummaa, ruskeaa hienoa hiekkaa, osittain sekoittunutta. Kaivettaessa R1 kivet tulivat paremmin esille, kivet numeroitiin tutkimusten jälkeistä takaisin laittoon varten. Kaikista numeroiduista kivistä otettiin myös korkeudet. Muutama pienemmistä kivistä poistettiin. Ruuduissa 57/101-102 kivien välissä hiiltä, (56/102) hiilensekainen likamaaläikkä ja (56/101) huuhtoumaa sekä juova vaaleanharmaata savista hiekkaa.

Kerroksen löydöt: (56/101) rautalevy, rautanaula ja piikiven palanen, (57/102) lasia.

Kolmannessa kaivukerroksessa (56–57/101-102) poistettiin maata 5 cm. Kerros edellisen kaltaista. Kivien ympärillä tummaa ja hiilistä likamaata ja huuhtoutumisjuovia, paikoittain vaaleaa hiekkaa. Lähes kaikki R1:n kivet poistettiin tässä kaivukerroksessa.

Kerroksen löydöt: (56/101) hopeakolikko KM2009050:32, rautanaula; (57/101) kivien vierestä liitupiipun pesän kappale ja naula; (57/102) lasia.

Neljännessä kaivukerroksessa (56–57/101-102) poistettiin maata edelleen 5 cm, maakerroksissa ei muutoksia. Ruudussa (56/101) vaaleansaven läikkiä ja hiiltä. (57/101-102) paksu hiilen sekainen likamaaläikkä, hiilen sekaisia huuhtoutumisjuovia poistettujen kivien alla.

Kerroksen löydöt: lasia

Viidennessä kaivukerroksessa (56–57/101-102) poistettiin maata 5 cm. Maa muuttui kaivettaessa puhtaammaksi ja savisemmaksi, oranssinruskeaa hienoa hiekkaa ja harmaata savea kuten koeoja A ruuduissa 50–57/100. Ruudussa (56-57/101) likamaaläikkä poistettujen kivien alla, seassa tiilen palasia ja murua, (57/102) hiililäikkä.

Kerroksen löydöt: lasinpala

Tason (7.) dokumentointi tehtiin normaaliin tapaan. Ruutujen 56/101, 57/101 ja 57/102 kaivaminen lopetettiin tähän tasoon.

Kuudennessa kaivukerroksessa kaivettiin ruutua 56/102 lapiolla noin 40 cm.

Maa muuttui savisemmaksi ja puhtaaksi oranssinruskean hiekan ja harmaan saven sekaiseksi. Ei löytöjä. Taso 8. ruudun 56/102 kaivun lopetustaso. Tasoa (8) ei piirretty erikseen, vaan se merkittiin edellisen tason (7) karttaan sekä kuvattiin ja vaaittiin.

Yhteenveto (kaakkoislaajennus, koeja A)

Kerrokset kaakkoislaajennuksessa olivat hiekan ja savensekaisia, paikoittain hiililäikkiä ja tummaa likamaata. Kaakkoislaajennuksessa olevaan kivirakenteeseen kuului useita suuria noin 30-40 cm ja joukko pienempiä kiviä, yhteensä ennallistusta varten numeroituja oli 30 kpl (kuva 4). Kivet olivat epämääräisessä järjestyksessä, ne eivät näyttäneet muodostavan mitään selvää rakennetta. Kivet olivat kuitenkin lähekkäin ja osittain päällekkäin kasamaisesti. Kivien ympärillä oli ohuehko likamaakerros ja hiilensekaisia likamaaläikkiä.

Kuva 4. Kaakkoislaajennus (koeja A), kivirykelmä (R1). Taso 3.

(Kuva: Hilla Degerman).

Kivien poiston jälkeen likamaata oli havaittavissa ruudun lounais- /länsipuolella, muualla maa muuttui puhtaaksi saven ja hiekan sekoitukseksi. Kaakkoislaajennuksen etelänurkkaa (56/102) kaivettiin vielä lapiolla 40 cm, ja todettiin kulttuurikerrosten loppuneen. Ruudun 57/101 koillispuolella oli ympyrän muotoinen tumma läikkä ($\emptyset$ noin 10 cm) mahdollinen paalun jälki. Jälki tuli esille suurten kivien poistossa, se sijaitsi läntisimmän kiven alla.

Kivien ympäriltä tai läheltä löytyi muun muassa hopeakolikko vuodelta 1686 (läheltä ruudun 56/101 länsinurkkaa likamaa läikästä 13,83 m mpy), kivisavi- ja punasavikeramiikan kappaleita, ja kappale hollantilaisen 1600-luvun liitupiipun pesää sekä pieniä, ohuita vihertävästä metsälasista valmistettujen passglas -pikarin palasia. Passglas -palaset ovat hyvälaatuisia, yhdessä palassa on kaksi ohutta tiiviisti vierekkäin olevaa kohojuovaa (kuvaliite kuva 10), ajoittuu laadun perusteella 1600-luvulle.

3.4. Koeoja B

Koeoja B (ruudut 57 - 58/92 - 96) aukaistiin kirkon koillis-/itäpäätyyn, noin 30 cm:n päähän kirkon seinästä, päätyseinän suuntaisesti. Koeoja B oli kooltaan 1 m x 5 m (5 m²). Alueelta oli turve poistettu jo aikaisemmin ja kaivua aloitettaessa koeojan alueella oli maanpinnassa näkyvillä muutamien isojen kivien pintaa (kuvaliite kuva 11). Koeojan ruudut jakautuivat koordinaatistossa siten, että kirkon seinän puoleisista ruuduista 30 cm kuului ruutuihin 57/92-96 ja 70 cm ruutuihin 58/92-96 (ks. esim. kartta 22). Koeojaa B kaivettiin 5 ja 10 cm:n kerroksina.

Ensimmäisessä kaivukerroksessa koeojasta poistettiin maata 5 cm. Kerros oli koko koeojassa likaista hienoa hiekkamaata, jossa paikoittain hiiltä ja hiilitäpliä. Hiililäikkiä oli kaikissa ruuduissa, mutta ruudussa 58/95 hieman enemmän. Väriltään maa vaihteli vaaleanruskeasta lähes tummanharmaaseen. Alueella oli muutamia noin 30- 40 cm kokoisia kiviä ja useita vielä osittain maalla peittyneitä kiviä, kivirakenne R2. Kivet ovat samassa linjassa kirkon takaseinän ja kivijalan kanssa.

Kerroksen löydöt: lasin palasia, pieniä tiilen palasia (yksi pienen nyrkin kokoinen, jonka pinnalla olkien painaumajälkiä, ei otettu talteen, löytöpussin merkinnöissä virheitä), liitupiipunvarren katkelma ja kaksi kolikkoa. Molemmat kolikot löytyivät vasta seulomisvaiheessa, mutta korkeus pystyttiin suurin piirtein määrittelemään ja löytöalue puolen ruudun tarkkuudella. Ensimmäinen kolikko ruudusta 57/96 ja toinen ruudusta 58/95.

Toisessa kaivukerroksessa koejasta poistettiin maata 10 cm. Maa edelleen hiekkaista likamaata, seassa hiiltä. Alemmas kaivettaessa maa alkoi muuttua osittain puhtaammaksi harmaan/oranssinruskeaksi hienoksi hiekaksi, jossa oli edelleen hiiltä. Hiiltä oli runsaammin ruudussa 58/95. Kerrosta kaivettaessa aikaisemmin näkyneet kivet (R2) saatiin paremmin esille ja lisää kiviä tuli näkyviin.

Kerroksen löydöt: lasin sirpaleita, rautanauvoja, kupariputken kappale, liitupiipunvarsi (seulasta).

Kolmannessa kaivukerroksessa koejasta poistettiin maata 10 cm. Maa muuttui koko koejassa puhtaammaksi, mutta hiiltä oli edelleen varsinkin kivien juurilla ja kivien alla. Kerroksen koostumus: harmaan/oranssinruskea hieno hiekka ja savi, paikoittain punertavia juovia sekä palaneita oksia. Muutamia uusia kiviä tuli esille, osa aiemmin esille tulleista kivistä nostettiin pois paikaltaan, kaikki poistetut kivet numeroitiin ennallistusta varten.

Kerroksen löydöt: lasin sirpaleita, liitupiipun pesän kappale ja yksi kolikko. Raha löytyi ruudusta 57/94 suuren kiven alta.

Neljännessä kaivukerroksessa koejasta poistettiin maata jälleen 10 cm. Vaikka maa muuttui puhtaammaksi, ruuduissa yhä paljon hiililäikkiä, etenkin kivien ympärillä ja alla samoin kuin punertavia juovia. Paikoittain likamaakerroksen alta tuli esiin puhdasta savista hienoa hiekkaa. Ruutujen 57–58/92-93 kaivaminen lopetettiin tähän tasoon (4.dkt).

Kerroksen löydöt: lasin sirpaleita, kaksi kolikkoa. Rahat löytyivät ruudusta 57/93 suuren laakean kiven reunan alta. Kivi jatkui länsiprofiiliin, eikä sitä poistettu kokonaan. Kiven alla ja kolikkojen ympärillä oli runsaasti punaista maata, siitä otettiin maanäyte, joka todettiin myöhemmin punamultamaalin jäännökseksi.

Viidennessä kaivukerroksessa koejasta poistettiin maata 10–40 cm: ruuduista 57–58/95-96 10 cm ja ruuduista 57–58/94 40 cm. Maa puhdasta, samankaltaista kuin koeoja A:ssa: harmaan-/oranssinruskeaa hienoa hiekkaa ja savea (pohjasavea). Kerroksen yläosassa oli muutamia likamaaläikkiä ja paikoitellen punertavia juovia. Taso dokumentoitiin normaaliin tapaan (5.dkt.). Ruutujen 57–58/94-96 kaivaminen lopetettiin tähän tasoon, johon myös koko koeoja B:n kaivu loppui. Lopuksi tehtiin tarkistuskairaus keskeltä koeojaa, maakerroksissa ei näkynyt muutoksia.

Kerroksen löydöt: (57/95) rautanauva kiven juurelta.

Yhteenveto (koeja B)

Koeja B:ssä alkuperäisen kiinnostuksen kohteena olivat suuret kivet (Ø noin 30 - 50 cm), jotka näyttivät muodostavan kivijalan tyypin rakenteen. Ennallistusta varten kivet numeroitiin ja niitä oli yhteensä 16 kpl. Kivet sijaitsivat noin 20 - 50 cm:n päässä kirkon kivijalasta. Kaikkia kiviä ei näin ollen poistettu, vaan osa kivistä jäi kaivettaessa osittain koejan läntiseen profiiliin. Kivien ympärillä oli likamaata ja hiilijuovia, sekä toisinaan paikoin punamultamaalin jäännöksiä, sekoittuneena likamaakerrokseen.

Kuva 5. Koeja B, kivirakenne (R2), taso 2. (Kuva: Satu Laitinen)

Kivien itäpuolella kulttuurikerrokset olivat vähäisiä, sekoittuneen- ja likamaan rajoituessa lähinnä kivien ympärille ja viereen. Löydöistä merkittävimmät olivat 5 kuparikolikkoa,

jotka ajoittuivat vuosille 1636–1724. Kaksi ensimmäistä kolikkoa löytyivät kaivettaessa ensimmäistä kaivukerrosta, vuoden 1636 ¼ ör Kristiina (57/96) ja vuoden 1718 - 1720 Ulrika Eleonora (58/95). Kolikot löytyivät vasta maata seulottaessa, mutta niiden sijainti pystyttiin määrittelemään ¼ ruudun tarkkuudella ja löytökorkeus n. 5 cm:n tarkkuudella (löytökorkeudet 14 m mpy ja 13,85 m mpy). Neljäs kolikko, vuodelta 1660? 1/6 ör, löytyi kolmannessa kaivukerroksessa (57/94) kiven alta korkeudelta 13,85 m mpy. Viides kolikko vuoden 1677 1/6 ör Kaarle XI tuli esille neljännessä kaivukerroksessa (57/93) länsiprofiiliin jatkuvan suuren kiven alta (ks. kuva 7). Saman kiven alla oli toinenkin kolikko vuodelta vuoden 1724 1 ör Fredrik I, molempien kolikkojen löytökorkeus 13,68 m mpy (koeoja B:n kolikkojen löytöpaikat ja korkeudet ks. kartta 41). Muuten koeojan löydöt olivat vähäisiä, lähinnä ikkunalasia, 1 pieni kappale lyijypuitetta ja pari liitupiipun varren palasta, kupariputken kappale sekä rautanauloja.

3.5. Koeoja C

Koeoja C (ruudut 57/59–60) avattiin 30 metrin päähän kirkosta (suunta 140°) saaren korkeimmalle harjanteelle (yleiskartta 2; kuvaliite kuva 2). Kyseisellä kohdalla maa oli aavistuksen verran kuopalla ympäristöönsä verrattuna. Koeoja (57/59) oli ensin kooltaan 1m x 1m. Avatusta ruudusta tuli kolmannessa kaivauskerroksessa esille noin Ø 15 cm palanut kivi ja tummaa likamaata, joten 5. tason dokumentoinnin jälkeen koeojaa laajennettiin kaakkois-eteläpuolelta vielä 0,5 m x 1 m (ruutu 57/60). Yhteensä kaivettiin siis 1,5 m². Kaivu suoritettiin tasokaivuna 5 cm:n kerroksina.

Ensimmäinen kaivukerros (57/59 – 60). Maa aluksi hieman multaista (jäänteitä turpeesta), mutta muuttui oranssinruskeaksi hiilen sekaiseksi hienoksi hiekaksi.

57/59: ruudun nurkassa suorakulmion muotoinen hiilensekainen alue.

57/60: maakerros likaista, hiilistä ja sekoittunutta. Löydöt: (57/59) rautanauloja, liitupiipun varsi, tiilen muruja, fajanssia ja palanutta luuta.

Toinen kaivukerros (57/59–60). 57/59: oranssinruskeaa hienoa hiekkaa, jossa hiilitäpliä ja tummaa likamaata. Toisella reunalla kerros tummanruskeaa lähes mustaa, hiilen sekaista. Hiiltynyt puunkappale, joka osittain esillä jo edellisessä kerroksessa. 57/60: oranssinruskeaa hienoa hiekkaa ja rajoittunut hiilensekainen alue. Ruudun kulmassa vähän tiilimurskaa.

Kolmas kaivukerros (57/59–60). 57/59: hiilensekainen likamaa leveni eteläreunaa kohti, paksuus tässä kerroksessa noin 5 cm. Muualla ruudussa kapeneva alue oranssinruskeaa hienoa hiekkaa, jossa hiilitäpliä. Kaivausalueen lounaisnurkassa tummaa likamaata. 57/60: aiemmassa kerroksessa esiin kaivettu hiilensekainen alue kasvanut, muuten oranssinruskeaa hienoa hiekkaa ja hiilenpalasia. Löydöt (57/59): palanutta luuta hiilipitoiselta alueelta, muutamia ihan pieniä tiilen palasia (57/60): liitupiipun varren kappale (seulasta).

Neljäs kaivukerros (57/59–60). 57/59: kerroksessa hiilenpalasia, -täpliä ja hiilistä hiekkaa. Ruudun pohjoisreunalla hiilikerros alkoi kadota ja tilalle oranssinruskeaa hienoa hiekkaa, jossa pikkukiviä. Ruudussa yksi isompi kivi, maaperä kovaa. 57/60: oranssinruskeaa hienoa hiekkaa ja aiemmin esiin tullut hiilensekainen alue laajeni. Löydöt: (57/59) rautanaula, lasikuonaa ja palanutta luuta, (57/60) lasi- ja rautakuonaa sekä lasia.

Viides kaivukerros ruudut 57/59–60. 57/59: pinnalla edelleen hieman hiiltä, myös paloina. Muuten ruudussa oranssinruskeaa hienoa hiekkaa, alta vaaleampaa hiekkaa, jonka seassa savea. Hiiltynyt likamaa tässä kerroksessa suhteellisen tarkkareunainen. 57/60: hiilistä likamaata, esille kivi ja hiiltynyt puun kappale. Löydöt: (57/59) lasikuonaa, lasia, palanutta luuta, (57/60) rautanaula, piikiveä, lasikuonaa, liitupiipun varsi ja palanutta luuta.

Kuudennessa kaivukerroksessa ruudut 57/59–60 kaivettiin samaan tasoon. Kaivettaessa tasosta tehtiin välidokumentointi. 57/59: hiilistä edelleen ruudun eteläreunalla, mutta alemmalle tasolle mentäessä vaaleanruskeanoranssia hienoa hiekkaa suuremmalla osalla aluetta. Kiven ympärillä hiiltä. 57/60: hiiltynyt maa rajoittuu alueelle, josta löydettiin lisää kiviä, muuten maa vaaleanruskeanoranssia hienoa hiekkaa. Löydöt: (57/59) rautanaula ja luun siruja.

Seitsemättä kaivukerrosta aloitettaessa ruudut 57/59 ja 57/60 olivat samassa tasossa, koejasta poistettiin maata 5 cm koko alueelta. Hiiltä oli havaittavissa lähinnä kiven ympärillä, muuten oranssia/harmaata savea. Löydöt: palanutta luuta poistetun pienen kiven alta, liitupiipun varren kappale kerroksen pinnalta (ruutujen rajalta).

Kahdeksannessa kaivukerroksessa ruuduista 57/59 - 60 poistettiin maata 5 cm siten, että ruutu 57/60 kaivettiin kokonaan, mutta ruudun 57/59 puolelta vain 30 cm leveydeltä (kaivettu alue 0,8 m x 1m). Kaivausalue rajattiin näin, jotta tumma hiililäikkä ja kivien

alue saataisiin kaivettua loppuun. Edellisessä kaivauskerroksessa esillä olleet kivet poistettiin, esille yksi uusi kivi. Musta hiilensekainen kerros pieneni edelleen rajautuen kivien ympärille. Löydöt: (57/59) luuta; (57/60) vihreää, ohutta lasia. Taso 8. koeja C: n kaivun lopetustaso.

Yhteenveto (koeja C)

Koeja C aukaistiin saaren korkeimmalle alueelle, etelään päin viettävään rinteeseen. Maanpinta oli kyseiseltä kohdalta hieman kuopalla ja ruohopeite osittain kuivunut. Pintaturpeen alla oli hiekaista ja savista kerrosta, noin 10 - 15 cm päästä maanpinnasta esille tuli hiilen sekaista likamaata, erityisesti ruudun etelä- ja länsipuolelta. Syvemmälle kaivettaessa likamaakerros muuttui tummemmaksi ja sen keskipaikkeilla oli mentäessä yksi lapsen päänkokoinen ja muutama pienempi palanut kivi (kuva 6).

Kuva 6. Koeja C, taso 7. Tumma, hiilensekainen likamaa alue ja kiviä.

(Kuva: Marko Jokinen).

Likamaata oli aluksi lähes koko alueella, mutta syvemmillä se sijaitsi kuoppamaisesti lähinnä koeojan etelä- ja lounaispuolella. Koeojasta tuli vähän löytöjä. Heti pintaturpeen alla ja ylimmässä kerroksessa olleita muutamia nauvoja ja tiilenmurusia ei otettu talteen. Koeojaa ei ehditty kaivaa puhtaaseen pohjamaahan asti, mutta lopetustasossa (8 dkt.), likamaa alkoi huomattavasti vähentyä. Eteläisessä nurkassa tumma likamaakerros oli paksuimmillaan noin 40 cm (kuvaliite kuva 12).

4. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA TULKINTAA

Koeoja A

Koeoja A:n aukaisulla kirkon eteläpuolelle lähelle kirkkoa haluttiin selvittää ympäristössä tapahtuneita aktiviteetteja ja havaita mahdolliset hautaukset (keskustelu arkeologian lehtori Pentti Koivusen kanssa). Havainnot ja löydöt niistä jäivät vähäisiksi. Paksuimmat kulttuurikerrokset sijaitsivat koeojan ruuduissa 51 - 53/100 (noin 20 - 50 cm). Ainoa viite, mahdollisista maansiirroista (esim. hautauksia ajatellen) löytyi edellä mainittujen ruutujen kaivauksessa noin 40 - 50 cm maanpinnasta. Kerroksessa oli havaittavissa kolmen ruudun alueella noin 5 - 10 cm paksu tummanharmahtava likamaakerros, joka eteläprofiilissa nousi molemmista päistä hieman kaarevasti ylöspäin (näkyä heikosti profiilissa, kuva 3 edellä).

Kaakkoislaajennus (koeoja A)

Kaakkoislaajennuksessa kiinnostuksen kohteena olivat pintaturpeen alla sijaitsevat suurehkot kivet. Lähtöarveluna oli, että paikalla voisi olla kirkkoon liittyvän pienen rakennuksen jäännökset, esimerkiksi kellotapuli (keskustelu museonhoitaja Anneli Syrjäsen kanssa). Toinen ennakoarvelu liittyi kivistä rakennettuun rajamerkkiin. Kyösti Julku (1979) on artikkelissaan esittänyt, että Turkansaarella on mahdollisesti sijainnut Uppsalan ja Turun hiippakuntien rajamerkki 1340 -luvulla. Rajamerkki oli keskiaikaisten lausuntojen mukaan suuri kivistä ladottu röykkiö (ks. Julku 1979:4). Kaakkoislaajennuksen kivet (R1) olisivatkin sijainneet otollisella paikalla rajamerkkiä ajatellen. Kivet ovat lähellä saaren korkeimman alueen eteläpäätyä. Kivikeskittymään kuului useita suuria noin 30 - 40 cm ja joukko pienempiä kiviä (kuva 4). Kaivettaessa havaittiin, että kivet olivat epämääräisessä järjestyksessä, ne eivät muodostaneet mitään selvää rakennetta. Kivien yhteydestä ei myöskään löytynyt jälkiä puusta tai puurakenteista. Kivet olivat lähekkäin ja osittain päällekkäin kasamaisesti. Mitään varsinaisia viitteitä

keskiaikaan ei kivistä tai niiden ympäriltä löytynyt. Siitä huolimatta on mahdollista, että kivet ovat voineet kuulua keskiaikaiseen rajamerkkiin, joka on sittemmin purettu tai hajonnut. Kiviä on voitu osittain käyttää uudelleen esimerkiksi kirkon kivijalassa. On myös mahdollista, että kivet oli tuotu paikalle kirkon kivijalkaa rakennettaessa ja ne ovat ylimääräiseksi jääneitä kiviä. Kivien läheltä löytyi 1600 -luvulle viittaavaa esineistön kappaleita. Passglas -lasin palanen, joka hyvän laatunsa ja kohojuovien perusteella vaikuttaa ajoittuvan 1600-luvulle (kuvaliite kuva 10), jos ei jopa varhaisemmaksi. Löytöaineistossa oli myös liitupiipun kopan kappale, jonka muodon ja pienen koon perusteella voi sanoa olevan hollantilaispiipusta 1600-luvulta (ennen 1680 -l., suullinen tiedonanto Risto Nurmi). Kaakkoislaajennuksen länsiosasta löytynyt hopeakolikko on vuodelta 1686. Alueelta löytyi myös kavisavikeramiikan kappaleita. Vaikka kaakkoislaajennuksen löytöaineisto on niukahko, siinä on edellä mainittuja ajoitukseen suuntaa antavia esineiden kappaleita. Löydöt, (Passglas, kavisavikeramiikka ja rahat) antavat myös viitteitä alueen aktiviteeteistä, kaupankäynnistä ja ihmisten kokoontumisista.

Koeoja B

Koeoja B:n paikaksi valittiin kirkon pohjoispäädyn viereinen alue. Samoin kuin kaakkoislaajennuksessa maanpinnassa näkyi ja pinnan alla tuntui muutamia suuria kiviä. Kaivauksen edistyessä kivien tullessa esille, (suurehkoja) kiviä osoittautui olevan 16 kpl ja ne olivat jonossa kirkon kivijalan suuntaisesti (kuva 5). Mutta mikä on ollut kivien funktio? Olivatko kivet olleet aikaisemmin osana kirkon kivijalkaa, jolloin aikaisempi kivijalka olisi ollut korkeampi vai oliko kysymyksessä toinen kivijalka? Olivatko kivet ylimääräisiä kiviä, tuotu paikalle kirkkoa rakennettaessa, mutta jääneet käyttämättä? Tulkinnan kannalta mielenkiintoista oli, että kaksi kolikkoa (1677 1/6 ör Kaarle XI ja 1724 1 ör Fredrik I) löytyivät yhden ja saman kiven alta (kuva 7). Olivatko ne tarkoituksella sinne asetetut, jos olivat missä vaiheessa? Kiveä ei kokonaan poistettu kaivettaessa, sillä kivi jatkui koeojan länsiprofiiliin.

Kuva 7. Koeoja B. Kaksi kolikkoa löytyi kuvassa keskellä olevan laakean kiven alta.

(Kuva: Kaisa Harju)

Tulkintaa vaikeuttaa se, että nuorin kolikoista oli syvimmällä kerroksissa, kiven alla, joka on kirkon kivijalkaa alempana. Kirkko on rakennettu 1680- tai 1690-luvulla. Kolikko on joutunut maakerrokseen ja kiven alle siis vasta kirkon rakennuksen jälkeen, luultavimmin 1700-luvulla.

Koeoja C

Koeoja C osoittautui mielenkiintoiseksi suhteellisen paksun likamaakerroksen vuoksi. Harmillisesti alueelta ei ehditty tutkia isompaa alaa ja C:n kaivukin jouduttiin lopettamaan ennen puhdasta pohjasavea. Koeruutu valittiin oletuksella, että saaren korkein harjanne oli otollista aluetta erilaisille aktiviteeteille, ja siellä voi olettaa menneinä aikoina olleen erityyppistä toimintaa. Noin 10 - 15 cm pintakerrosten jälkeen C:stä paljastui paksuhko likamaakerros, joka oli etelään viettävän maanpinnan mukaisesti paksumpi etelä-/lounaispuolelta. Tumma likamaakerros oli kuoppamainen. Kaivausprofiilista näkyy, että eteläpuolella likamaa leikkasi selvästi muita kerroksia (kuvaliite kuva 12), lounais-/länsipuolella taas kuoppamainen muoto on selvä profiilin yläosassa (kuvaliite kuva 13), kun taas alempana kerrokset ovat hieman sekoittuneet. Likamaakerroksen keskipaikkeilla oli muutama pienehkö palanut kivi. Kiviä oli kuitenkin vähän, joten se ei vaikuttanut

liesirakennelmalta. Löydöt koostuivat nauloista, pienistä kappaleista liitupiipunvarsia ja lasia sekä piitä ja kuonaa.

Kivet (R3), kivijalan jäännökset?

Saaren kaakkoispuolella lähellä nykyistä tuulimyllyn paikkaa havaittiin jo tarkastuskäynnillä ennen tuntemattoman kivijalan tai muun rakenteen jäännökset. Kivet olivat kasvillisuuden peitossa. Kasvillisuus raivattiin ja kivet dokumentoitiin piirtämällä sekä valokuvaamalla. Alueelta tehtiin myös pintavaaitus. Kivet olivat harvassa, mutta säännöllisesti aseteltuja (kuvaliite kuva 14, ks. myös kartta 40). Kivien alueelle harkittiin koekuopan tekoa, mutta ajanpuutteen vuoksi siitä luovuttiin.

5. YHTEENVETO

Turkansaaren vanhan kirkon ja sen pohjoispuolisen laakean harjun luona tehdyt koekaivaukset olivat antoisat, mutta herättivät kuitenkin enemmän kysymyksiä kuin antoivat vastauksia. Tutkitun alueen ollessa suhteellisen pieni, viitteitä saaren keskiaikaisen markkinapaikan jäännöksistä ei kaivausalueilta vielä löytynyt. Kysymykset rajamerkestä samoin kuin mahdolliset hautaukset jäivät avoimiksi. Löytöjä oli kohtalaisesti, merkittävin oli kolikoiden osuus (6 kpl) suhteellisen pienellä tutkitulla alueella. Kun huomioidaan myös Juhani Rinteen kirkon alueelta löytämät rahat, paikalle on hukattu tai jätetty aika monta kolikkoa. Rahat ovat merkki paikalla käydystä kaupasta, ne voivat viitata myös lahjoituksiin ja kirkkokolehtiin. Löydöissä oli kaksi vähäiseltä vaikuttavaa mutta diagnostista esineen katkelmaa, liitupiipun kopan ja passglas -lasin kappaleet, jotka osaltaan kertovat 1600-luvulla tapahtuneesta toiminnasta alueella. Lisätutkimukset ovat saarella suositeltavia, ja kirkon korjauksen sekä sen ympäristöön ja saaren keskiosaan kohdistuvien mahdollisten maahan kajoamisen tai maansiirtojen yhteydessä tarpeellisia.

Oulussa 18.5.2010

Mirette Modarress

Lähdeluettelo

Suullinen tiedonanto

Nurmi Risto tutkija, Oulun yliopisto. Suullinen tiedonanto lasi- ja liitupiippulöydöistä, huhtikuu 2010.

Painamattomat

Rinne, Juhani Kaivausmuistiinpanot 1921 (Museoviraston arkisto).

Kirjallisuus

Elfving, Östen Turkansaaren kirkko. *Suomen Kuvalehti* 51–52/1933. 1716-1718.

Julku, Kyösti Oulujoen rajapyykki 1300-luvulta. *Turkansaaren vuosikirja I*. Toim. Erkinaho, Eino & Jokinen, Eino & Syrjänen, Anneli. Oulu 1979. 3-8.

Luukko, Armas Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin keskiaika sekä 1500-luku. *Pohjois-pohjanmaan ja lapin historia II*. Oulu 1954.

Paulaharju, Kimmo 29 taaleriala maksoi Oulun pitäjän entinen temppele. Eräs kirkkokauppa 154 vuotta sitten. *Uusi-Suomi*, 7.10.1968.

Manninen Turo Kehittyvä ulkomuseo. Turkansaaren Säätiö 1961 – 1986. *Turkansaaren vuosikirja IV*. Toimituskunta Eino Erkinaho & Eino Jokinen & Anneli Syrjänen. Oulu 1986. 3 - 25.

Ylimaula, Anna-Maija Turkansaaren kirkko, Oulujoen kirkko ja Myllyojan seurakuntatalo. Rakennustaiteen kolme arvokasta kohdetta Oulujoen seurakunnassa. *Kirkollista elämää Oulun seudulla. Turkansaaren kirkko 300 vuotta*. Toim. Paavo Moilanen & Maarit Peltoniemi & Syrjänen Anneli. Oulu 1994. 10-16.

Kartta:

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto <https://jyx.jyu.fi/dspace/>
(<http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200805162514>) Luettu 25.3.2010

KUVALIITE TURKKA-09

Kuva 8. Korkeuden siirtoa. Takana keskellä sillan betonijalka (vas.), jossa korkeuspiste 1. (tutkimusavustajat: vas. Sarianna, Kaija, Raisa, Terhi).

Kuva 9. Korkeuden siirtoa. Keskellä Raisa pitää lattaa pulttikiven päällä, jossa korkeuspiste 2. Edessä vasemmalla koeoja C:n paikka.

Kuva 10. Kaakkoislaajennuksesta löytynyt esinelasin palanen (Passglas).

Kuva 11. Koeoja B, alkutilanne.

Kuva 12. Koeaja C. Eteläprofiili, likamaakerros leikkaa muita kerroksia.

Kuva 13. Koeaja C. Länsiprofiili, josta havaittavissa likamaakerroksen kuoppamainen muoto.

Kuva 14. Saaren kaakkoispuolella sijaitsevat kivet (R3), mahdolliset kivijalan tai muun rakenteen jäännökset (ks. myös yleiskartta 1).

Kuva 15. Oulun yliopiston arkeologian oppiaineen tutkimusryhmä, Turkansaaren kaivaukset 2009. (Kuva: T. Heikkilä).

Muut liitteen kuvat (8 - 14) M. Modarress.

LÖYTÖLUETTELO, OULU TURKANSAARI 2009 (TURKKA-09), M. MODARRESS

KM-pää	KM-ala	Alue	Yksikkö	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2009050	1	Koeoja A	50/100 SY2	lasi		ikkunalasi	vihreä	7		6,0 g	
2009050	2	Koeoja A	51/100 SY2	keramiikka	punasavi	astia		1		3,0g	
2009050	3	Koeoja A	51/100 SY2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	2		0,7g	
2009050	4	Koeoja A	53/100 SY2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,6g	
2009050	5	Koeoja A	56/100 SY2	keramiikka	punasavi			1		0,5g	
2009050	6	Koeoja A	57/100 SY2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	4		1,6g	
2009050	7	Koeoja A	50/100 SY4	metalli	rauta	naula	litteä, päänuppi neliskulmainen	2		3,9g	
2009050	8	Koeoja A	53/100 SY4	pii			tummanharmaa	1		3,0g	
2009050	9	Koeoja A	56/100 SY4	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	2		1,2g	
2009050	10	Koeoja A	52/100, 53/100 SY4/SY5	metalli	rauta	naula	käyrä	2		2,6g	seulasta
2009050	11	Koeoja A	50/100 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,7g	
2009050	12	Koeoja A	55/100 KK2	liitupiippu			varren kappale	1		0,2g	
2009050	13	Koeoja A	56/100 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä, yhdessä palassa ohut kohojuova	3		5,8g	
2009050	14	Koeoja A	56/100 KK2	metalli	tinalyjyseos	nappi	kiinnityslenkin jäljet näkyvissä	1	halk. n.1,8 cm	2,5g	konservoitu
2009050	15	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 SY2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	2		2,2g	
2009050	16	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 SY4	keramiikka	kivisavi	astia	sheltteri pullon kylkipala	1		44,6g	
2009050	17	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/102 SY5	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,9g	

2009050	18	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 SY5/SY6	lasi		pullolasi	tummanvihreä	1	1,5g	
2009050	19	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/101 SY6	keramiikka	punasavi	astia	mukana reunapaloja ja lasitetta	6	46,8g	
2009050	20	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK1	keramiikka	kivisavi			1	10,4g	
2009050	21	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK1	keramiikka	punasavi		isoimman palan toisella puolella lasitetta ja väriä jäljellä	3	15,5g	
2009050	22	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK1	lasi		esinelasi	ohutta, vaaleanvihreää	2	0,5g	
2009050	23	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK1	metalli	lyijy	ikkunanpuite	kierretty	1	5,1g	
2009050	24	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/102 KK1	lasi		esinelasi	ohutta, vihreää, palasessa kaksi kapeaa kohojuovaa	1	0,2g	
2009050	25	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/102 KK1	liitupiippu		esine	1 kopan palanen, jossa koristelua, 1 varren palanen	2	0,4g	
2009050	26	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK2	keramiikka	kivisavi			1	1,4g	
2009050	27	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK2	lasi		ikkunalasi	palan poikki menee juova, jossa kiinni kuonaa, vihreä	1	1,1g	
2009050	28	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK2	metalli	rauta	naula		1	13,2g	
2009050	29	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK2	metalli	rauta		litteä, n. 3 cm leveä, toisesta päästä halkaistu ja taitettu	1	61,3g	konservoitu

2009050	30	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK2	pii			vaalea	2	1,7g		
2009050	31	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/102 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	3	0,7g		
2009050	32	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK3	raha	hopea	kolikko	Kaarle XI v. 1686 1 ör sm	1	halk. n. 1,8cm	0,5g	konservoitu
2009050	33	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK3	metalli	rauta		korroosioitunutta ja ohutta, 2 litteää palaa	3		1,2g	
2009050	34	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK3	savi			palanut (savitiiviste?)	2		0,7g	
2009050	35	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/101 KK3	keramiikka	punasavi	astia		1		1,8g	
2009050	36	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/101 KK3	liitupiippu		esine	kopan palanen ja varren palanen	1		1,3g	
2009050	37	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/101 KK3	metalli	rauta	naula		1		9,8g	
2009050	38	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/102 KK3	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,2g	
2009050	39	Koeoja A Kaakkoislaajennus	57/102 KK4	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	6		2,1g	
2009050	40	Koeoja A Kaakkoislaajennus	56/101 KK5	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,2g	
2009050	41	Koeoja B	57/92 KK1	lasi		ikkunalasi	kirkas	1		1,0g	
2009050	42	Koeoja B	57/93 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	3		3,2g	

2009050	43	Koeoja B	57/94 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,6g	
2009050	44	Koeoja B	57/94 KK1	metalli	rauta	naula		1		1,1g	
2009050	45	Koeoja B	57/95 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	5		1,7g	
2009050	46	Koeoja B	57/96 KK1	raha	kupari	kolikko	1/4 ör Kristiina v. 1636	1	halk. 2,9cm	9,6g	konservoitu seulasta
2009050	47	Koeoja B	58/92 KK1	lasi		ikkunalasi	vihreä	3		4,3g	
2009050	48	Koeoja B	58/92 KK1	liitupiippu		esine	varren kappale ja 2 sirua	3		1,6g	
2009050	49	Koeoja B	58/93 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,2g	
2009050	50	Koeoja B	58/94 KK1	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,2g	
2009050	51	Koeoja B	58/94 KK1	metalli	rauta	naula	litteä, käyrä	1		2,8g	
2009050	52	Koeoja B	58/94 KK1	metalli	rauta		keskeltä kapea, päädyistä pallukkamainen	1		2,3g	konservoitu
2009050	53	Koeoja B	58/95 KK1	raha	kupari	kolikko	Ulrika Eleonora? v.1718-1720	1	halk. 2,2cm	3,2g	konservoitu seulasta
2009050	54	Koeoja B	57/92 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,7g	
2009050	55	Koeoja B	57/92 KK2	metalli	rauta	naula		2		8,5g	
2009050	56	Koeoja B	57/93 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	4		5,7g	
2009050	57	Koeoja B	57/93 KK2	metalli	kupari	esine	putken pala	1		4,3g	
2009050	58	Koeoja B	57/95 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	3		3,8g	
2009050	59	Koeoja B	57/95 KK2	metalli	rauta	naula		1		4,2g	
2009050	60	Koeoja B	57/96 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	3		1,7g	
2009050	61	Koeoja B	57/96 KK2	metalli	rauta	naula		1		6,2g	
2009050	62	Koeoja B	58/96 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		1,3g	
2009050	63	Koeoja B	58/96 KK2	liitupiiput		esine	varren kappale, vaaleanruskea	1		0,9g	seulasta
2009050	64	Koeoja B	57/92 KK3	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,9g	seulasta
2009050	65	Koeoja B	57/93 KK3	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	2		2,6g	
2009050	66	Koeoja B	57/94 KK3	raha	kupari	kolikko	1/6 ör SM v. 1660?	1	halk. n. 2,6cm	5,8g	konservoitu
2009050	67	Koeoja B	57/95 KK3	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		2,9g	
2009050	68	Koeoja B	57/96 KK3	metalli	rauta	naula	naulan nuppi	1		0,9g	seulasta
2009050	69	Koeoja B	58/96 KK3	metalli	lyijy	ikkunanpuite		1		1,0g	
2009050	70	Koeoja B	57/93 KK4	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	3		0,9g	

2009050	71	Koeoja B	57/93 KK4	raha	kupari	kolikko	1/6 ör sm Kaarle XI v. 1677	1	halk. n. 2,5cm	5,1g	konservoitu
2009050	72	Koeoja B	57/93 KK4	raha	kupari	kolikko	1 ör KM Fredrik I v. 1724	1	halk. n. 2,3cm	3,9g	konservoitu
2009050	73	Koeoja B	58/93 KK4	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		2,7g	
2009050	74	Koeoja B	57/95 KK5	metalli	rauta	naula		1		4,5g	
2009050	75	Koeoja C	57/59 KK1	keramiikka	fajanssi	astia	palasten pinnalla lasitetta	2		1,3g	
2009050	76	Koeoja C	57/59 KK1	liitupiiput		esine	varren kappale, vaaleanruskea	2		1,0g	
2009050	77	Koeoja C	57/59 KK1	metalli	rauta	naula		3		7,3g	
2009050	78	Koeoja C	57/59 KK1	luu				3		0,2g	
2009050	79	Koeoja C	57/59 KK2	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,5g	
2009050	80	Koeoja C	57/59 KK2	metalli	rauta	naula		1		1,9g	
2009050	81	Koeoja C	57/60 KK2	liitupiippu		esine	varren kappale	1		0,5g	
2009050	82	Koeoja C	57/59 KK3	luu			palanut	6		0,4g	
2009050	83	Koeoja C	57/59 KK3	kuona				2		0,2g	
2009050	84	Koeoja C	57/59 KK4	metalli	rauta	naula		3		8,1g	
2009050	85	Koeoja C	57/59 KK4	metalli				1		3,2g	konservoitu
2009050	86	Koeoja C	57/59 KK4	luu				3		0,6g	
2009050	87	Koeoja C	57/59 KK4	kuona				2		2,0g	
2009050	88	Koeoja C	57/60 KK4	lasi			kirkas	1		0,9g	
2009050	89	Koeoja C	57/60 KK4	luu				2		0,3g	
2009050	90	Koeoja C	57/60 KK4	kuona				5		1,0g	
2009050	91	Koeoja C	57/59 KK5	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1		0,2g	
2009050	92	Koeoja C	57/59 KK5	metalli	rauta		ohut, puikkomainen	1		0,9g	
2009050	93	Koeoja C	57/59 KK5	luu				3			
2009050	94	Koeoja C	57/59 KK5	pii			vaaleanharmaa	1		7,3g	
2009050	95	Koeoja C	57/59 KK5	kuona				1		0,9g	
2009050	96	Koeoja C	57/60 KK5	liitupiippu		esine	varren kappale	1		0,7g	
2009050	97	Koeoja C	57/60 KK5	metalli	rauta	naula		5		11,8g	
2009050	98	Koeoja C	57/60 KK5	luu				8		0,6g	
2009050	99	Koeoja C	57/60 KK5	kuona				1		0,2g	
2009050	100	Koeoja C	57/59 KK6	liitupiippu		esine	varren kappale	1		1,4g	

2009050	101	Koeoja C	57/59 KK6	metalli	rauta	naula		1	3,3g
2009050	102	Koeoja C	57/59 KK6	luu				1	
2009050	103	Koeoja C	57/59 KK6	pii			palanutta piitä	1	2,8g
2009050	104	Koeoja C	57/59 KK7	liitupiippu		esine	varren kappale	1	0,9g
2009050	105	Koeoja C	57/59 KK7	kuona				1	0,5g
2009050	106	Koeoja C	57/60 KK7	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1	0,2g
2009050	107	Koeoja C	57/60 KK7	luu				15	0,9g
2009050	108	Koeoja C	57/60 KK7	kuona				1	0,2g
2009050	109	Koeoja C	57/59 KK8	luu				1	
2009050	110	Koeoja C	57/60 KK8	lasi		ikkunalasi	vaaleanvihreä	1	0,2g

Löytökuvaluettelo, Oulu Turkansaari, M. Modarress 2009

Kuva	Kunta	Kohde	Löytönro:t	Selite	Kuvaaja
1	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 1-6	Koeoja A, 50-57/100, SY2	MM
2	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 7-9	Koeoja A, 50-56/100, SY4	MM
3	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 10	Koeoja A, 52-53/100, SY5	MM
4	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 11	Koeoja A, 50/100, KK1	MM
5	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 12-14	Koeoja A, 55-56/100, KK2	MM
6	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 14	Koeoja A, 56/100, KK2	MM
7	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 15-17	Kaakkoislaajennus, 56/101 SY2, 56/101 SY4, 56/102 SY5	MM
8	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 18-19	Kaakkoislaajennus, 56/101 SY5/SY6, 57/101 SY6	MM
9	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 20-23	Kaakkoislaajennus, 56/101, KK1	MM
10	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 24-25	Kaakkoislaajennus, 57/102, KK1	MM
11	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 24	Kaakkoislaajennus, 57/102, KK1	MM
12	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 31	Kaakkoislaajennus, 57/102, KK2	MM
13	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 32-34	Kaakkoislaajennus, 56/101, KK3	MM
14	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 32	Kaakkoislaajennus, 56/101, KK3	MM
15	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 32	Kaakkoislaajennus, 56/101, KK4	MM
16	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 35-38	Kaakkoislaajennus, 57/101-102, KK3	MM
17	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 36	Kaakkoislaajennus, 57/101-102, KK3	MM
18	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 36	Kaakkoislaajennus, 57/101-102, KK3	MM
19	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 39-40	Kaakkoislaajennus, 57/102 KK4, 56/101 KK5	MM
20	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 41-46	Koeoja B, 57/92-96, KK1	MM
21	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 47-49	Koeoja B, 58/92-93, KK1	MM
22	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 50-53	Koeoja B, 58/94-95, KK1	MM
23	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 54-57	Koeoja B, 57/92-93, KK2	MM
24	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 58-61	Koeoja B, 57/95-96, KK2	MM
25	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 62-63	Koeoja B, 58/96, KK2	MM
26	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 64-66	Koeoja B, 57/92-94, KK3	MM
27	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 67-69	Koeoja B, 57-58/95-96, KK3	MM
28	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 70-72	Koeoja B, 57/93, KK4	MM
29	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 73-74	Koeoja B, 58/93 KK4, 57/95 KK5	MM
30	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 75-78	Koeoja C, 57/59, KK1	MM
31	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 79-81	Koeoja C, 57/59-60, KK2	MM

32	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 82-83	Koeoja C, 57/59, KK3	MM
33	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 84-90	Koeoja C, 57/59-60, KK4	MM
34	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 91-95	Koeoja C, 57/59, KK5	MM
35	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 96-99	Koeoja C, 57/60, KK5	MM
36	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 100-103	Koeoja C, 57/59, KK6	MM
37	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 104-108	Koeoja C, 57/59-60, KK7	MM
38	Oulu	Turkansaari	KM 2009050: 109-110	Koeoja C, 57/59-60, KK8	MM

MUSTAVALKOKUVAT, OULU TURKANSAAARI, KOEKAIVAUS (TURKKA -09), M.MODARRESS

PÄÄNRO	NRO	KUNTA	KOHDE	AIHE	KOMMENTTI	SUUNTA	KUVAAJA	PVM	VUOSI	TYYPPI
4438	36	Oulu	Turkansaari	Korkeuden mittaamista	Työkuva	länsi	MS	1.6.	2009	MV
4438	35	Oulu	Turkansaari	Korkeuden mittaamista	Työkuva	koillinen	MS	1.6.	2009	MV
4438	34	Oulu	Turkansaari	Korkeuden mittaamista	Työkuva	koillinen	MS	1.6.	2009	MV
4438	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus turpeenpoiston jälkeen		320	KH	2.6.	2009	MV
4438	32	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		0	RM	2.6.	2009	MV
4438	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		282	RM	2.6.	2009	MV
4438	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		230	RM	2.6.	2009	MV
4438	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, dokumentaatiotaso 1		320	MTJ	2.6.	2009	MV
4438	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52-53/100, dokumentaatiotaso 1		320	MTJ	2.6.	2009	MV
4438	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-55/100, dokumentaatiotaso 1		320	MTJ	2.6.	2009	MV
4438	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-57/100, dokumentaatiotaso 1		320	MTJ	2.6.	2009	MV
4438	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-57/100, dokumentaatiotaso 1		320	MTJ	2.6.	2009	MV
4438	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 2		230	MS	3.6.	2009	MV
4438	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, dokumentaatiotaso 2		45	PR	3.6.	2009	MV
4438	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 2		140	PR	3.6.	2009	MV
4438	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 2		140	PR	3.6.	2009	MV
4438	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 2		150	PR	3.6.	2009	MV
4438	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-57/100, dokumentaatiotaso 2		235	PR	3.6.	2009	MV
4438	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 2, R1		240	PR	3.6.	2009	MV
4438	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotaso 1		225	PR	4.6.	2009	MV
4438	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-93, dokumentaatiotaso 1		232	PR	4.6.	2009	MV
4438	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotaso 1		232	PR	4.6.	2009	MV
4438	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-53/100, dokumentaatiotaso 3		50	PR	4.6.	2009	MV
4438	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 3		140	PR	4.6.	2009	MV
4438	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 3		139	PR	4.6.	2009	MV
4438	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-57/100, dokumentaatiotaso 3		232	PR	4.6.	2009	MV
4438	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 3		232	PR	4.6.	2009	MV
4438	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 3 (tikapuilta)		320	PR	4.6.	2009	MV

4438	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotaso 2		239	MM	5.6.	2009	MV
4438	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-92, dokumentaatiotaso 2		140	MM	5.6.	2009	MV
4438	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotaso 2		230	MM	5.6.	2009	MV
4438	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotaso 2		240	MM	5.6.	2009	MV
4438	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotaso 2		240	MM	5.6.	2009	MV
4438	3	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, dokumentaatiotaso 2		230	MM	5.6.	2009	MV
4438	2	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/93, dokumentaatiotaso 2		230	MM	5.6.	2009	MV
4438	1	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-54/100, dokumentaatiotaso 4		45	MS	8.6.	2009	MV
4439	36	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 4		140	MS	8.6.	2009	MV
4439	35	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 4		141	MS	8.6.	2009	MV
4439	34	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 4		141	MS	8.6.	2009	MV
4439	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53-57/100, dokumentaatiotaso 4		227	MS	8.6.	2009	MV
4439	32	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		235	MTJ	8.6.	2009	MV
4439	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		320	MTJ	8.6.	2009	MV
4439	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		40	MTJ	8.6.	2009	MV
4439	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-52/100, dokumentaatiotaso 5		34	NP	8.6.	2009	MV
4439	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, dokumentaatiotaso 5		41	RM	9.6.	2009	MV
4439	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 5		146	RM	9.6.	2009	MV
4439	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, dokumentaatiotaso 5		135	RM	9.6.	2009	MV
4439	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55-57/100, dokumentaatiotaso 5		230	RM	9.6.	2009	MV
4439	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, dokumentaatiotaso 6		135	MTJ	9.6.	2009	MV
4439	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 6 (ilman pohjoisnuolta)		140	MTJ	9.6.	2009	MV
4439	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 6		140	MTJ	9.6.	2009	MV
4439	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 6		140	MTJ	9.6.	2009	MV
4439	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, ennen turpeenpoistoa		330	MS	10.6.	2009	MV
4439	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, turpeenpoiston jälkeen		50	MS	10.6.	2009	MV
4439	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, 56/101-102, dokumentaatiotaso 5		137	PR	10.6.	2009	MV
4439	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, 57/101-102, dokumentaatiotaso 6		137	PR	10.6.	2009	MV
4439	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 5, (tikkailta)		318	PR	10.6.	2009	MV
4439	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, nokiläikkä		50	MS	10.6.	2009	MV
4439	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotaso 1		50	MS	10.6.	2009	MV
4439	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotaso 1		320	MS	10.6.	2009	MV
4439	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV
4439	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV
4439	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV

4439	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV
4439	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV
4439	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, eteläprofiili		140	RM	10.6.	2009	MV
4439	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotas 3		330	MM	10.6.	2009	MV
4439	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotas 3		230	MM	10.6.	2009	MV
4439	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, dokumentaatiotas 3		240	MM	10.6.	2009	MV
4439	3	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/93, dokumentaatiotas 3		240	MM	10.6.	2009	MV
4439	2	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotas 3		140	MM	10.6.	2009	MV
4439	1	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 2		320	MS	10.6.	2009	MV
4440	36	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 2		320	MM	11.6.	2009	MV
4440	35	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 6		140	MTJ	11.6.	2009	MV
4440	34	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotas 4, R2		323	MM	11.6.	2009	MV
4440	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-92, dokumentaatiotas 4, R2		137	RM	11.6.	2009	MV
4440	32	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 4		50	SL	11.6.	2009	MV
4440	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, länsiprofiili		230	NP	11.6.	2009	MV
4440	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-57/100, pohjoisprofiili		320	NP	11.6.	2009	MV
4440	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 57/100, itäprofiili		50	NP	11.6.	2009	MV
4440	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 5, 57/59		153	RM	11.6.	2009	MV
4440	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 0		125	AG	11.6.	2009	MV
4440	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 1		135	NP	11.6.	2009	MV
4440	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 7		135	KH	12.6.	2009	MV
4440	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus 57/101, pyöreähkö likamaaläikkä, dokumentaatiotas 7		230	MM	12.6.	2009	MV
4440	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 2		315	HD	12.6.	2009	MV
4440	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 6		50	RM	12.6.	2009	MV
4440	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-94, dokumentaatiotas 5		140	MS	12.6.	2009	MV
4440	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotas 5		220	MS	12.6.	2009	MV
4440	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotas 5		225	MS	12.6.	2009	MV
4440	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, dokumentaatiotas 5		225	MS	12.6.	2009	MV
4440	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 3		140	MKJ	12.6.	2009	MV
4440	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 4		55	HD	12.6.	2009	MV

4440	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus 56-57/102, eteläprofiili, dokumentaatiotas 8	150	MM	12.6.	2009	MV
4440	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus 56/101-102, länsiprofiili	240	MM	12.6.	2009	MV
4440	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus 57/101-102, itäprofiili	50	MM	12.6.	2009	MV
4440	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, eteläprofiili	140	MM	12.6.	2009	MV
4440	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, länsiprofiili	230	MM	12.6.	2009	MV
4440	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-93, länsiprofiili	230	MM	12.6.	2009	MV
4440	3	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/93-92, länsiprofiili	230	MM	12.6.	2009	MV
4440	2	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, pohjoisprofiili	330	MM	12.6.	2009	MV
4440	1	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 5	49	HD	12.6.	2009	MV
4441	36	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, dokumentaatiotas 6	140	SK	12.6.	2009	MV
4441	35	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, dokumentaatiotas 7	140	MKJ	12.6.	2009	MV
4441	34	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, dokumentaatiotas 8	140	RM	12.6.	2009	MV
4441	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, eteläprofiili	130	MTJ	12.6.	2009	MV
4441	32	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, itäprofiili	50	MTJ	12.6.	2009	MV
4441	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, pohjoisprofiili	320	MTJ	12.6.	2009	MV
4441	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, länsiprofiili	230	MTJ	12.6.	2009	MV

Kuvaajat:

AG Anni Guttorm, **HD** Hilla Degerman, **KH** Kaisa Harju, **KK** Kaija Kamula, **MKJ** Marko Jokinen, **MTJ** Minna Jormalainen, **MM** Mirette Modarress, **MS** Mikko Sunnari, **NP** NiinaPeuraniemi
NT Niina Tolonen, **PH** Pauli Haapakangas, **PR** Päivi Rantanen, **RM** Riikka Mykkänen, **SK** Sarianna Kivimäki, **SL** Satu Laitinen, **TT** Terhi Taipaleenmäki

DIAKUVAT, OULU TURKANSAARI, KOEKAIVAUS (TURKKA -09), M. MODARRESS

PÄÄNRO	NRO	KUNTA	KOHDE	AIHE	KOMMENTTI	SUUNTA	KUVAAJA	PVM	VUOSI	TYYPPI
27353	1	Oulu	Turkansaari	Kuvaamisen opettelua	Työkuva		MKJ	1.6.	2009	Dia
27354	2	Oulu	Turkansaari	Kaivausjohtajat ja korkeuden siirtoa	Työkuva	240	MKJ	1.6.	2009	Dia
27355	3	Oulu	Turkansaari	Kirkko ja koeoja A	Työkuva		MKJ	1.6.	2009	Dia
27356	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n pohjoisnurkka turpeen poiston jälkeen		150	MM	2.6.	2009	Dia
27357	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n pohjoisnurkka turpeen poiston jälkeen		325	PR	2.6.	2009	Dia
27358	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		5	AG	2.6.	2009	Dia
27359	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		264	AG	2.6.	2009	Dia
27360	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus pintamaan poiston jälkeen puhdistettuna		230	AG	2.6.	2009	Dia
27361	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, dokumentaatiotaso 1		320	NP	2.6.	2009	Dia
27362	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52-53/100, dokumentaatiotaso 1		320	NP	2.6.	2009	Dia
27363	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-55/100, dokumentaatiotaso 1		320	NP	2.6.	2009	Dia
27364	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-57/100, dokumentaatiotaso 1		320	NP	2.6.	2009	Dia
27365	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-57/100, dokumentaatiotaso 1		320	NP	2.6.	2009	Dia
27366	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 2		230	MKJ	3.6.	2009	Dia
27367	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-57/100, dokumentaatiotaso 2		50	SL	3.6.	2009	Dia
27368	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 2		140	SL	3.6.	2009	Dia
27369	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 2		135	SL	3.6.	2009	Dia
27370	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 2		140	SL	3.6.	2009	Dia
27371	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-57/100, dokumentaatiotaso 2		230	SL	3.6.	2009	Dia
27372	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 2, R1-kivet		235	SL	3.6.	2009	Dia
27373	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotaso 1		220	PR	4.6.	2009	Dia
27374	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-93, dokumentaatiotaso 1		232	PR	4.6.	2009	Dia
27375	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotaso 1		232	PR	4.6.	2009	Dia
27376	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-53/100, dokumentaatiotaso 3		50	PR	4.6.	2009	Dia
27377	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 3		140	PR	4.6.	2009	Dia
27378	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 3		140	PR	4.6.	2009	Dia
27379	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-57/100, dokumentaatiotaso 3		232	PR	4.6.	2009	Dia
27380	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 3		232	PR	4.6.	2009	Dia

27381	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 3 (tikapuilta)		320	PR	4.6.	2009	Dia
27382	30	Oulu	Turkansaari	Mylyn läheinen kivijalka kokonaisuudessaan	Yleiskuva	67	MKJ	4.6.	2009	Dia
27383	31	Oulu	Turkansaari	Mylyn läheinen kivijalka kokonaisuudessaan	Yleiskuva	45	MKJ	4.6.	2009	Dia
27384	32	Oulu	Turkansaari	Mylyn läheinen kivijalka kokonaisuudessaan	Yleiskuva	301	MKJ	4.6.	2009	Dia
27385	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotaso 2		235	PR	5.6.	2009	Dia
27386	34	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-92, dokumentaatiotaso 2		140	PH	5.6.	2009	Dia
27387	35	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotaso 2		230	PH	5.6.	2009	Dia
27388	36	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotaso 2		240	PH	5.6.	2009	Dia
27389	37	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotaso 2		240	PH	5.6.	2009	Dia
27390	1	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, dokumentaatiotaso 4		45	SL	8.6.	2009	Dia
27391	2	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 4		135	SL	8.6.	2009	Dia
27392	3	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 4		141	SL	8.6.	2009	Dia
27393	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 4		141	SL	8.6.	2009	Dia
27394	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55-57/100, dokumentaatiotaso 4		227	SL	8.6.	2009	Dia
27395	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		235	MTJ	8.6.	2009	Dia
27396	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		320	MTJ	8.6.	2009	Dia
27397	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotaso 4, R1		40	MTJ	8.6.	2009	Dia
27398	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-53/100, dokumentaatiotaso 5		43	MTJ	8.6.	2009	Dia
27399	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-54/100, dokumentaatiotaso 5		41	HD	9.6.	2009	Dia
27400	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, dokumentaatiotaso 5		146	HD	9.6.	2009	Dia
27401	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, dokumentaatiotaso 5		135	HD	9.6.	2009	Dia
27402	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54-57/100, dokumentaatiotaso 5		230	HD	9.6.	2009	Dia
27403	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, dokumentaatiotaso 6		135	MKJ	9.6.	2009	Dia
27404	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 6 (ilman pohjoisnuolta)		140	MKJ	9.6.	2009	Dia
27405	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, dokumentaatiotaso 6		140	MKJ	9.6.	2009	Dia
27406	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, dokumentaatiotaso 6		140	MKJ	9.6.	2009	Dia
27407	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, ennen turpeenpoistoa		330	MS	10.6.	2009	Dia
27408	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, turpeenpoiston jälkeen		50	MKJ	10.6.	2009	Dia
27409	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, turpeenpoiston jälkeen		50	MKJ	10.6.	2009	Dia
27410	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, 56/101-102, dokumentaatiotaso 5		137	PR	10.6.	2009	Dia
27411	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, 57/101-102, dokumentaatiotaso 6		137	PR	10.6.	2009	Dia

27412	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 5, (tikkailta)		318	PR	10.6.	2009	Dia
27413	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, nokiläikkä		50	MKJ	10.6.	2009	Dia
27414	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 1		50	MKJ	10.6.	2009	Dia
27415	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27416	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27417	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27418	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27419	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27420	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, eteläprofiili		140	HD	10.6.	2009	Dia
27421	32	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotas 3		330	MM	10.6.	2009	Dia
27422	33	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotas 3		230	MM	10.6.	2009	Dia
27423	34	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, dokumentaatiotas 3		240	MM	10.6.	2009	Dia
27424	35	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/93, dokumentaatiotas 3		240	MM	10.6.	2009	Dia
27425	36	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, dokumentaatiotas 3		140	MM	10.6.	2009	Dia
27426	37	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-92, dokumentaatiotas 3		140	MM	10.6.	2009	Dia
27427	00.	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 2		320	MKJ	10.6.	2009	Dia
27428	0	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 2		320	MKJ	10.6.	2009	Dia
27429	1	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 3		40	NT	11.6.	2009	Dia
27430	2	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93, kolikko 5, kiven 16 alta		25	MM	11.6.	2009	Dia
27431	3	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 6		131	PR	11.6.	2009	Dia
27432	4	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-95, dokumentaatiotas 4, R2		323	RM	11.6.	2009	Dia
27433	5	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-92, dokumentaatiotas 4, R2		137	RM	11.6.	2009	Dia
27434	6	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 4		50	SL	11.6.	2009	Dia
27435	7	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, länsiprofiili		230	MKJ	11.6.	2009	Dia
27436	8	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27437	9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27438	10	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27439	11	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27440	12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27441	13	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27442	14	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-57/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Dia
27443	15	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 57/100, itäprofiili		50	MKJ	11.6.	2009	Dia
27444	16	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 5, 57/59		153	RM	11.6.	2009	Dia
27445	17	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 0		125	AG	11.6.	2009	Dia

27446	18	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 1		130	MKJ	11.6.	2009	Dia
27447	19	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 7		130	KH	11.6.	2009	Dia
27448	20	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus 57/101, pyöreähkö likamaaläikkä, dkt.7		230	MM	12.6.	2009	Dia
27449	21	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaakkoislaajennus, dokumentaatiotas 7		130	MM	12.6.	2009	Dia
27450	22	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 2		315	HD	12.6.	2009	Dia
27451	23	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 6		135	MKJ	12.6.	2009	Dia
27452	24	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, dokumentaatiotas 6		50	MKJ	12.6.	2009	Dia
27453	25	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96-94, dokumentaatiotas 5		140	MTJ	12.6.	2009	Dia
27454	26	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, dokumentaatiotas 5		240	MTJ	12.6.	2009	Dia
27455	27	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, dokumentaatiotas 5		230	MTJ	12.6.	2009	Dia
27456	28	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, dokumentaatiotas 5		230	MTJ	12.6.	2009	Dia
27457	29	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 3		140	MKJ	12.6.	2009	Dia
27458	30	Oulu	Turkansaari	Koeoja C:n laajennus 57/60, dokumentaatiotas 4	valottunut	55	HD	12.6.	2009	Dia
27459	31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n Kaakkoislaajennus 56/102, eteläprofiili, dkt.8	valottunut	150	SL	12.6.	2009	Dia

Kuvaajat:

AG Anni Guttorm
HD Hilla Degerman
KH Kaisa Harju
KK Kaija Kamula
MKJ Marko Jokinen
MTJ Minna Jormalainen
MM Mirette Modarress
MS Mikko Sunnari
NP Niina Peuraniemi
NT Niina Tolonen
PH Pauli Haapakangas
PR Päivi Rantanen
RM Riikka Mykkänen
SK Sarianna Kivimäki
SL Satu Laitinen
TT Terhi Taipaleenmäki

DIGITAALIKUVAT, OULU TURKANSAAARI, KOEKAIVAUS (TURKKA-09), M.MODARRESS									
NRO	KUNTA	KOHDE	AIHE	KOMMENTTI	SUUNTA	KUVAAJA	PVM	VUOSI	TYYPPI
1	Oulu	Turkansaari	Korkeuden siirtoa	Työkuva	230	MM	27.5.	2009	Digi
2	Oulu	Turkansaari	Mystinen pultti kivessä		20	MM	27.5.	2009	Digi
3	Oulu	Turkansaari	Pulttikivessä, vaaitus (Raisa)	Työkuva		MM	27.5.	2009	Digi
4	Oulu	Turkansaari	Pulttikivi + kirkko	Yleiskuva	120	MM	27.5.	2009	Digi
5	Oulu	Turkansaari	Kirkko + aikaisemmin poistettu pintamaa	Yleiskuva	20	MM	27.5.	2009	Digi
6	Oulu	Turkansaari	A.S. kertoo Turkansaarella		20	MM	1.6.	2009	Digi
7	Oulu	Turkansaari	A.S. kertoo Turkansaarella		20	MM	1.6.	2009	Digi
8	Oulu	Turkansaari	Aloittelua	Työkuva	230	MM	1.6.	2009	Digi
9	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n vaaitus	Työkuva	60	MM	1.6.	2009	Digi
10	Oulu	Turkansaari	Tauko	Työkuva	15	KK	1.6.	2009	Digi
11	Oulu	Turkansaari	Tauko	Työkuva	340	KK	1.6.	2009	Digi
12	Oulu	Turkansaari	Koeoja A turpeen poiston jälkeen	Yleiskuva	220	NT	2.6.	2009	Digi
13	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus turpeenpoiston jälkeen		210	NT	2.6.	2009	Digi
14	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus turpeenpoiston jälkeen		325	NT	2.6.	2009	Digi
15	Oulu	Turkansaari	Pohdintaa	Työkuva	30	SL	2.6.	2009	Digi
16	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus pintamaanpoiston jälkeen		318	MJ	2.6.	2009	Digi
17	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus pintamaanpoiston jälkeen		230	MJ	2.6.	2009	Digi
18	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus pintamaanpoiston jälkeen		163	MJ	2.6.	2009	Digi
19	Oulu	Turkansaari	Koeoja A:n kaivu alkaa	Työkuva	50	MM	2.6.	2009	Digi
20	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, ruudut 50/100, 51/100, taso 1		313	MJ	2.6.	2009	Digi
21	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, ruudut 52/100, 53/100, taso 1		320	MJ	2.6.	2009	Digi
22	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, ruudut 54/100, 55/100, taso 1		320	MJ	2.6.	2009	Digi
23	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, ruudut 56/100, 57/100, taso 1		320	MJ	2.6.	2009	Digi
24	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, ruudut 50/100-57/100		230	MJ	2.6.	2009	Digi
25	Oulu	Turkansaari	Kirkon itäseinämä, koeoja B:n alue		240	MM	3.6.	2009	Digi
26	Oulu	Turkansaari	Kirkon itäseinämä, koeoja B:n alue		280	MM	3.6.	2009	Digi
27	Oulu	Turkansaari	Koko kirkko idästä päin	Yleiskuva	260	MM	3.6.	2009	Digi
28	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, taso 2		230	PM	3.6.	2009	Digi
29	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, taso 2		230	PM	3.6.	2009	Digi
30	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, taso 2		130	NT	3.6.	2009	Digi

31	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, taso 2		140	NT	3.6.	2009	Digi
32	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, taso 2		145	NT	3.6.	2009	Digi
33	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, taso 2		145	NT	3.6.	2009	Digi
34	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55-57/100, taso 2		235	NT	3.6.	2009	Digi
35	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, R1, taso 2		240	NT	3.6.	2009	Digi
36	Oulu	Turkansaari	R1-kivet, kaakkoislaajennus taso 2		325	KH	3.6.	2009	Digi
37	Oulu	Turkansaari	R1-kivet, kaakkoislaajennus taso 2		45	KH	3.6.	2009	Digi
38	Oulu	Turkansaari	R1-kivet, kaakkoislaajennus taso 2		150	KH	3.6.	2009	Digi
39	Oulu	Turkansaari	Kirkonkaton terveys		315	MM	4.6.	2009	Digi
40	Oulu	Turkansaari	Koeoja A	Työkuva	60	MM	4.6.	2009	Digi
41	Oulu	Turkansaari	Professorin vierailu kaivauksilla	Työkuva	70	MM	4.6.	2009	Digi
42	Oulu	Turkansaari	Professorin vierailu kaivauksilla	Työkuva	70	MM	4.6.	2009	Digi
43	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, 57-58/95, taso 1		230	HD	4.6.	2009	Digi
44	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, 57-58/93, taso 1		220	HD	4.6.	2009	Digi
45	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, (57-58/93), 57-58/92, taso 1		215	HD	4.6.	2009	Digi
46	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-52/100, taso 3		45	HD	4.6.	2009	Digi
47	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, taso 3		135	HD	4.6.	2009	Digi
48	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, taso 3		135	HD	4.6.	2009	Digi
49	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55-57/100, taso 3		235	HD	4.6.	2009	Digi
50	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, taso 3		223	HD	4.6.	2009	Digi
51	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, taso 3, kuvattu tikapuilta		315	HD	4.6.	2009	Digi
52	Oulu	Turkansaari	Myllyn lähellä oleva kivijalka R3, koko rakenne	Yleiskuva	330	MM	4.6.	2009	Digi
53	Oulu	Turkansaari	Myllyn lähellä oleva kivijalka R3, koko rakenne	Yleiskuva	59	MM	4.6.	2009	Digi
54	Oulu	Turkansaari	Myllyn lähellä oleva kivijalka R3, koko rakenne	Yleiskuva	59	MM	4.6.	2009	Digi
55	Oulu	Turkansaari	Kivijalan (R3) pohjoispuoli		68	MM	4.6.	2009	Digi
56	Oulu	Turkansaari	Kivijalka (R3) kokonaisuudessaan	Yleiskuva	334	MM	4.6.	2009	Digi
57	Oulu	Turkansaari	Kivijalka (R3) kokonaisuudessaan	Yleiskuva	291	MM	4.6.	2009	Digi
58	Oulu	Turkansaari	Kivijalka (R3) kokonaisuudessaan	Yleiskuva	43	MJ	4.6.	2009	Digi
59	Oulu	Turkansaari	Kivijalka (R3) kokonaisuudessaan	Yleiskuva	301	MJ	4.6.	2009	Digi
60	Oulu	Turkansaari	Koeoja B	Työkuva	280	MM	5.6.	2009	Digi
61	Oulu	Turkansaari	Koeoja B	Työkuva	170	MM	5.6.	2009	Digi
62	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, taso 4:n paljastaminen	Työkuva	60	MM	5.6.	2009	Digi
63	Oulu	Turkansaari	Koeoja A	Työkuva	140	MM	5.6.	2009	Digi
64	Oulu	Turkansaari	Kartoitusta Turkansaaren eteläpäässä	Työkuva	140	MM	5.6.	2009	Digi
65	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, 57-58/95, taso 2		230	SL	5.6.	2009	Digi

66	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, koko koeoja, taso 2		320	SL	5.6.	2009	Digi
67	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, 57-58/95, taso 2		320	SL	5.6.	2009	Digi
68	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, 57-58/93, taso 2		230	SL	5.6.	2009	Digi
69	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, taso 2		235	SL	5.6.	2009	Digi
70	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-51/100, taso 4		45	HD	8.6.	2009	Digi
71	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, taso 4		135	HD	8.6.	2009	Digi
72	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, taso 4		141	HD	8.6.	2009	Digi
73	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, taso 4		141	HD	8.6.	2009	Digi
74	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55-57/100		227	HD	8.6.	2009	Digi
75	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, kaivauskerros 2	Työkuva	202	HD	8.6.	2009	Digi
76	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 4		227	PR	8.6.	2009	Digi
77	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 4		227	PR	8.6.	2009	Digi
78	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 4		130	PR	8.6.	2009	Digi
79	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 4		353	PR	8.6.	2009	Digi
80	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-53/100, taso 5		34	AG	8.6.	2009	Digi
81	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50-53/100, taso 5		41	HD	9.6.	2009	Digi
82	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, taso 5		146	HD	9.6.	2009	Digi
83	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, taso 5		135	HD	9.6.	2009	Digi
84	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-58/100, taso 5		230	HD	9.6.	2009	Digi
85	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, taso 6		135	MJ	9.6.	2009	Digi
86	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, taso 6		130	MJ	9.6.	2009	Digi
87	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, taso 6		130	MJ	9.6.	2009	Digi
88	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, taso 6		140	MJ	9.6.	2009	Digi
89	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51-53/100, taso 6		50	MJ	9.6.	2009	Digi
90	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51-53/100, taso 6		50	MJ	9.6.	2009	Digi
91	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/94, kk 3, kolikko 4	Löytökuva	210	MJ	10.6.	2009	Digi
92	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/94, kk 3, kolikko 4	Löytökuva	215	MJ	10.6.	2009	Digi
	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, ennen turpeen poistoa		348	NP	10.6.	2009	Digi
94	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, ennen turpeen poistoa		195	NP	10.6.	2009	Digi
95	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, pintaturpeen poiston jälkeen		50	MKJ	10.6.	2009	Digi
96	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 5		140	SL	10.6.	2009	Digi
97	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 5		313	SL	10.6.	2009	Digi
98	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 5, tikkailta		313	SL	10.6.	2009	Digi
99	Oulu	Turkansaari	Leutosari ja Turkansaari	Yleiskuva	330	MM	10.6.	2009	Digi
100	Oulu	Turkansaari	Kirkko + koeoja A	Yleiskuva	30	MM	10.6.	2009	Digi

101	Oulu	Turkansaari	Työ- ja yleiskuva		360	MM	10.6.	2009	Digi
102	Oulu	Turkansaari	Koeoja C	Työkuva	360	MM	10.6.	2009	Digi
103	Oulu	Turkansaari	Työ- ja yleiskuva		150	MM	10.6.	2009	Digi
104	Oulu	Turkansaari	R3 ja tuulimylly	Yleiskuva	50	MM	10.6.	2009	Digi
105	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, nokiläikkä		50	MS	10.6.	2009	Digi
106	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 1		50	NP	10.6.	2009	Digi
107	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/96, kivi esille 3:ssa kaivauserroksessa		230	MJ	10.6.	2009	Digi
108	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/96, kivi esille 3:ssa kaivauserroksessa		230	MJ	10.6.	2009	Digi
109	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/96, kivi esille 3:ssa kaivauserroksessa		230	MJ	10.6.	2009	Digi
110	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, eteläprofiili		140	AG	10.6.	2009	Digi
111	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, eteläprofiili		145	AG	10.6.	2009	Digi
112	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, eteläprofiili		120	AG	10.6.	2009	Digi
113	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, eteläprofiili		103	AG	10.6.	2009	Digi
114	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, eteläprofiili		(67)?	AG	10.6.	2009	Digi
115	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, eteläprofiili		(67)?	AG	10.6.	2009	Digi
116	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, taso 3		250	NT	10.6.	2009	Digi
117	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, taso 3		230	NT	10.6.	2009	Digi
118	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, taso 3		230	NT	10.6.	2009	Digi
119	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/93, taso 3		250	NT	10.6.	2009	Digi
120	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, taso 3		240	NT	10.6.	2009	Digi
121	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, koko koeoja, taso 3		140	NT	10.6.	2009	Digi
122	Oulu	Turkansaari	Tauko	Työkuva	230	MM	10.6.	2009	Digi
123	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 2		320	NP	10.6.	2009	Digi
124	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 3		190	SL	11.6.	2009	Digi
125	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93, kk4, kolikko 5?		250	NT	11.6.	2009	Digi
126	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93, kolikko 5	Kiven 16 alta	250	NT	11.6.	2009	Digi
127	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93, kolikko 6	Työkuva	265	SL	11.6.	2009	Digi
128	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93, kolikko 6	Työkuva	265	SL	11.6.	2009	Digi
129	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 6		147	KH	11.6.	2009	Digi
130	Oulu	Turkansaari	Koeoja C	Työkuva	40	MM	11.6.	2009	Digi
131	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, kokonaan, taso 4		323	MM	11.6.	2009	Digi
132	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, 57-58/95, taso 4, R2-kivet		232	RM	11.6.	2009	Digi
133	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92-94, taso 4, R2-kivet		137	RM	11.6.	2009	Digi
134	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 4		58	NT	11.6.	2009	Digi
135	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, länsiprofiili		230	MKJ	11.6.	2009	Digi

136	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 50/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
137	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 51/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
138	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 52/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
139	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 53/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
140	Oulu	Turkansaari	Ison kiven nosto (koeoja B)	Työkuva	230	MKJ	11.6.	2009	Digi
141	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 54/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
142	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 55/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
143	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 56-57/100, pohjoisprofiili		320	MKJ	11.6.	2009	Digi
144	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, 57/100, itäprofiili		50	MKJ	11.6.	2009	Digi
145	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 5		153	RM	11.6.	2009	Digi
146	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 0, (57/59 taso 5)		125	SK	11.6.	2009	Digi
147	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 0, (57/59 taso 5)		310	SK	11.6.	2009	Digi
148	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 1		130	AG	11.6.	2009	Digi
149	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 7		140	MT	11.6.	2009	Digi
150	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, 57/101, taso 7, pyöreähkö likamaaläikkä	Lähikuva	230	MM	12.6.	2009	Digi
151	Oulu	Turkansaari	Koeoja A, kaakkoislaajennus, taso 7	Yleiskuva	140	MM	12.6.	2009	Digi
152	Oulu	Turkansaari	Koeoja B	Työkuva	320	MM	12.6.	2009	Digi
153	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 2		315	MKJ	12.6.	2009	Digi
154	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, kaivauskerros 6, liitupiipun varren kappale		230	MKJ	12.6.	2009	Digi
155	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 6		220	HD	12.6.	2009	Digi
156	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, taso 6, (57/60, taso 2)		130	HD	12.6.	2009	Digi
157	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94-96, taso 5		140	KH	12.6.	2009	Digi
158	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, taso 5		220	KH	12.6.	2009	Digi
159	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/95, taso 5		230	KH	12.6.	2009	Digi
160	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/94, taso 5		230	KH	12.6.	2009	Digi
161	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 3		140	MKJ	12.6.	2009	Digi
162	Oulu	Turkansaari	Kaivausryhmä 2009			TH	12.6.	2009	Digi
163	Oulu	Turkansaari	Kaivausryhmä 2009			TH	12.6.	2009	Digi
164	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, kivi 16 profiilissa (57/92-93)		240	MM	12.6.	2009	Digi
165	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 4		320	HD	12.6.	2009	Digi
166	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, 56-57/102, eteläprofiili		150	KH	12.6.	2009	Digi
167	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, 56/101-102, länsiprofiili		240	KH	12.6.	2009	Digi
168	Oulu	Turkansaari	Kaakkoislaajennus, 57/101-102, itäprofiili		50	KH	12.6.	2009	Digi
169	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/96, eteläprofiili		140	KH	12.6.	2009	Digi
170	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/95-96, länsiprofiili		230	KH	12.6.	2009	Digi

171	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/93-94, länsiprofiili		230	KH	12.6.	2009	Digi
172	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57/92-93, länsiprofiili		230	KH	12.6.	2009	Digi
173	Oulu	Turkansaari	Koeoja B, 57-58/92, pohjoisprofiili		330	KH	12.6.	2009	Digi
174	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 5		49	HD	12.6.	2009	Digi
175	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, taso 6		140	RM	12.6.	2009	Digi
176	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, taso 7		140	MKJ	12.6.	2009	Digi
177	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, taso 8 (ja tasoa 7)		140	RM	12.6.	2009	Digi
178	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/60, eteläprofiili		130	MM	12.6.	2009	Digi
179	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, itäprofiili		50	MM	12.6.	2009	Digi
180	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, pohjoisprofiili		320	MM	12.6.	2009	Digi
181	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, länsiprofiili		230	MM	12.6.	2009	Digi
182	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, tarkempi kuva pohjoisprofiilista		320	MM	12.6.	2009	Digi
183	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, tarkempi kuva itäprofiilista, pohjoisnurkka		60	MM	12.6.	2009	Digi
184	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, tarkempi kuva itäprofiilista		60	MM	12.6.	2009	Digi
185	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, laajennus 57/60, tarkempi kuva länsiprofiilista		230	MM	12.6.	2009	Digi
186	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59, tarkempi kuva länsiprofiilista		230	MM	12.6.	2009	Digi
187	Oulu	Turkansaari	Koeoja C, 57/59-60, länsiprofiili kokonaisuudessaan		230	MM	12.6.	2009	Digi
188	Oulu	Turkansaari	Kaivausten lopetus	Työkuva		MM	12.6.	2009	Digi
189	Oulu	Turkansaari	Lentosaari, puu ja puupaalu			MM	15.6.	2009	Digi
190	Oulu	Turkansaari	Lentosaari, saaren eteläpään kivetystä			TT	15.6.	2009	Digi

Kuvaajat:

AG	Anni Guttorm
HD	Hilla Degerman
KH	Kaisa Harju
KK	Kaija Kamula
MKJ	Marko Jokinen
MJ	Minna Jormalainen
MM	Mirette Modarress
MS	Mikko Sunnari
NP	Niina Peuraniemi
NT	Niina Tolonen
PH	Pauli Haapakangas
PR	Päivi Rantanen
RM	Riikka Mykkänen
SK	Sarianna Kivimäki
SL	Satu Laitinen
TT	Terhi Taipaleenmäki

KARTTALUETTELO

Kartta 1. Yleiskartta, Turkansaari. Mk.1:1500

Kartta 2. Yleiskartta, kaivausalueet. Mk.1:500

Koeoja A ja kaakkoislaajennus

Kartta 3. Vaaituskartta, koeoja A ja kaakkoislaajennus, pintavaaitus. Mk. 1:50

Kartta 4. Vaaituskartta, koeoja A ja kaakkoislaajennus, pintamaan poiston jälkeen.
Mk. 1:50

Kartta 5. Taso 1, koeoja A. Mk. 1:20

Kartta 6. Taso 2, koeoja A. Mk. 1:20

Kartta 7. Taso 3, koeoja A. Mk. 1:20

Kartta 8. Taso 4, koeoja A. Mk. 1:20

Kartta 9. Vaaituskartta, koeoja A, pohjavaaitus (taso 5). Mk. 1:50

Kartta 10. Vaaituskartta, koeoja A, pohjavaaitus (ruudut 51 - 53/100). Mk. 1:50

Kartta 11. Eteläprofiili, koeoja A (50 - 55/100). Mk. 1:20

Kartta 12. Taso 1, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:20

Kartta 13. Taso 2, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 14. Taso 3, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 15. Taso 4, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 16. Taso 5, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 17. Taso 6, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 18. Taso 7 ja 8, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 19. Eteläprofiili 56 – 57/102, R1, kaakkoislaajennus. Mk.1:10

Kartta 20. Länsiprofiili, 56/101 – 102, R1. Mk. 1:10

Koeoja B

Kartta 21. Vaaituskartta, koeoja B, pintavaaitus. Mk. 1:50

Kartta 22. Taso 1, R2, koeoja B. Mk. 1:20

Kartta 23. Taso 2, R2, koeoja B. Mk. 1:20

Kartta 24. Taso 3, R2, koeoja B. Mk. 1:20

Kartta 25. Taso 4, R2, koeoja B. Mk. 1:20

Kartta 26. Taso 5, R2, koeoja B. Mk. 1:20

Kartta 27. Länsiprofiili, koeoja B (57/92–97). Mk. 1:20

Koeoja C

Kartta 28. Vaaituskartta, koeoja C, pintavaaitus. Mk. 1:20

Kartta 29. Vaaituskartta, koeoja C, pintamaan poiston jälkeen. Mk. 1:20

Kartta 30. Taso 1, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 31. Taso 2, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 32. Taso 3, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 33. Taso 4, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 34. Taso 5, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 35. Taso 6, koeoja C (ruutu 57/59). Mk. 1:20

Kartta 36. Taso (välitaso 6-7), koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 37. Taso 7, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

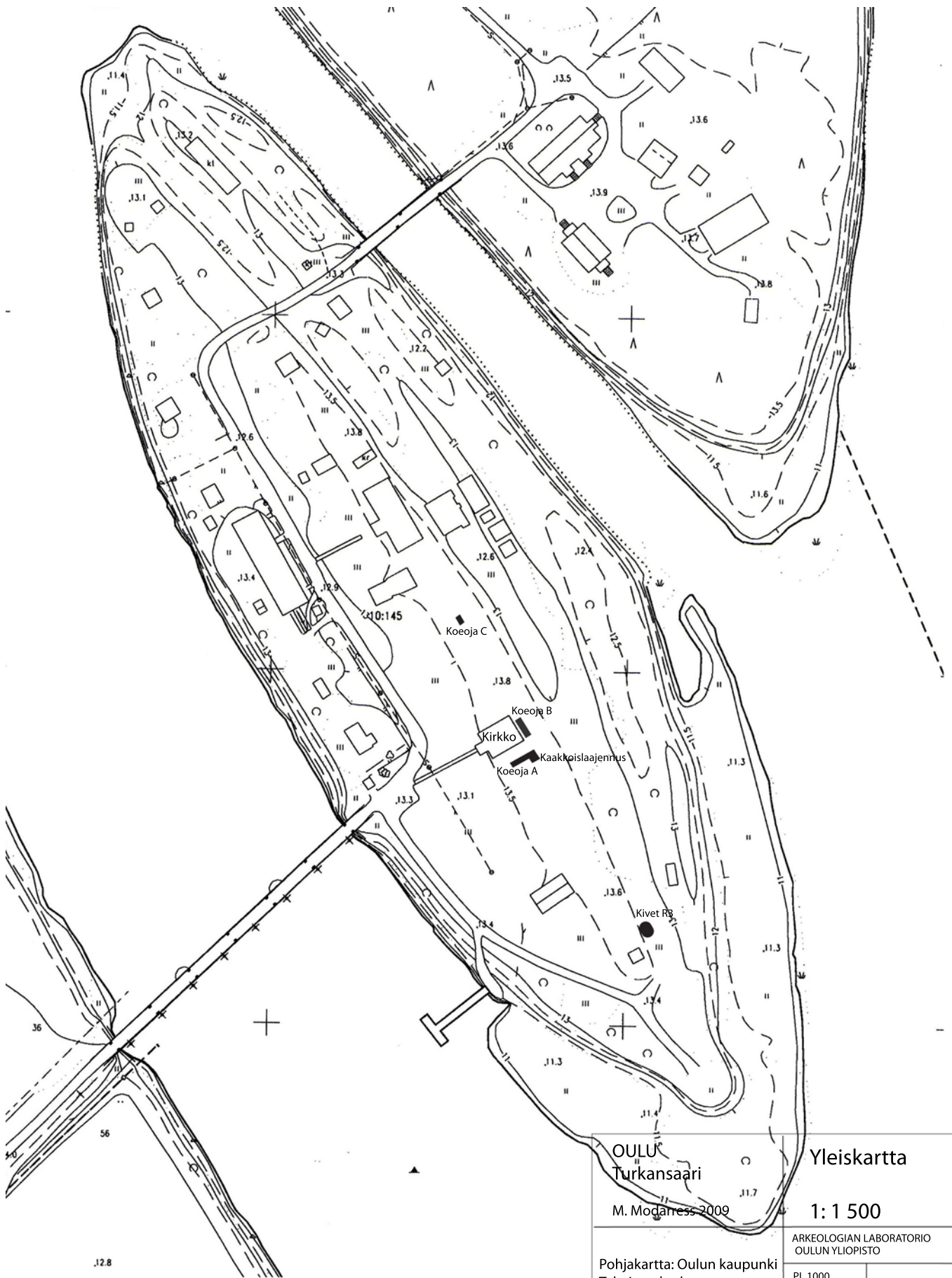
Kartta 38. Taso 8, koeoja C (+ laajennus). Mk. 1:20

Kartta 39. Eteläprofiili, koeoja C. Mk. 1:10

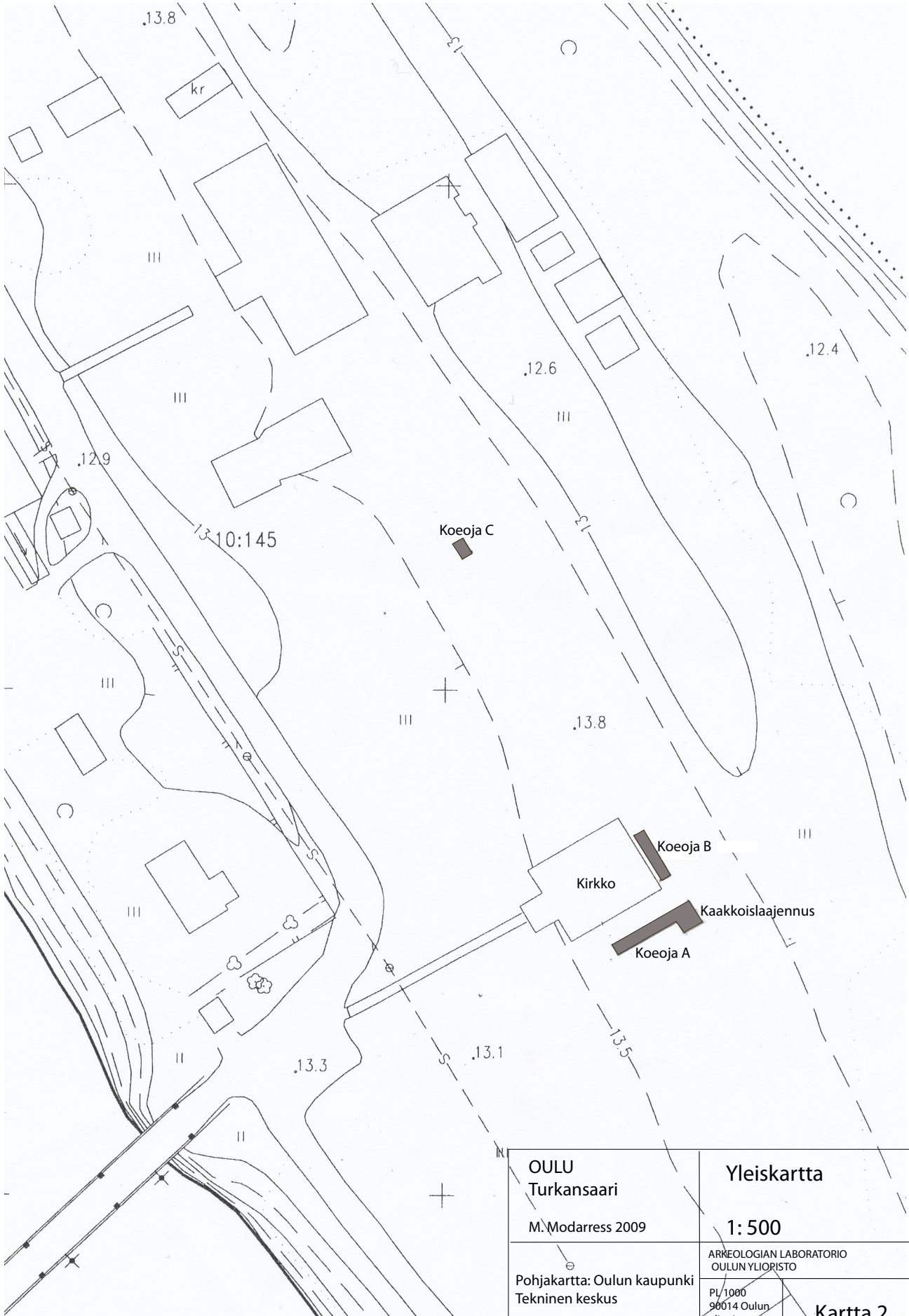
Kivet R3

Kartta 40. Vaaituskartta, kivet R3. Mk. 1:40

Kartta 41. **Koeoja B**, rahalöydöt. Mk. 1:20

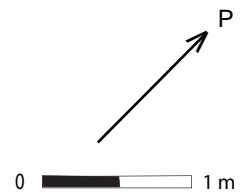
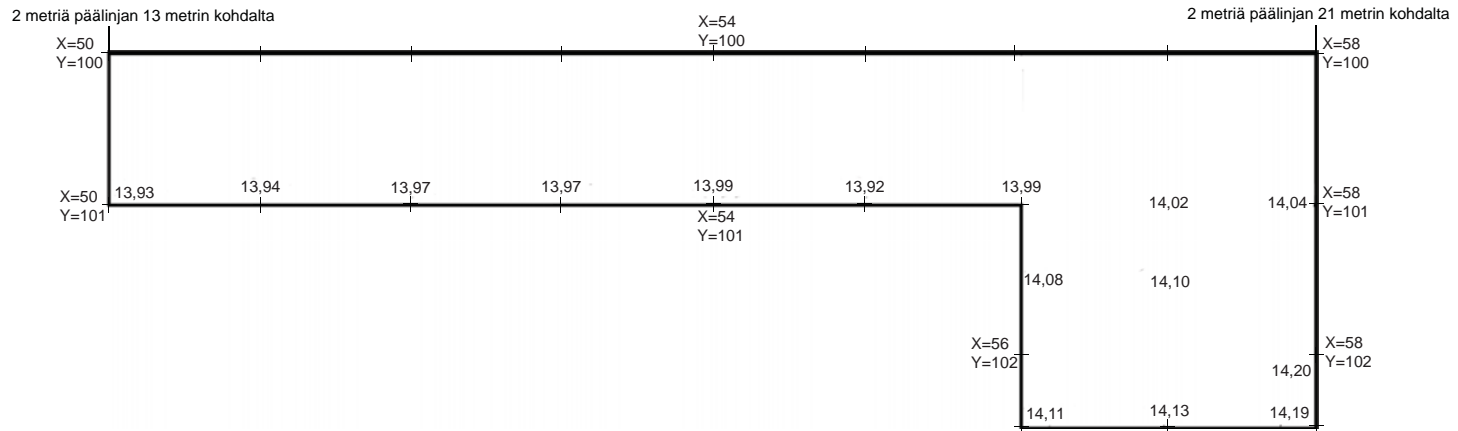

<p>OULU Turkansaari</p>		<p>Yleiskartta</p>	
<p>M. Modarress 2009</p>		<p>1:1 500</p>	
<p>Pohjakartta: Oulun kaupunki Tekninen keskus</p>		<p>ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO</p>	
<p>Lisäykset: M. Modarress</p>		<p>PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238</p>	<p>Kartta 1</p>

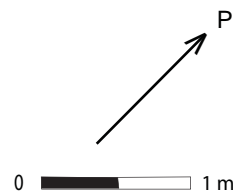
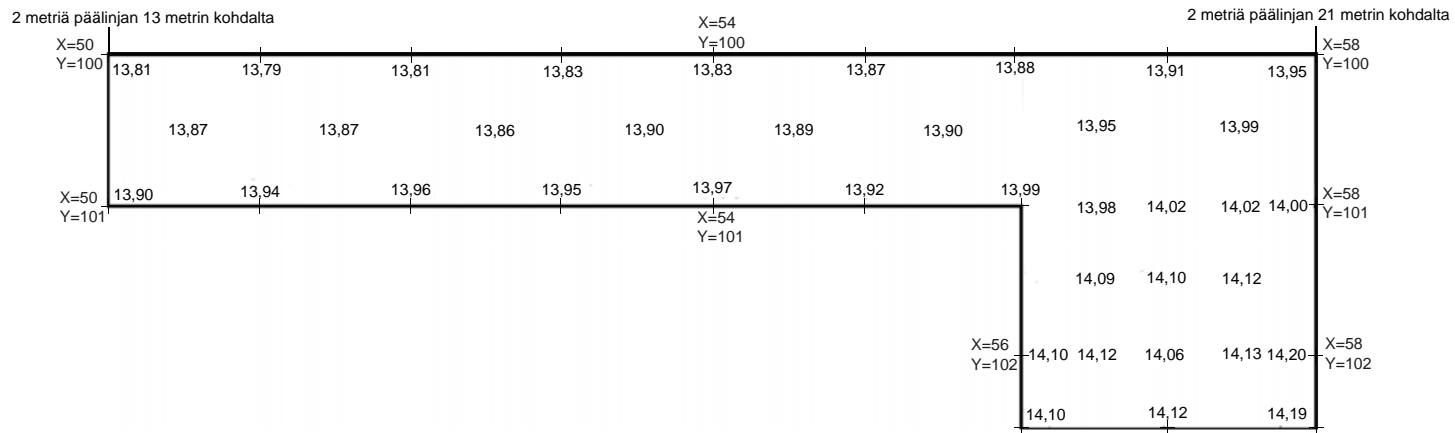

<p>OULU Turkansaari</p> <p>M. Modarress 2009</p>	<p>Yleiskartta</p> <p>1: 500</p>
<p>Pohjakartta: Oulun kaupunki Tekninen keskus</p> <p>Lisäykset: M. Modarress</p>	<p>ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO</p> <p>PL/1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238</p> <p>Kartta 2</p>

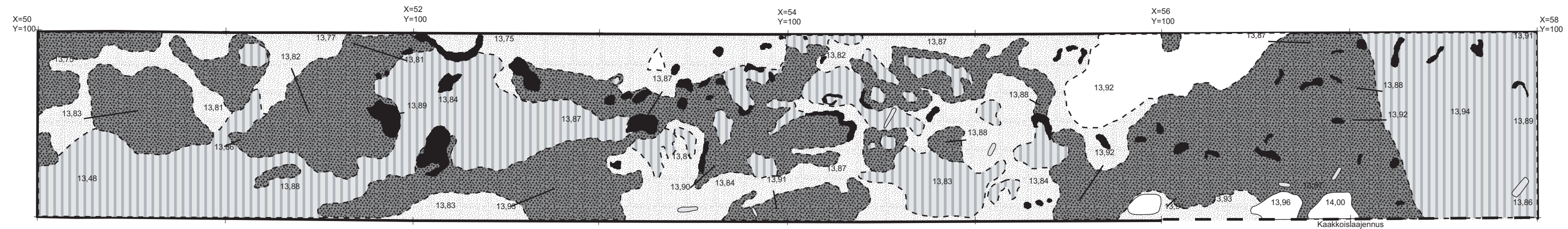

OULU Turkansaari	Koeoja A + kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Pintavaaitus turpeen päältä 1:50	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman ja Riikka Mykkänen 1.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 3
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki		

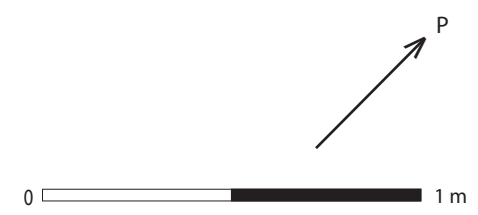
OULU Turkansaari	Koeoja A + kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Vaaitus pintamaan poiston jälkeen	1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Anni Guttorm ja Minna Jormalainen 2.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 4

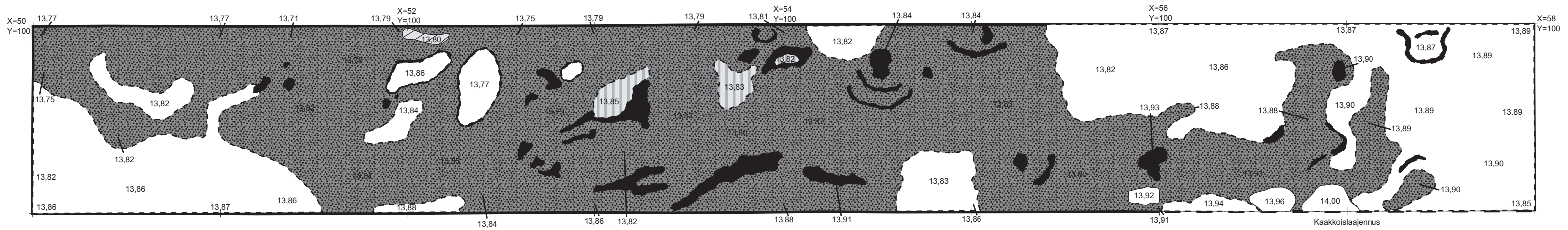

Kaakkoislaajennus

- Hiiltä
- SY 4: tumma hiilensekainen likamaa
- SY 5: harmahtava savi/ruskea hiekka
- SY 3: vaaleankellertävä savinen hiekka
- SY 2: savinen ja hiekkainen likamaa
- Juuria
- Kivi
- Yksiköiden raja

OULU Turkansaari M. Modarress 2009 MITTAUSDOKUMENTOINTI Pauli Haapakangas, Marko Jokinen ja Niina Peuraniemi 3.6.2009 Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	Koeja A Taso 1 1:20 ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238 <div style="text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">Kartta 5</div>
--	--

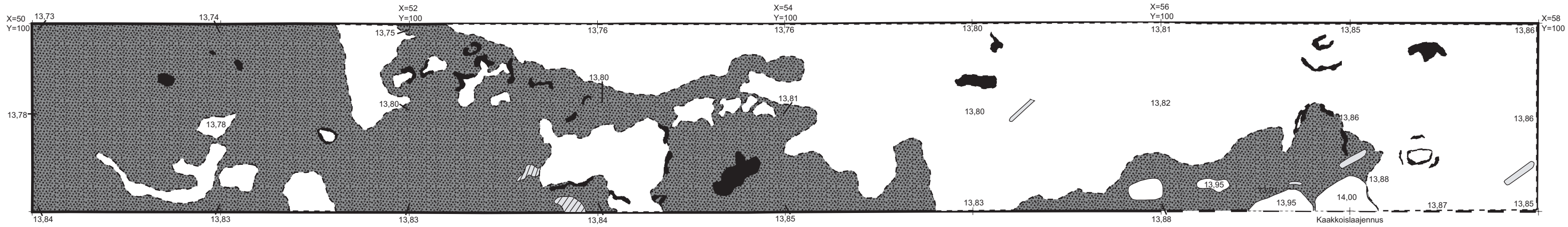

Kaakkoislaajennus

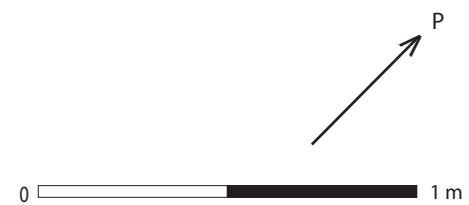
- Hiiltä
- SY 4: tumma hiilensekainen likamaa
- SY 5: harmahtava savi/ruskea hiekka
- SY 3: vaaleankellertävä savinen hiekka
- Yksiköiden raja
- Hiiltynyt puu
- Kivi

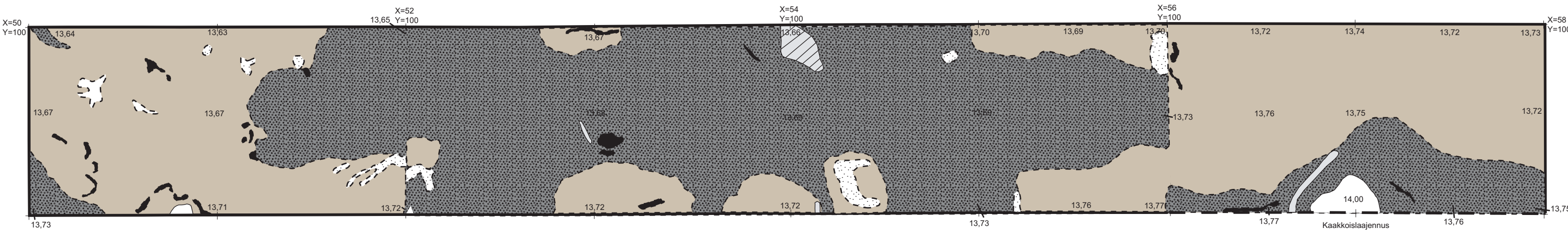
OULU Turkansaari M. Modarress 2009 MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman, Anni Guttorm ja Minna Jormalainen 3.6.2009 Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	Koeja A Taso 2 1:20 ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238 <div style="text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">Kartta 6</div>
---	--

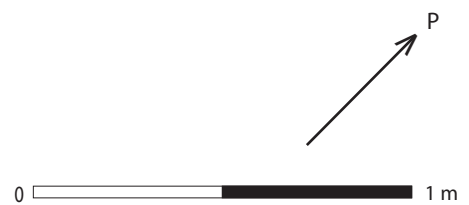
- Hiiltä
- Tumma hiilensekainen likamaa (SY 4)
- Harmahtava savi/ruskea hiekka (SY 5)
- Yksiköiden raja
- Juuria
- Kivi
- Hiiltynyt puu

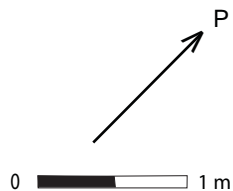
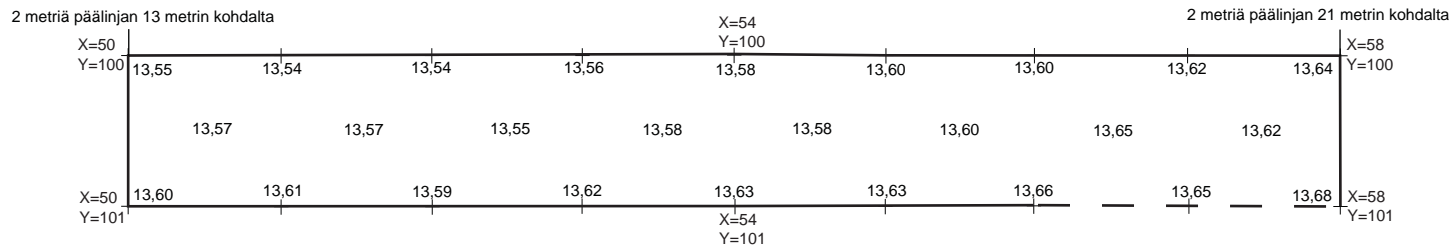
OULU Turkansaari	Koeija A	
M. Modarress 2009	Taso 3	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Tolonen, Riikka Mykkänen ja Satu Laitinen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
4.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 7
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki		

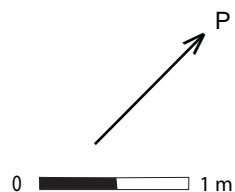
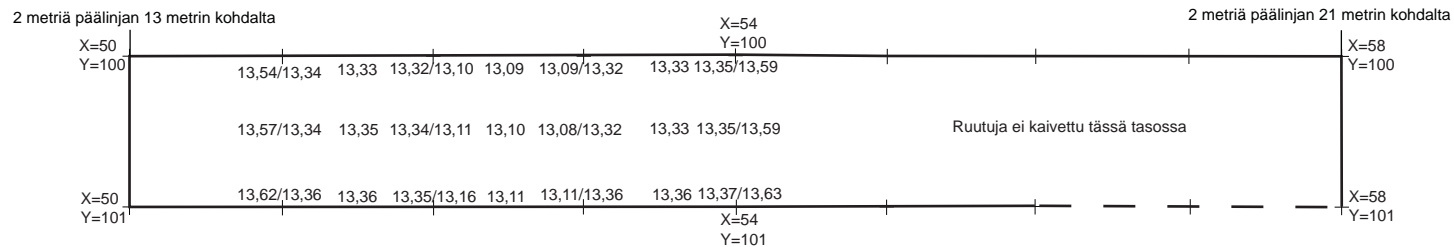
- Hiiltä
- Tumma hiilensekainen likamaa
- Punertavan ruskeita hiekkaläikkiä
- Oranssinharmaata maata jossa punaruskeita hiekka läikkiä/harmaa savi
- Yksiköiden raja
- Juuria
- Kivi
- Hiiltynyt puu

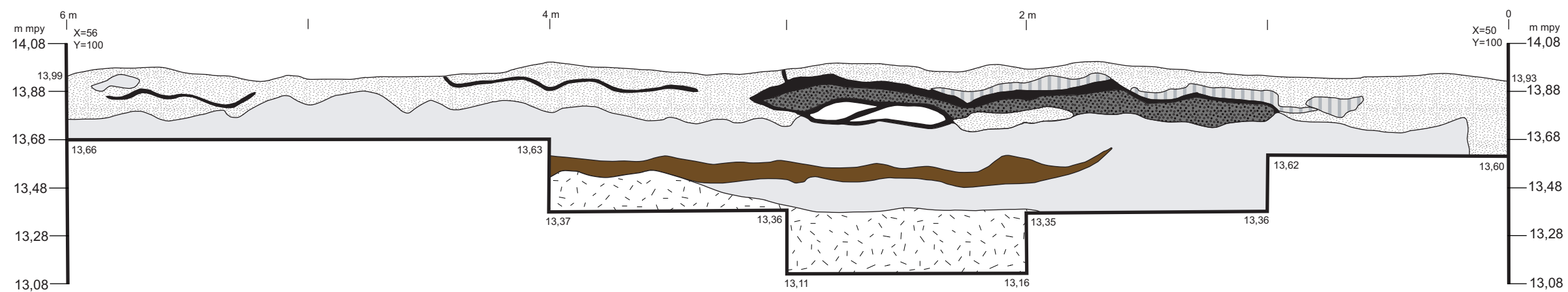
OULU Turkansaari	Koeija A	
M. Modarress 2009	Taso 4	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Satu Laitinen, Mikko Sunnari, Pauli Haapakangas ja Hilla Degerman	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
8.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 8
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki		

OULU Turkansaari	Koeaja A Pohjavaaistus	
M. Modarress 2009	Taso 5	1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Peuraniemi	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
9.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 9
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki	p. 08-5533238	

OULU Turkansaari	Koeaja A Pohjavaaistus 2	
M. Modarress 2009	Taso 6	1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Tolonen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
9.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 10
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki	p. 08-5533238	

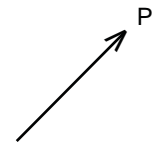
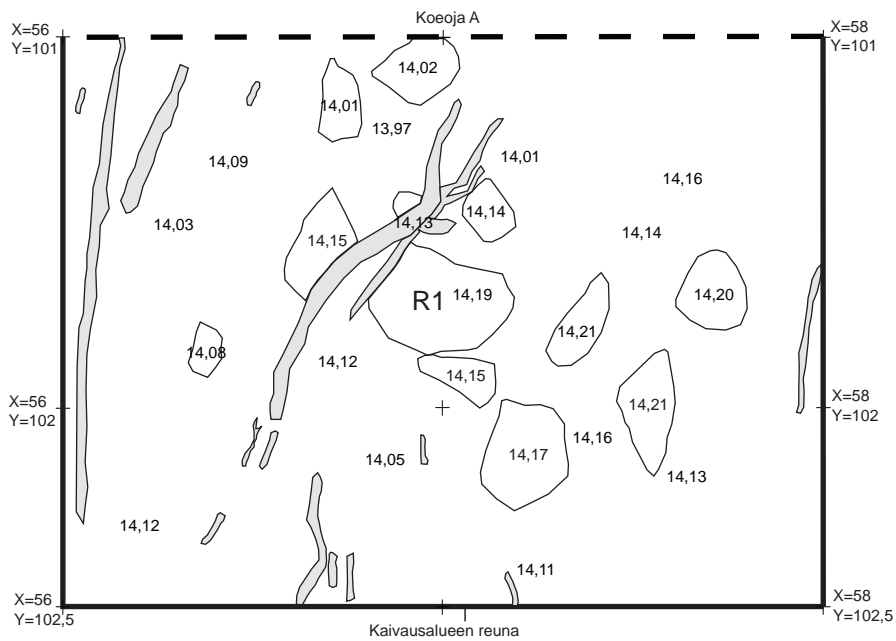

- SY 3: vaaleankellertävä savinen hiekka
- SY 2: savinen ja hiekkainen likamaa
- SY 4: tumma hiilensekainen likamaa
- SY 5: harmahtava savi/ruskea hiekka
- Harmahtavaa savea
- Harmaassa savessa tummempia juovia
- Puhtaampaa savea jossa ruosteläikkiä

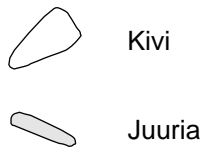
- Yksiköiden raja
- Hiiltä

0 1 m

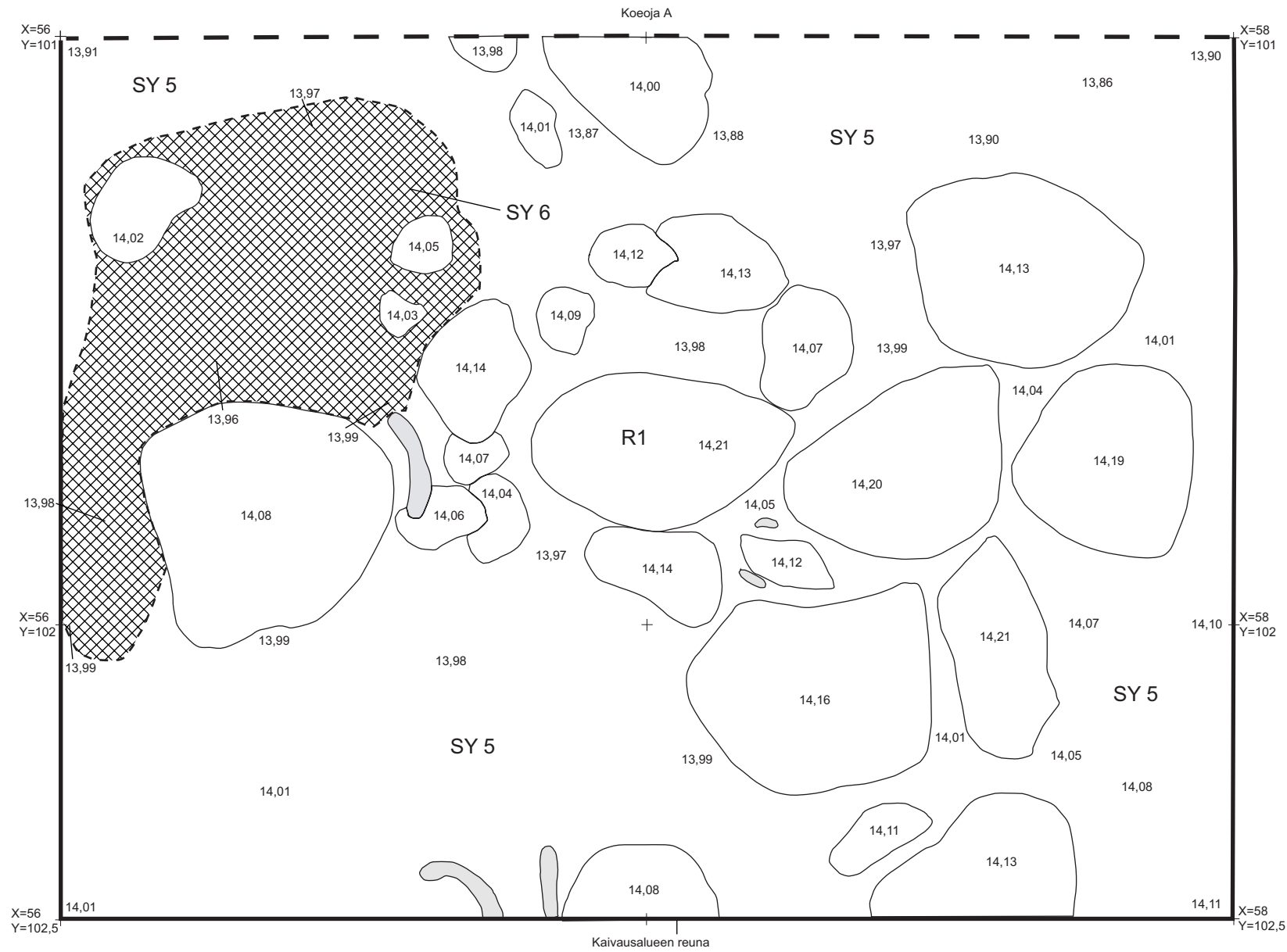
OULU Turkansaari	Koeaja A Eteläprofiili	
M. Modarress 2009	50-55/100	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Marko Jokinen, Niina Peuraniemi ja Mikko Sunnari	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
10.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 11
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

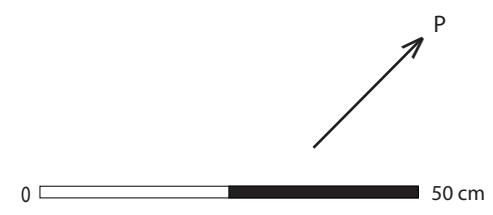
0 1 m

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 1, R1	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Rantanen, Niina Tolonen, Kaisa Harju ja Satu Laitinen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
2.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 12
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki	p. 08-5533238	

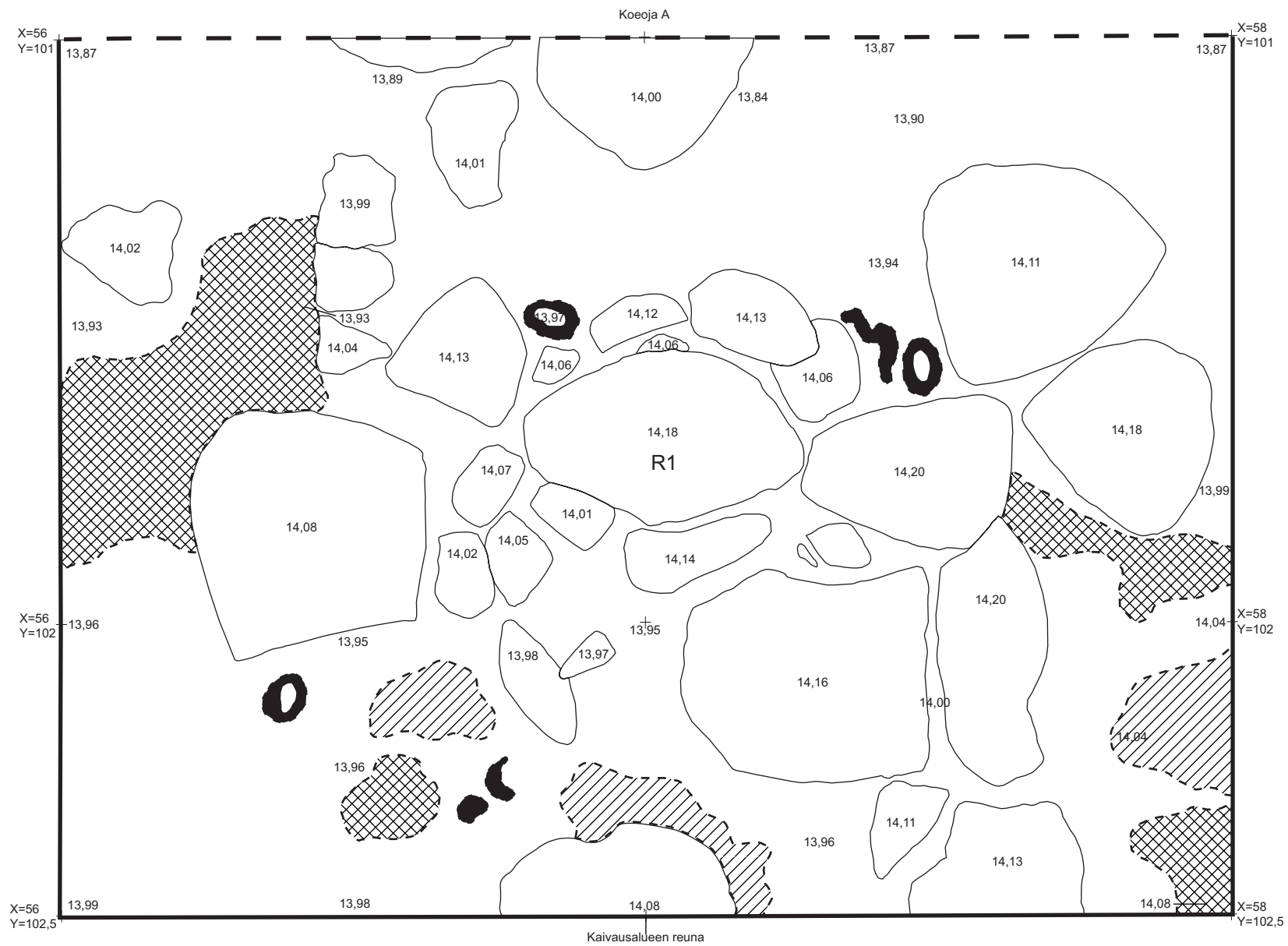

- Kivi
- SY 6: tumma likamaa
- Pohjalla SY 5: harmahtava savi/ruskea hiekka
- Yksiköiden raja
- Juuria

OULU Turkansaari		Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009		Taso 2, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman, Anni Guttorm, Riikka Mykkänen, Minna Jormalainen, Kaisa Harju, Niina Tolonen 4.6.2009		ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki		PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 13

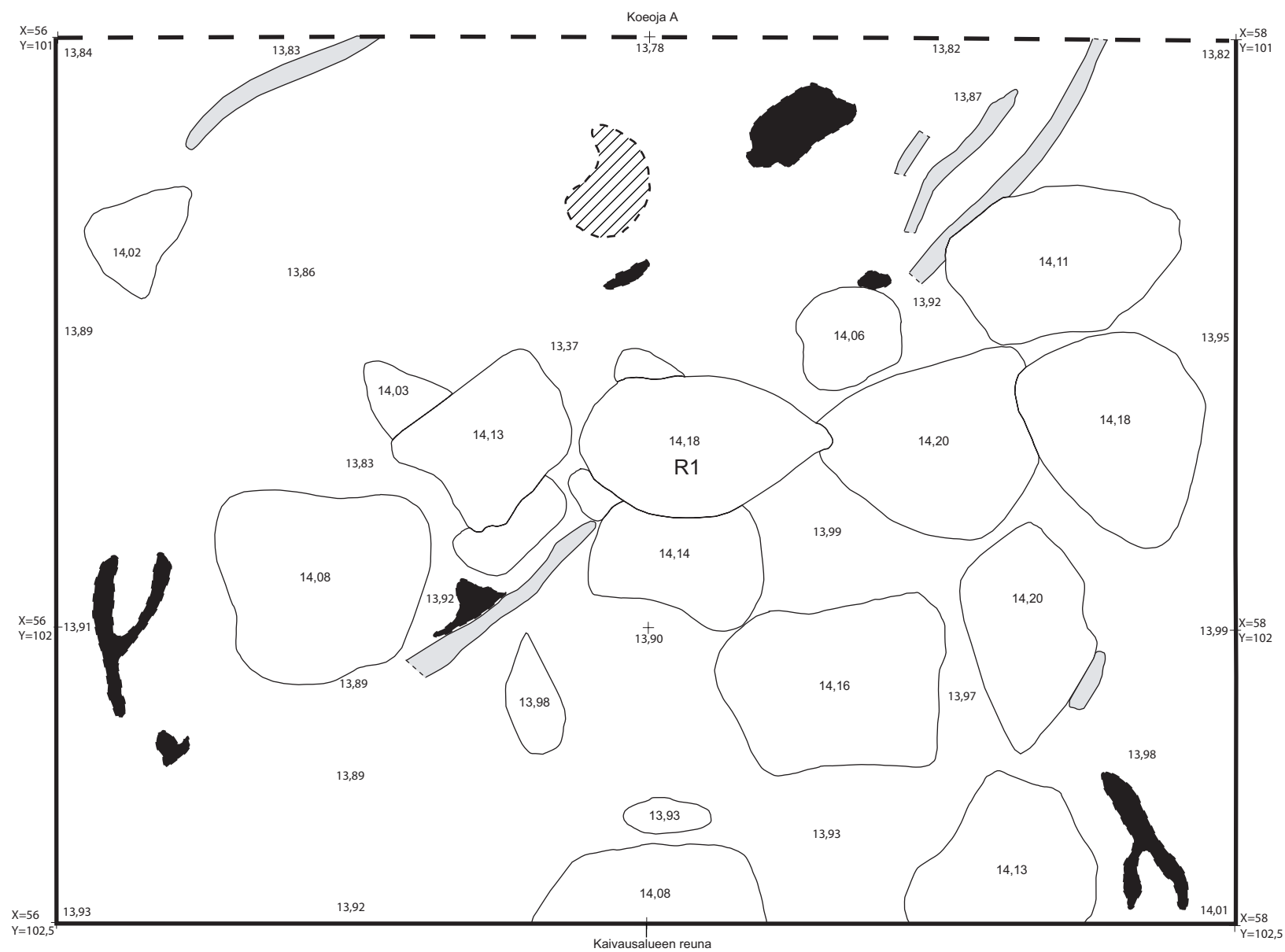

- Kivi
- Hiiltä
- Tumma likamaa (SY6)
- Vaalea hiekkamaa
- Yksiköiden raja

Pohjamaa tummahkon ruskeaa, savista, sekoittunutta hiekkaa

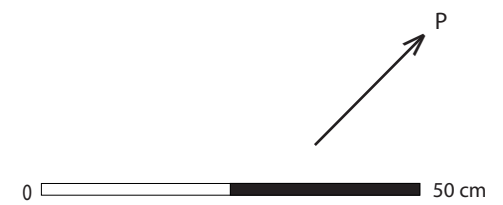

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 3, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Anni Guttorm Hilla Degerman 4.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 14

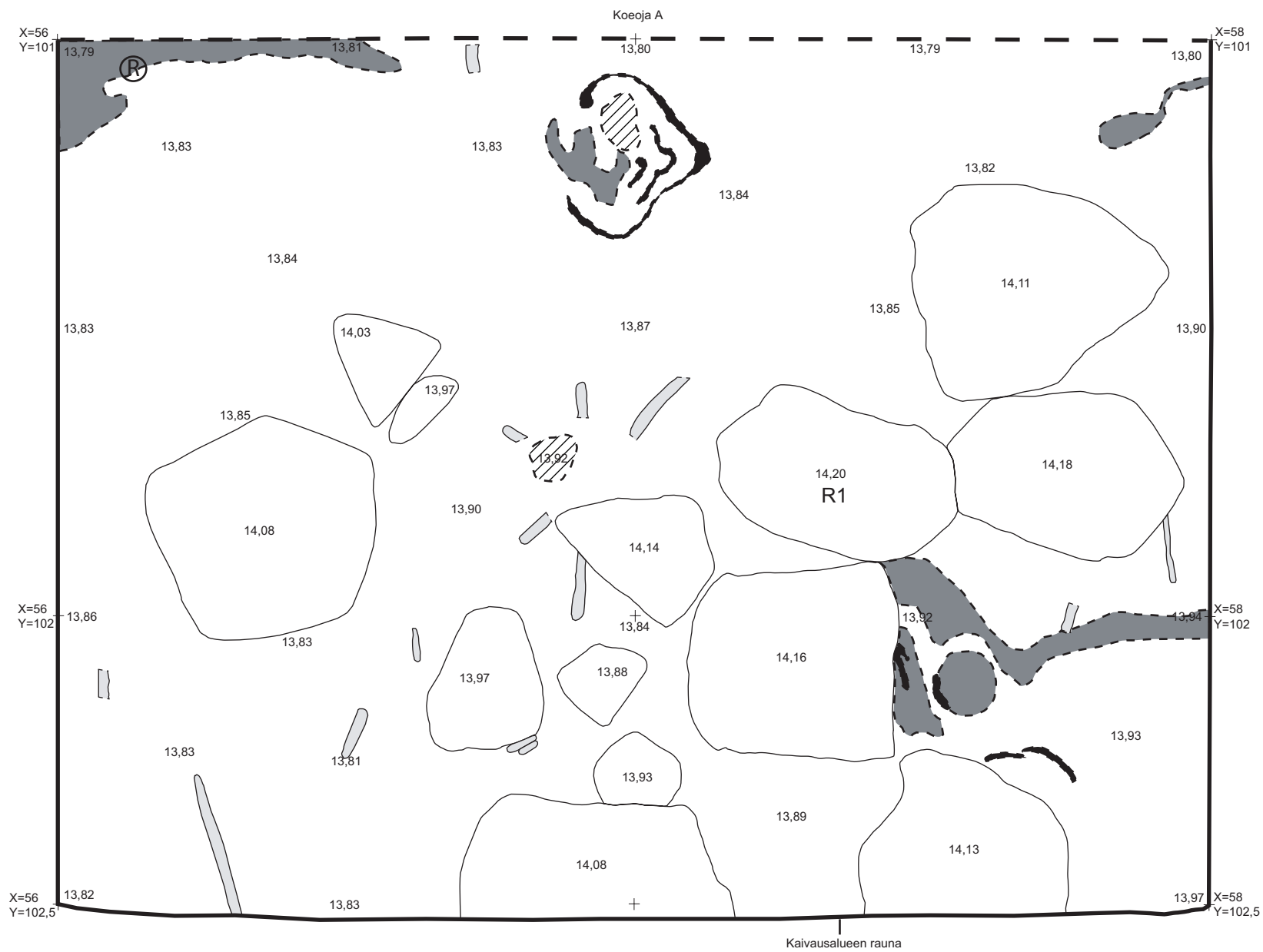

- Kivi
- Hiiltä
- Vaalea hiekkamaa
- Juuria
- Yksiköiden raja

Pohjamaa tummahkon ruskeaa, savista, sekoittunutta hiekkää

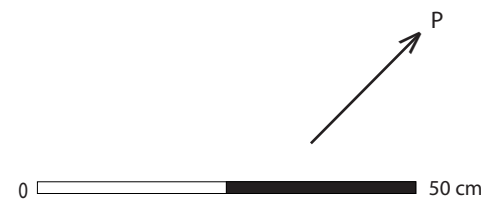

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 4, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Minna Jormalainen Niina Peuraniemi 8.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 15

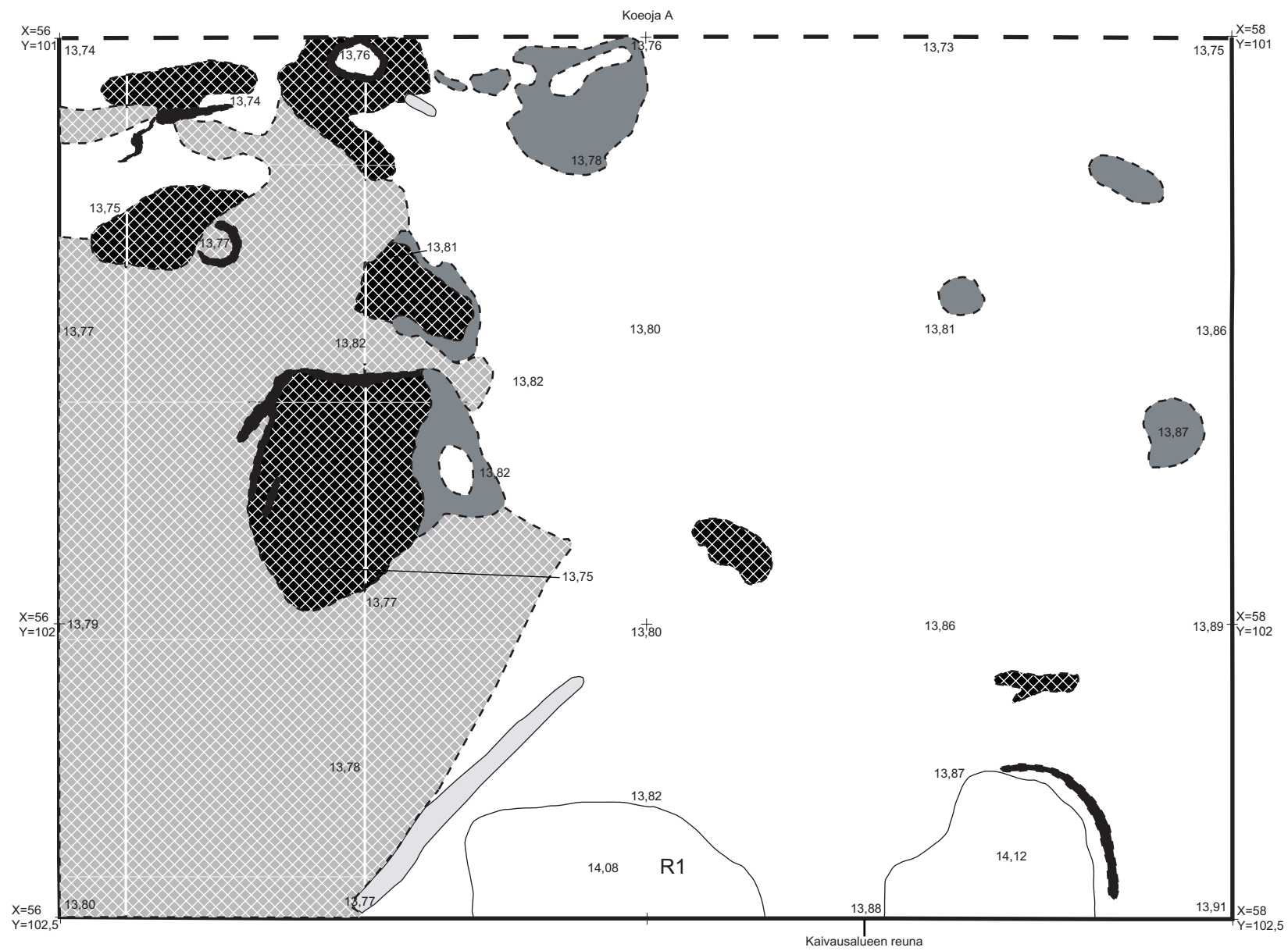

- Kivi
- Hiiltä
- Hiilen sekaista hiekkaa
- Juuria
- Vaalea hiekkamaa
- Yksiköiden raja
- Hopeakolikko (Rc) 1 ör sm KaarleXI v. 1686, löytökorkeus 13,83 m mpy

Pohjamaa tummahkon ruskeaa, savista, sekoittunutta hiekkaa

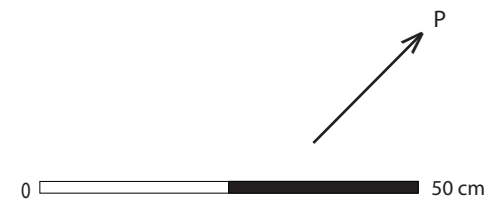

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 5, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Minna Jormalainen, Satu Laitinen, Päivi Rantanen 10.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 16

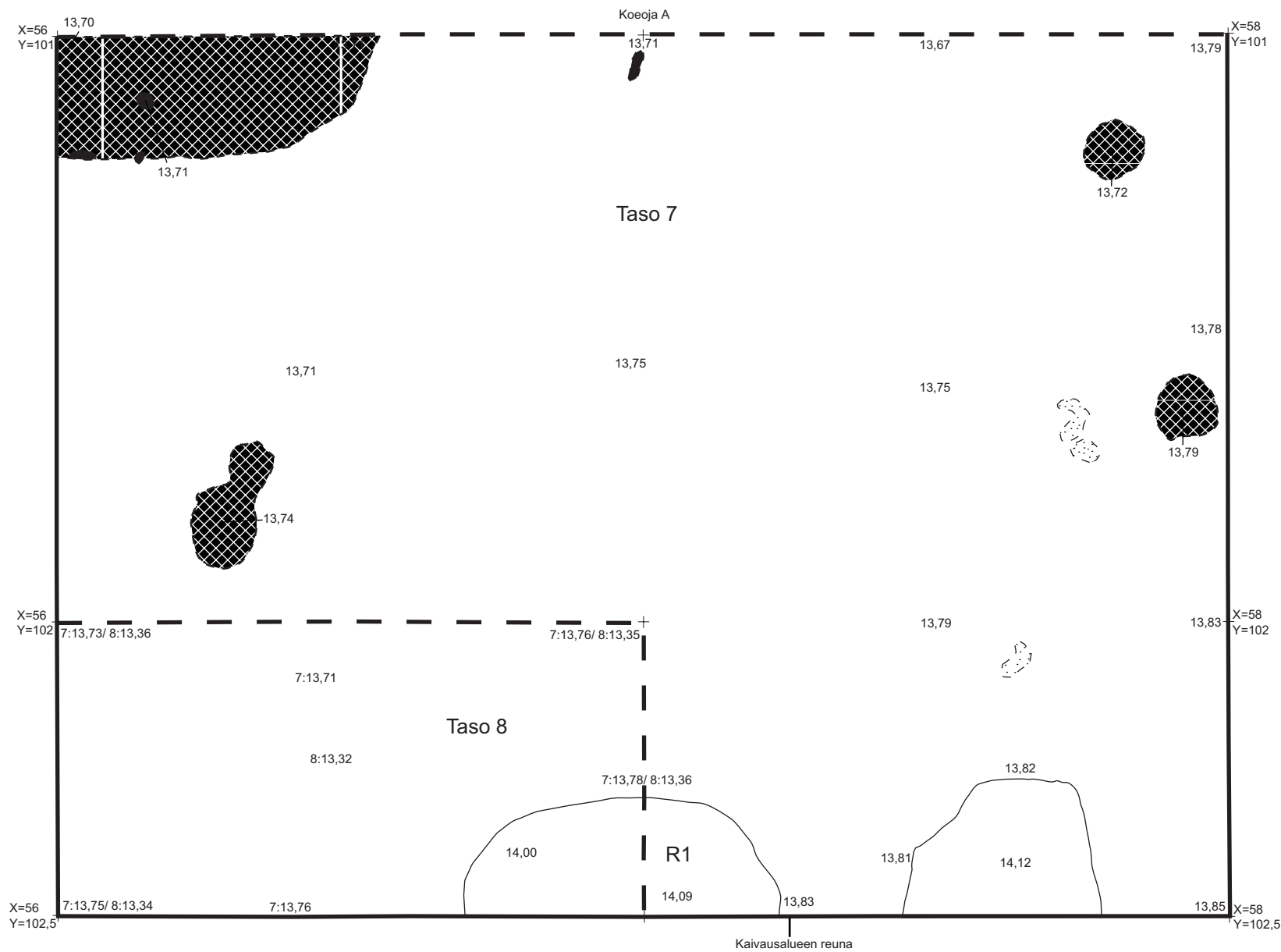

- Kivi
- Hiiltä
- Hiilen sekaista hiekkaa
- Juuria
- Tumma likamaa
- Vaalea hiekkainen savi
- Yksiköiden raja

Pohjamaa tummahkon ruskeaa, savista, sekoittunutta hiekkaa

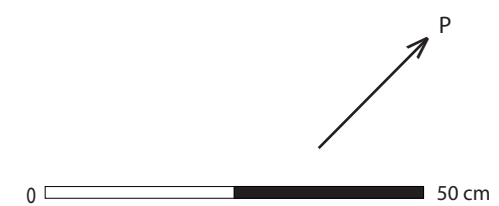

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 6, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Minna Jormalainen, Päivi Rantanen 11.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 17

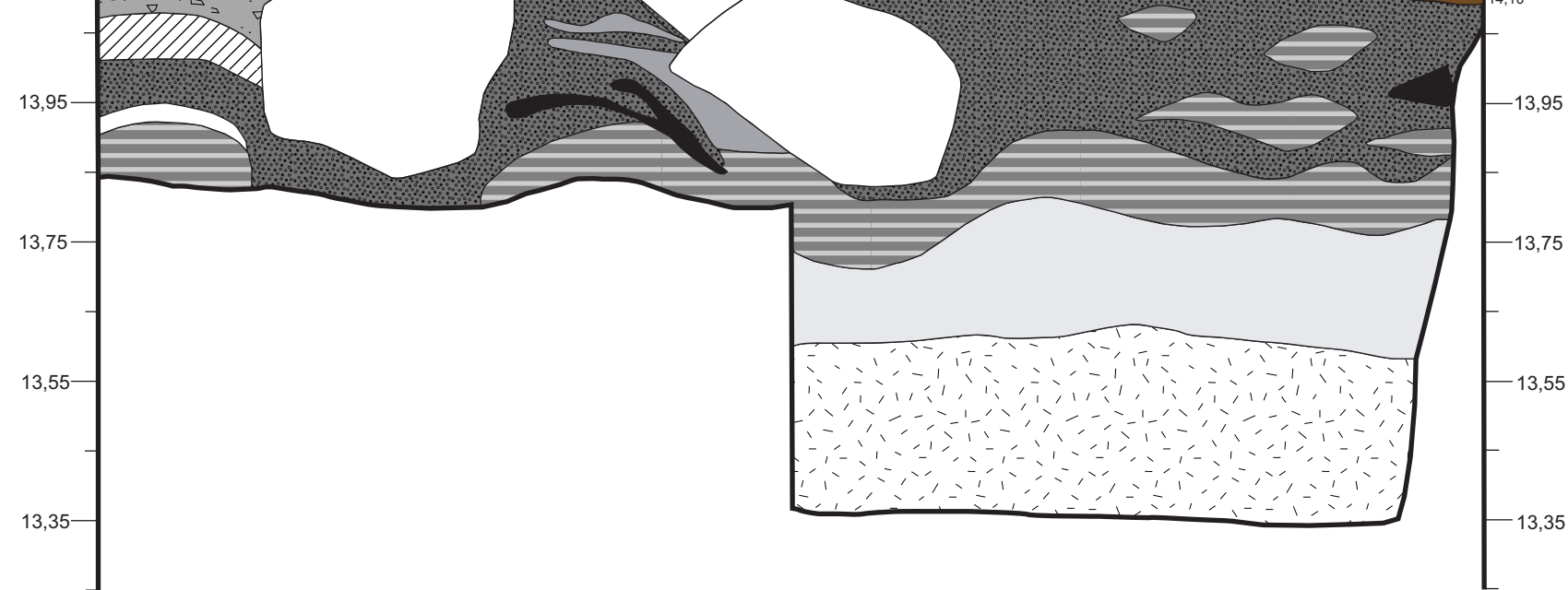

- Kivi
- Tumma likamaa
- Hiiltä
- Tummaa punaruskeaa hiekkaa
- Yksiköiden raja

Pohjamaa savista, harmaan punaruskeaa ja läikikästä hiekkaa

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus	
M. Modarress 2009	Taso 7 ja 8, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Minna Jormalainen, Kaisu Harju 12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 18
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki		

Kivi

Hiiltä

Pintamaa (turve)

Vaalea hiekka

Yksiköiden raja

Harmahtavaa savea

Puhtaampaa savea jossa ruosteläikkiä

Tumma hiilensekainen likamaa

Harmahtava savi/ruskea hiekka

Ruskea savi

Tummenpaa harmaata savea

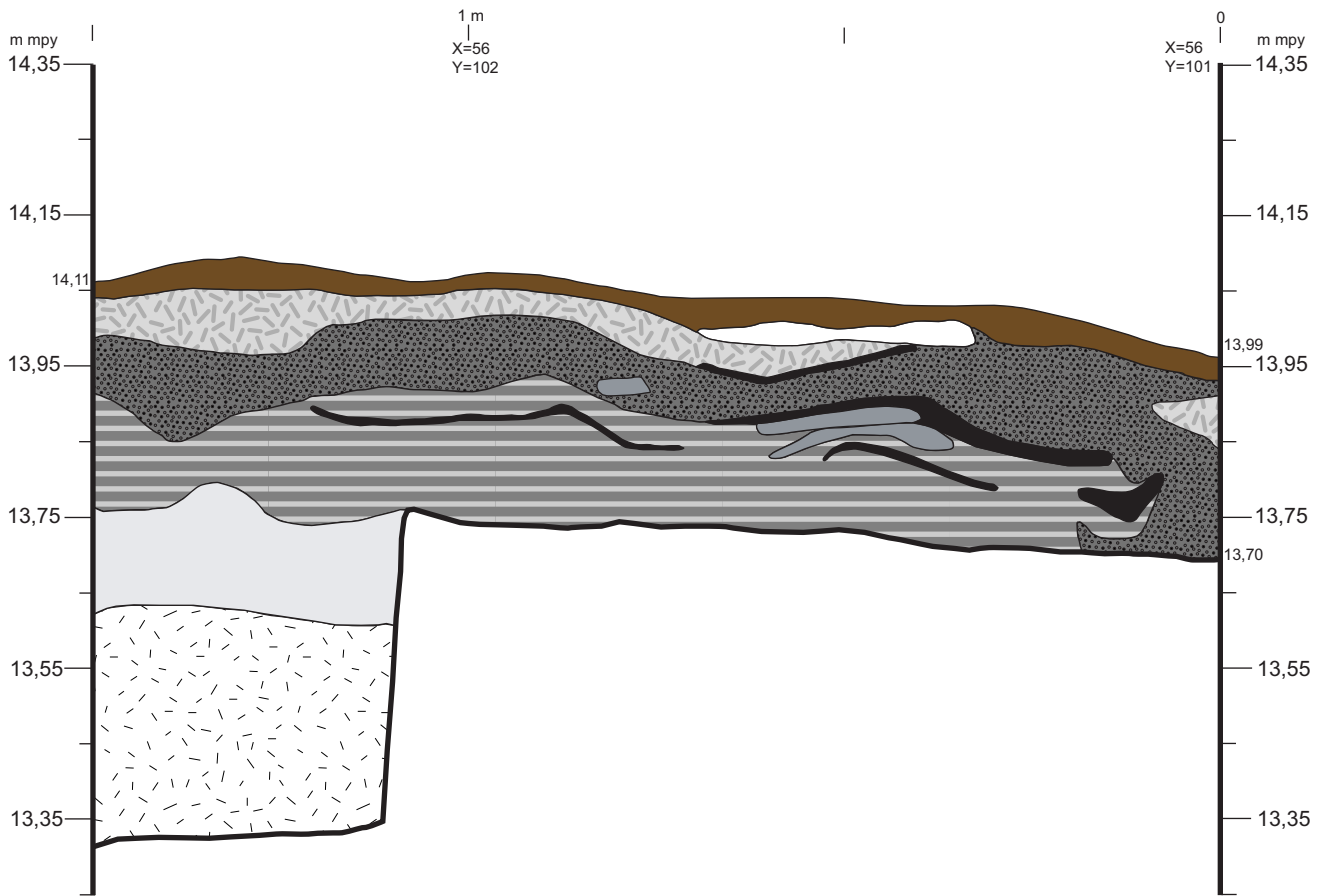

Vaaleanruskea hieno hiekka

0 50 cm

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus Eteläprofiili	
M. Modarress 2009	56-57/102, R1	1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI Kaisa Harju ja Minna Jormalainen 12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 19

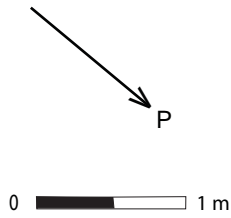
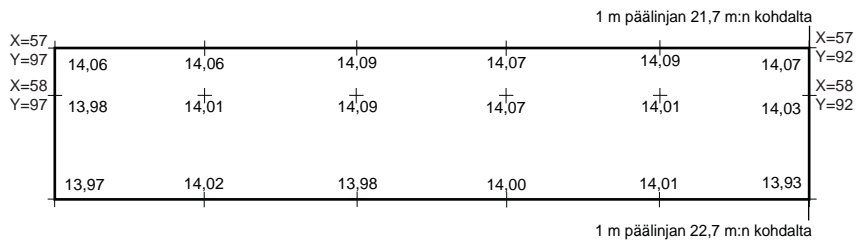

- Harmahtavaa savea
- Puhtaampaa savea jossa ruosteläikkiä
- tumma hiilensekainen likamaa
- harmahtava savi/ruskea hiekka
- Vaaleanruskea hieno hiekka
- Savista hiekkaa
- Hiiltä
- Pintamaa (turve)

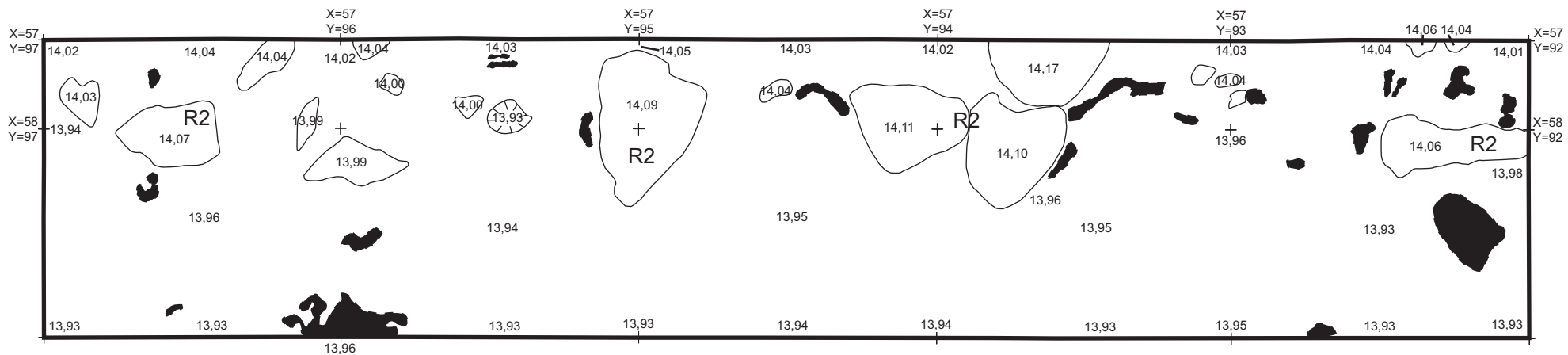
- Juuria
- Yksiköiden raja

0 50 cm

OULU Turkansaari	Kaakkoislaajennus Länsiprofiili 56/101-102, R1 1:10	
M. Modarress 2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Rantanen, Niina Tolonen ja Mikko Sunnari 12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 20
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki		

OULU Turkansaari	Koeaja B	
M. Modarress 2009	Pintavaaitus	1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Satu Laitinen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
3.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 21
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki		

Kivi

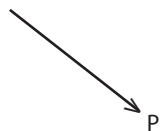

Hiiltä

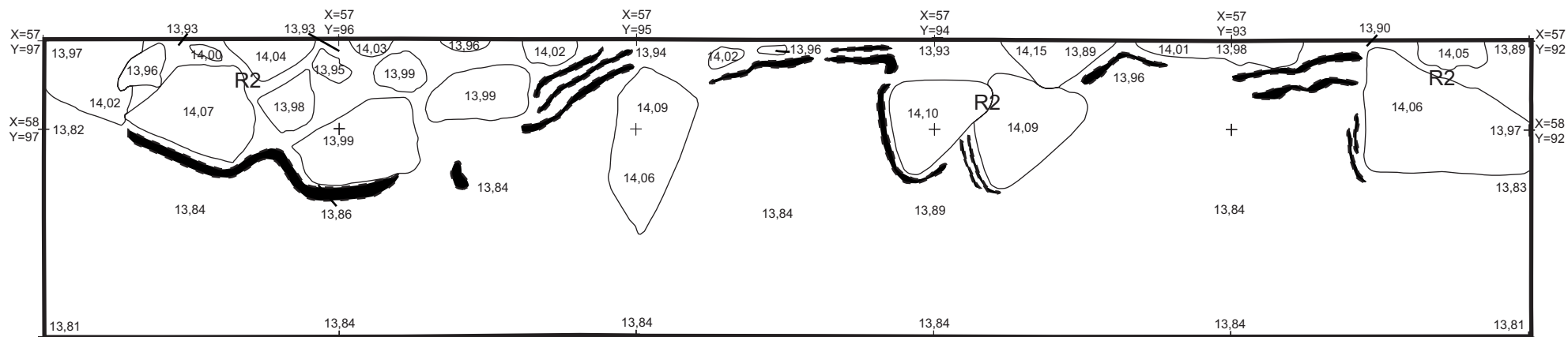
Kuoppa

Pohjamaa vaaleanruskeaa sekoittunutta
hienoa hiekkaa

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeaja B	
M. Modarress 2009	Taso 1, R2	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Mikko Sunnari	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
4.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 22
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

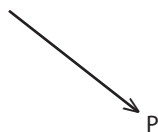

Kivi

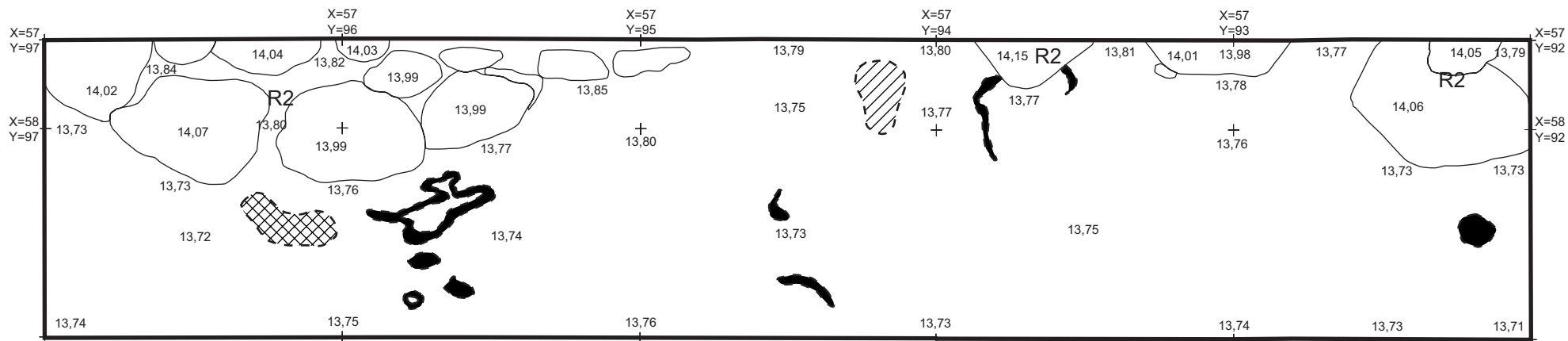
Hiiltä

Pohjamaa vaaleanruskeaa sekoittunutta
hienoa hiekkaa/osittain savista

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeaja B	
M. Modarress 2009	Taso 2, R2	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Riikka Mykkänen ja Anni Guttorm 8.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 23

Kivi

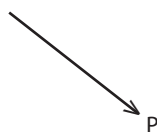
Hiiltä

Tumma likamaa

Tummanruskea maa

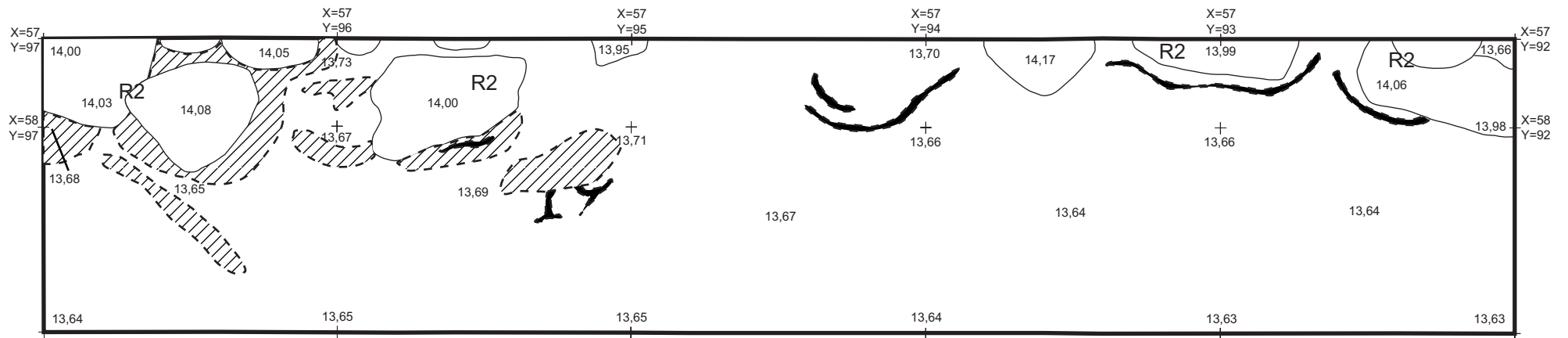

P

Pohjamaa vaaleanruskeaa sekoittunutta
hienoa hiekkaa/osittain savista

0 1 m

OULU Turkansaari M. Modarress 2009	Koeaja B Taso 3, R2 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pauli Haapakangas ja Niina Tolonen 10.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	<div style="text-align: right; font-size: 1.2em; font-weight: bold;">Kartta 24</div>

Kivi

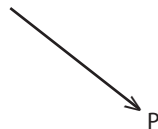

Hiiltä

Tummanruskea maa

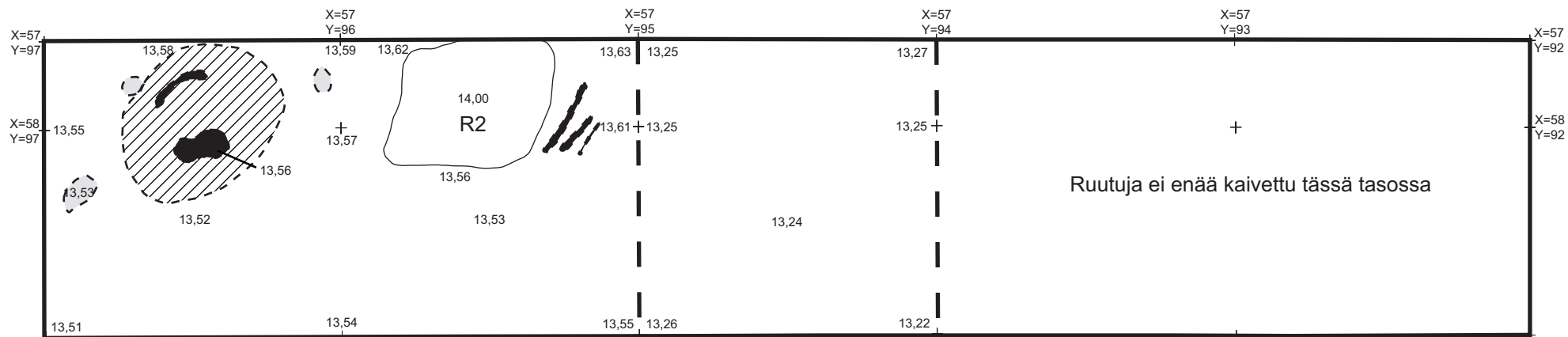
Pohjamaa vaaleaa, hiekaista savea jossa oransseja laikkuja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeaja B	
M. Modarress 2009	Taso 4, R2	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman ja Anni Guttorm 11.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 25

 Ruutu kaivettiin tässä tasossa syvemmälle kuin muut kaksi ruutua

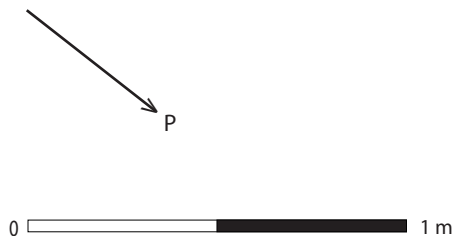
 Kivi

 Hiiltä

 Tummanruskea maa

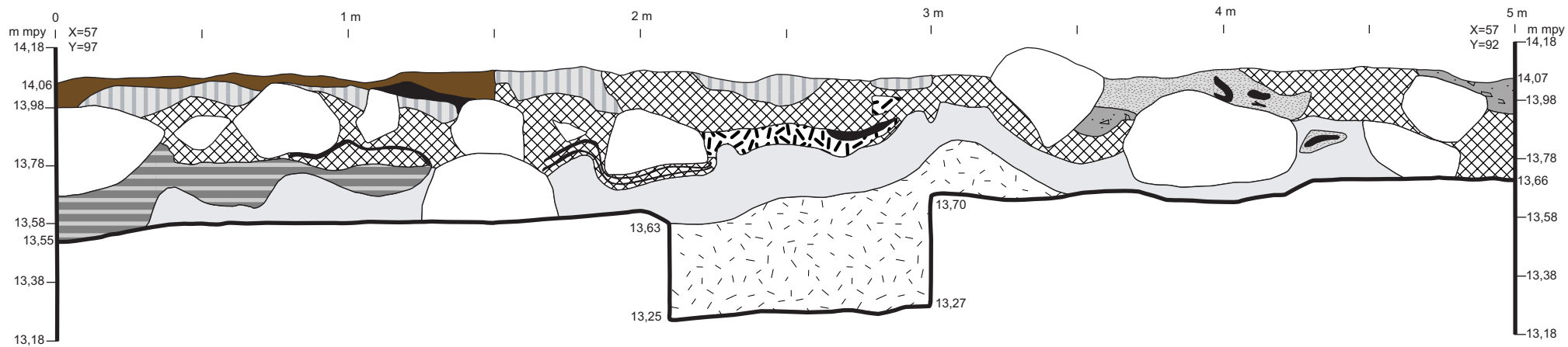
 Vaalean harmaa savi

Pohjamaa oranssinharmaata hienon hiekan ja saven sekoitusta

Ruutuja ei enää kaivettu tässä tasossa

OULU Turkansaari	Koeaja B	
M. Modarress 2009	Taso 5, R2	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Peuraniemi	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 26
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

Vaaleankellertävä savinenhiekkä

Likamaa

Hiiltä

Vaaleanruskea hienohiekkä

Harmahtavaa savea

Läkikäs vaaleanharmaa savimaa

Pintamaa

Hiilensekainen savimaa

Puhtaampaa savea jossa ruosteläikkiä

Ruskea savi

Yksiköiden raja

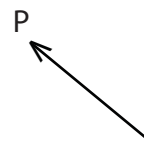
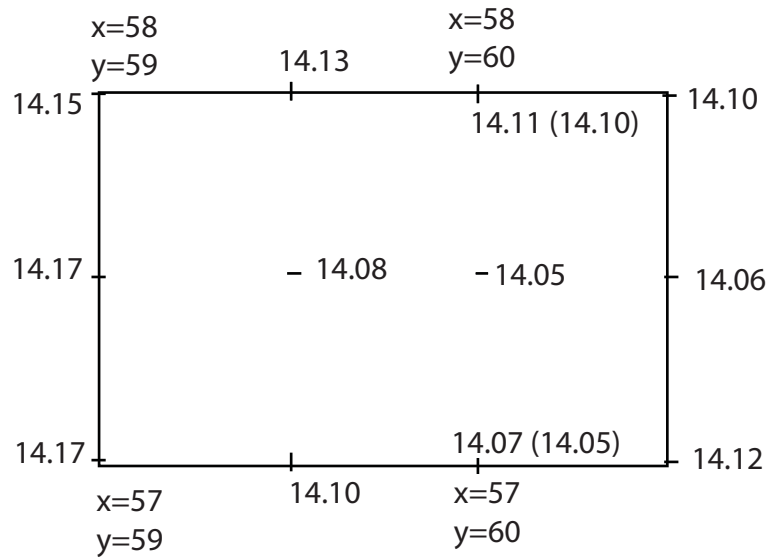

Kivi

0 1 m

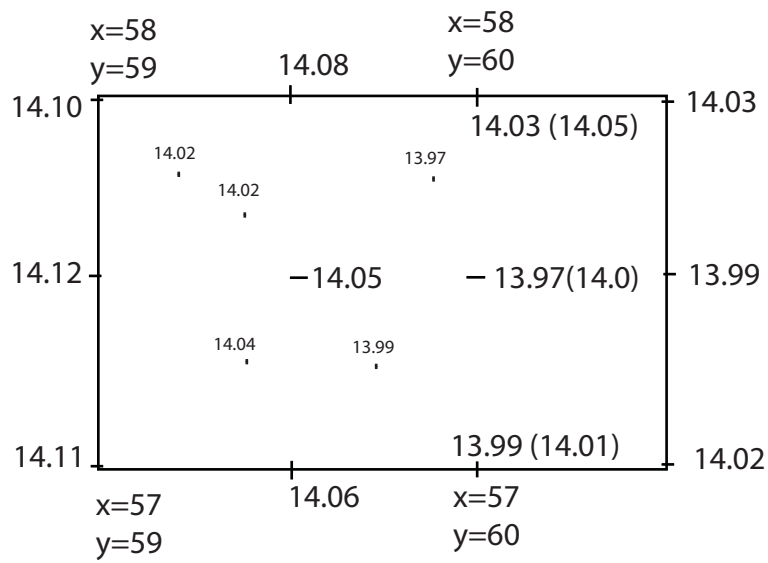
OULU Turkansaari	Koejoja B Länsiprofiili
M. Modarress 2009	57-58/92-97 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Satu Laitinen, Niina Peuraniemi, Kaisa Harju ja Minna Jormalainen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	Kartta 27
	p. 08-5533238

Pintavaaitus ennen pintamaan poistoa

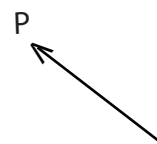

OULU Turkansaari	Koeaja C	
M. Modarress 2009	Pintamaa	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Marko Jokinen Anni Guttorm 10.6.2009-11.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Pauli Haapakangas	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 28

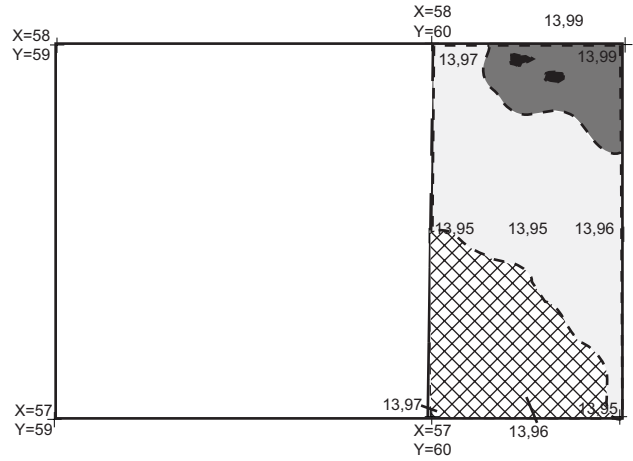
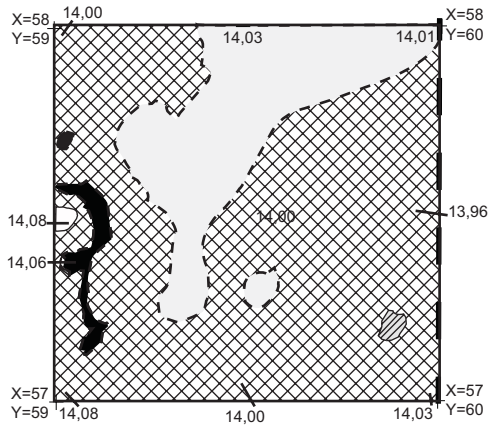
Pintavaaitus pintamaan poiston jälkeen Taso 0

0 100cm

OULU Turkansaari	Koeoja C	
M. Modarress 2009	Taso 0	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Anni Guttorm Niina Peuraniemi 10.6.2009-11.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Pauli Haapakangas	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 29

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

Tumma hiiltynyt maa

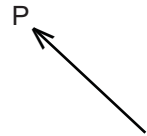
Vaalea hiekkamaa /
kellertävä savi

Hiiltynyt puu

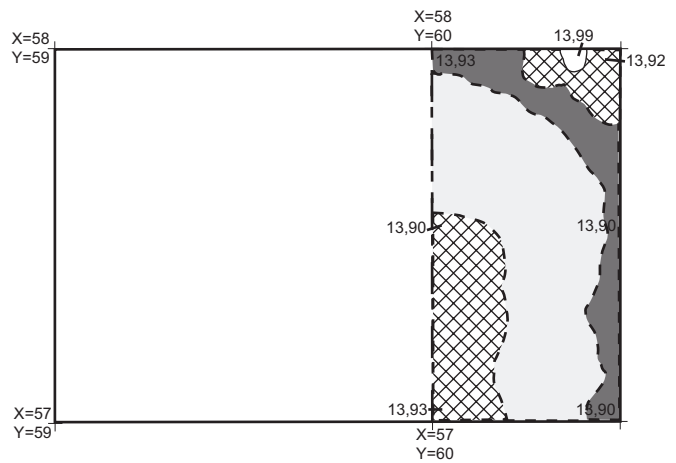
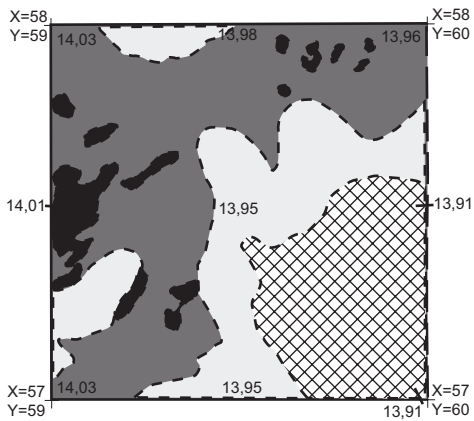

Yksiköiden raja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeoja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 1	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Peuraniemi, Riikka Mykkänen 10.-11.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Pauli Haapakangas	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 30

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

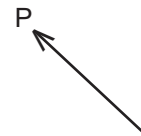
Tumma hiiltynyt maa

Vaalea hiekkamaa /
kellertävä savi

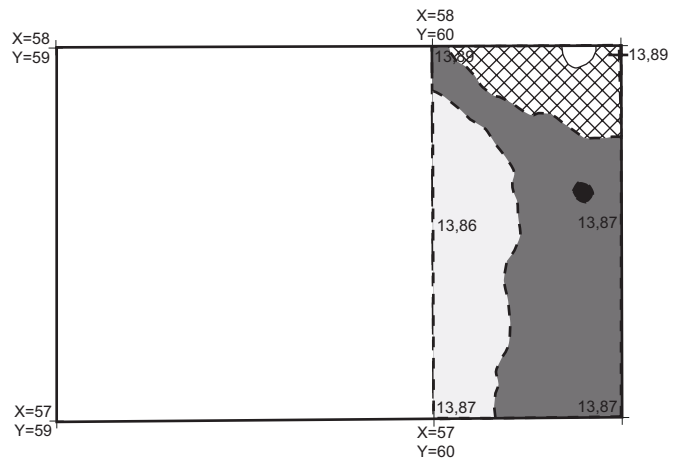
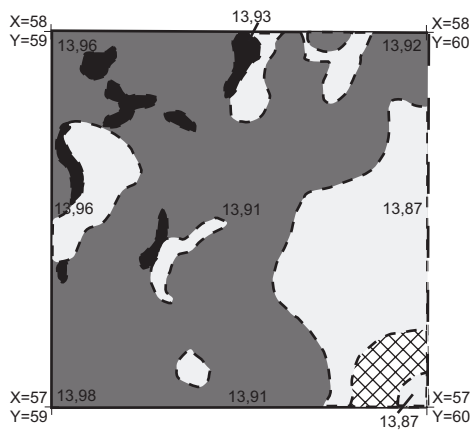

Yksiköiden raja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeaja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 2	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Mikko Sunnari ja Riikka Mykkänen 10. ja 12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 31

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

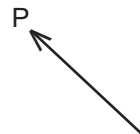
Tumma hiiltynyt maa

Vaalea hiekkamaa /
kellertävä savi

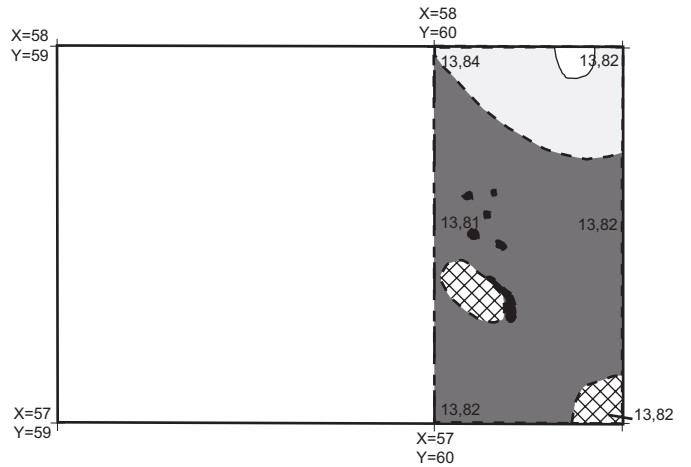
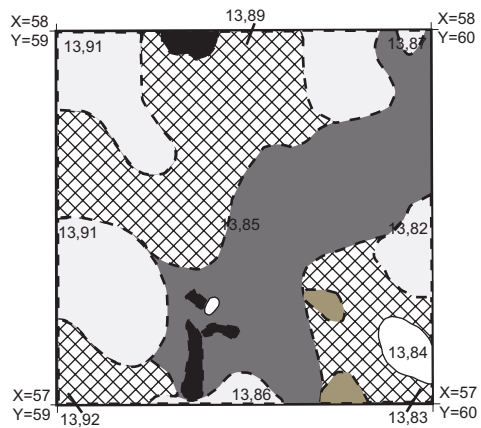
Yksiköiden raja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeaja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 3	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Satu Laitinen ja Riikka Mykkänen 11.-12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	Kartta 32
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

Tumma hiiltynyt maa

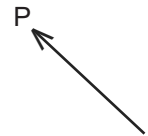
Vaalea hiekkamaa /
oranssinruskea savi

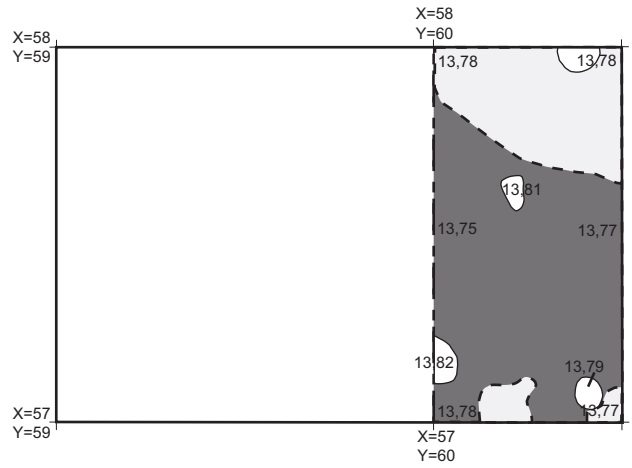
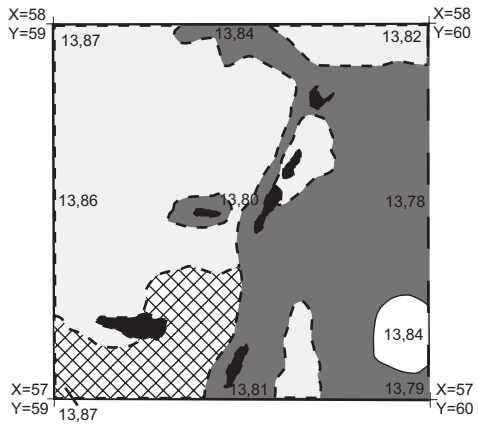
Ruosteen värinen maa

Yksiköiden raja

OULU Turkansaari	Koeoja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 4	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Niina Tolonen ja Hilla Degerman 11.-12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 33

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

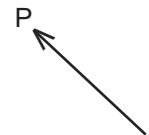
Tumma hiiltynyt maa

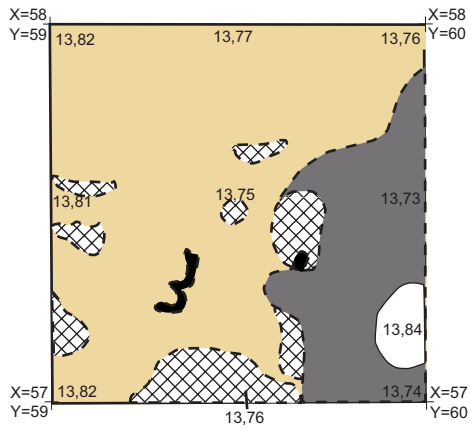
Vaalea hiekkamaa /
oranssinruskea savi

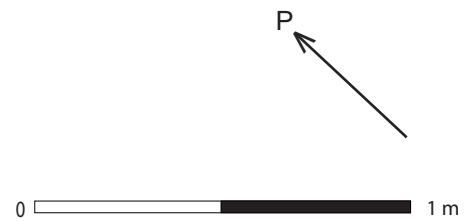
Yksiköiden raja

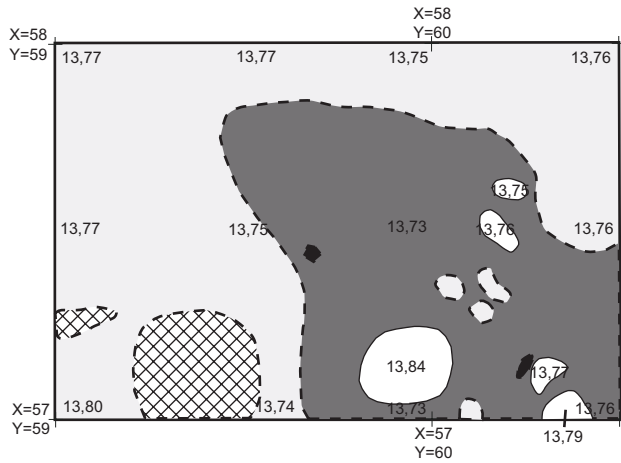
OULU Turkansaari	Koeja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 5	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Anni Guttorm ja Riikka Mykkänen 11.-12.6.2009	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 34

- Kivi
- Tumma likamaa
- Hiiltä
- Tumma hiiltynyt maa
- Vaalean ruskea hiekka
- Yksiköiden raja

OULU Turkansaari	Koejoja C	
M. Modarress 2009	Taso 6	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 35
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

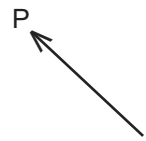
Tumma hiiltynyt maa

Vaalea hiekkamaa /
oranssinruskea savi

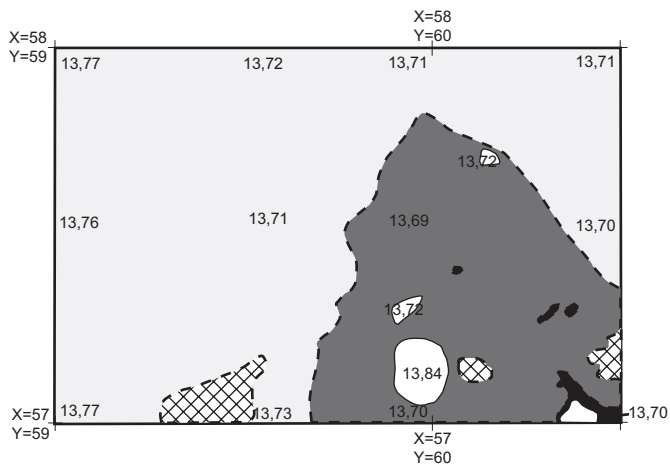

Yksiköiden raja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeoja C + laajennus Väli dokumentointi tasojen 6 ja 7 välillä	
M. Modarress 2009	1:20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Hilla Degerman	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 36
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

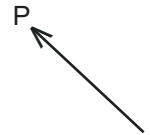
Tumma hiiltynyt maa

Vaalea hiekkamaa /
oranssinruskea savi

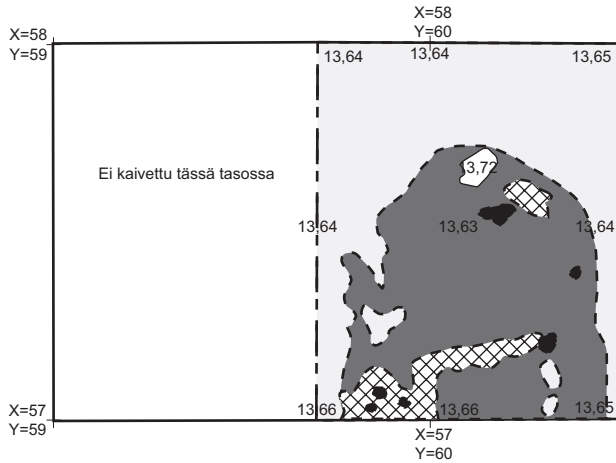

Yksiköiden raja

0 1 m

OULU Turkansaari	Koeoja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 7	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Sarianna Kivimäki	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 37
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

Kivi

Tumma likamaa

Hiiltä

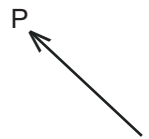
Tumma hiiltynyt maa

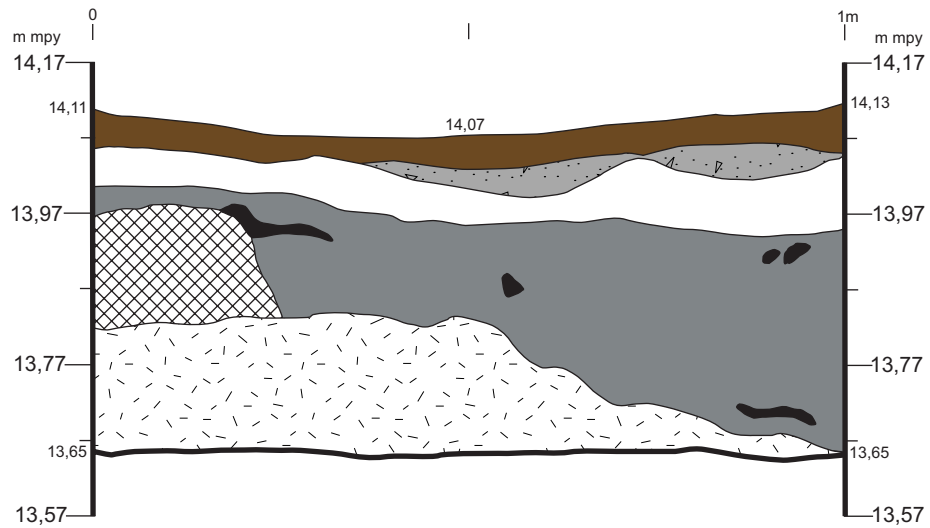
Vaalea hiekkamaa /
oranssinruskea savi

Yksiköiden raja

OULU Turkansaari	Koeja C + laajennus	
M. Modarress 2009	Taso 8	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Sarianna Kivimäki	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 38
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

Tumma likamaa

Hiiltä

Tumma hiiltynyt maa

Oranssinruskea hiekka,
harmaa savi

Turve

Kellertävä savi

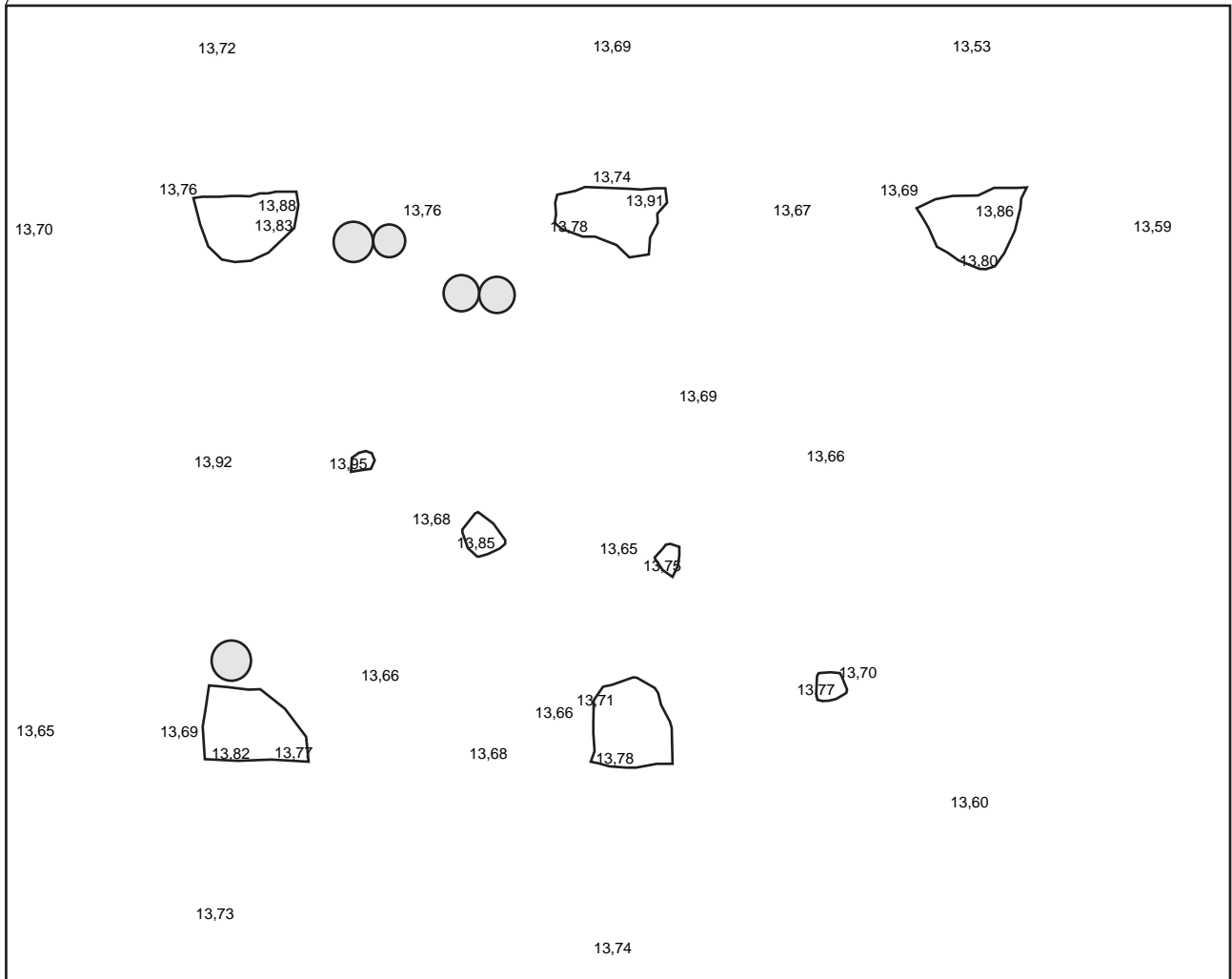
Sekoittunut savi

0 50 cm

OULU Turkansaari	Koeoja C, laajennus Eteläprofiili	
M. Modarress 2009	1:10	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Mirette Modarress	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
12.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 39
Puhtaaksi piirto: Terhi Taipaleenmäki	p. 08-5533238	

59,2 m päälinjan 27,6 m:n kohdalta

59,2 m päälinjan 22,2 m:n kohdalta

Kivi

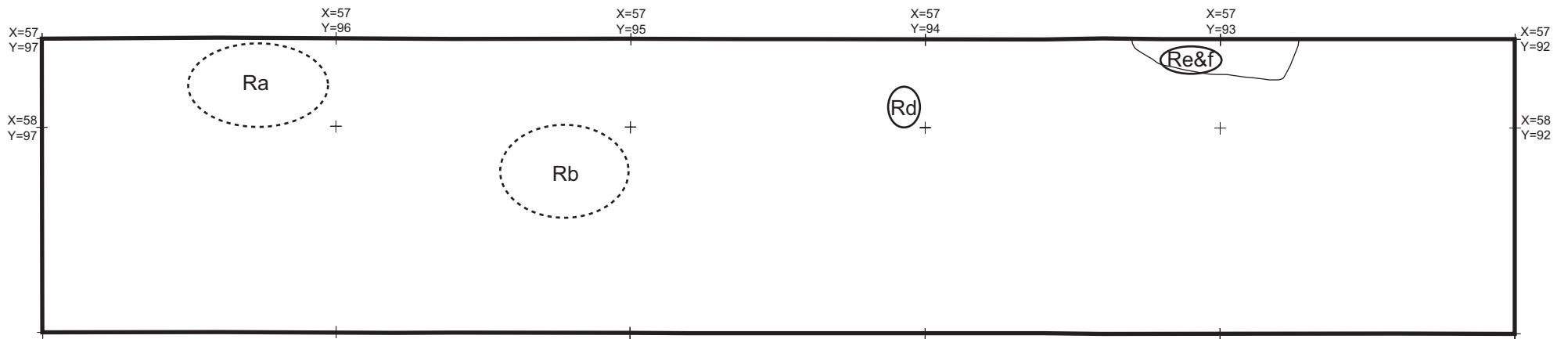

Puu (ei mittakaavassa)

P

0 1 m

OULU Turkansaari	Kivirakenne	
M. Modarress 2009	Pintavaaitus	1:40
MITTAUSDOKUMENTOINTI Kaisa harju, Kaija Kamula ja Niina Tolonen	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
8.6.2009	PL 1000 90014 Oulun yliopisto	Kartta 40
Puhtaaksi piirto: Sarianna Kivimäki	p. 08-5533238	

Kivi

Löytökohta

Ra kuparikolikko 1/4 ör Kristiina v. 1636, löytökorkeus n. 14 m mpy

Rb kuparikolikko Ulrika Eleonora? v. 1718-1720, löytökorkeus n. 13,85 m mpy

Rd kuparikolikko 1/6 ör v. 1660?, löytökorkeus 13,85 m mpy

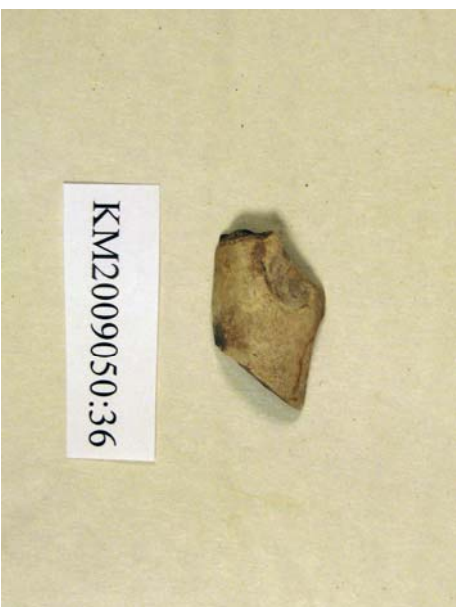
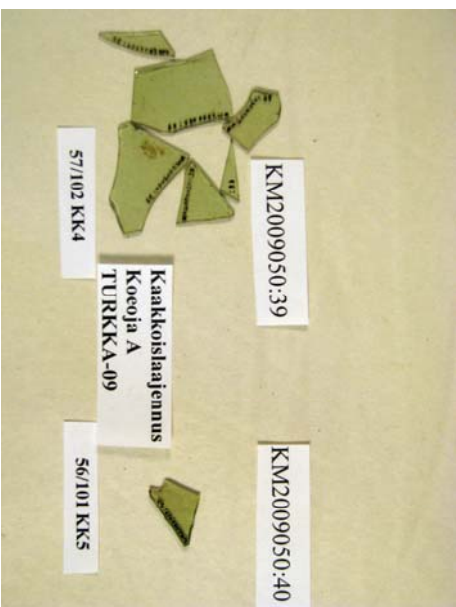
Re kuparikolikko 1/6 ör SM Kaarle XI v. 1677, löytökorkeus 13,68 m mpy (kiven alta)

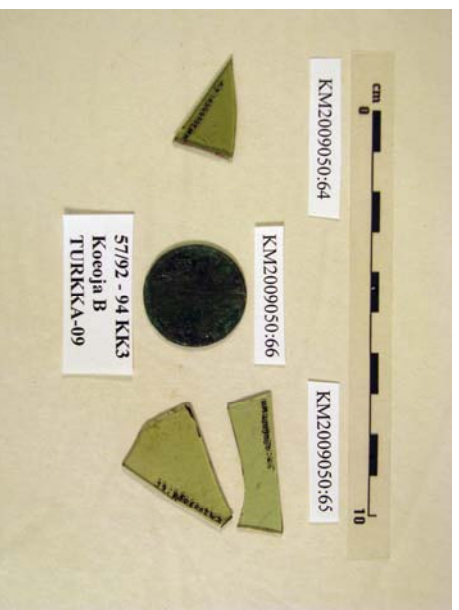
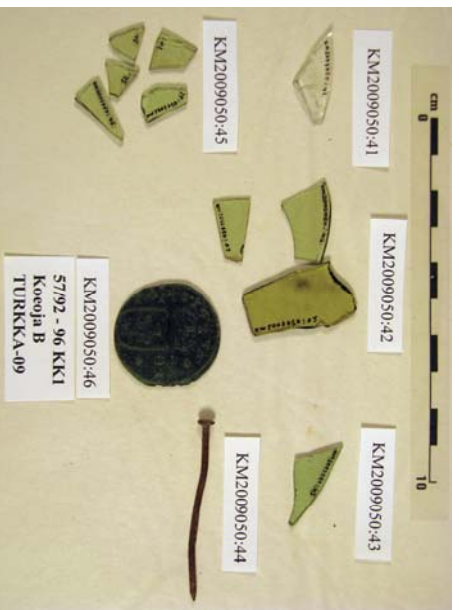
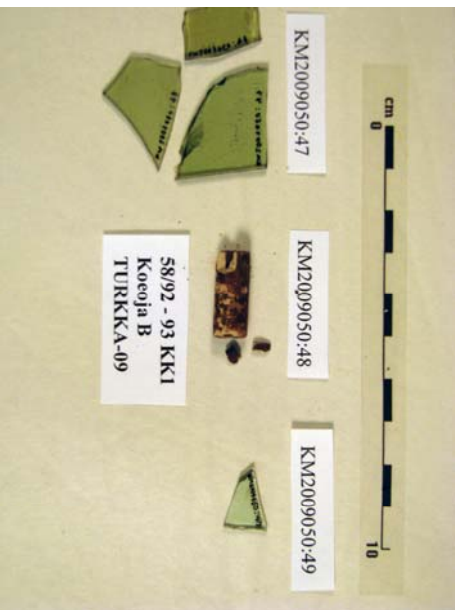
Rf kuparikolikko (kiven alta) 1 ör KM Fredrik I v. 1724, löytökorkeus 13,68 m mpy (kiven alta)

OULU Turkansaari	Koejoja B	
M. Modarress 2009	Rahalöydöt	1:20
	ARKEOLOGIAN LABORATORIO OULUN YLIOPISTO	
	PL 1000 90014 Oulun yliopisto p. 08-5533238	Kartta 41
piirros: M. Modarress		

KM2009050:50
KM2009050:51
58/94 - 95 KK1
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:62
KM2009050:63
58/96 KK2
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:70
KM2009050:71
KM2009050:72
57/93 KK4
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:47
KM2009050:48
58/92 - 93 KK1
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:58
KM2009050:59
KM2009050:60
KM2009050:61
57/95 - 96 KK2
Koeoja B
TURKKA-09

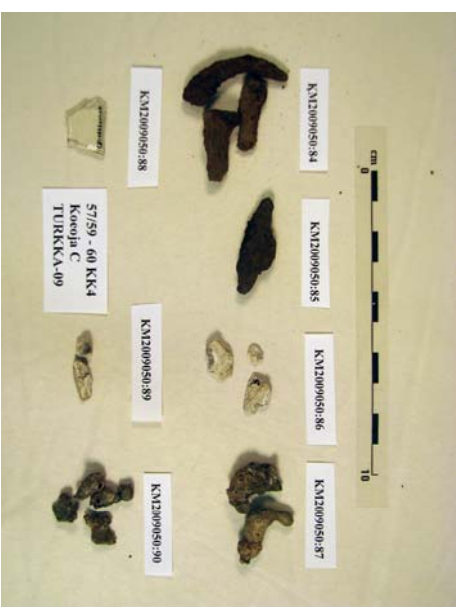
KM2009050:67
KM2009050:68
KM2009050:69
57 - 58/95 - 96 KK3
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:41
KM2009050:42
KM2009050:43
KM2009050:44
KM2009050:45
KM2009050:46
57/92 - 96 KK1
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:54
KM2009050:55
57/92 - 93 KK2
Koeoja B
TURKKA-09

KM2009050:64
KM2009050:65
KM2009050:66
57/92 - 94 KK3
Koeoja B
TURKKA-09

4438_1

4438_2

4438_3

4438_4

4438_5

4438_6

4438_7

4438_8

4438_9

4438_10

4438_11

4438_12

4438_13

4438_14

4438_15

4438_16

4438_17

4438_18

4438_19

4438_20

4438_21

4438_22

4438_23

4438_24

4438_25

4438_26

4438_27

4438_28

4438_29

4438_30

4438_31

4438_32

4438_33

4438_34

4438_35

4438_36

4439_1

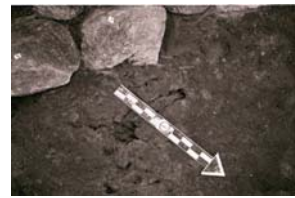
4439_2

4439_3

4439_4

4439_5

4439_6

4439_7

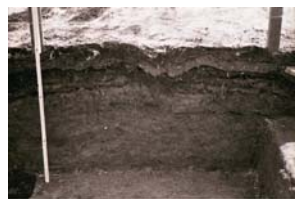
4439_8

4439_9

4439_10

4439_11

4439_12

4439_13

4439_14

4439_15

4439_16

4439_17

4439_18

4439_19

4439_20

4439_21

4439_22

4439_23

4439_24

4439_25

4439_26

4439_27

4439_28

4439_29

4439_30

4439_31

4439_32

4439_33

4439_34

4439_35

4439_36

4440_1

4440_2

4440_3

4440_4

4440_5

4440_6

4440_7

4440_8

4440_9

4440_10

4440_11

4440_12

4440_13

4440_14

4440_15

4440_16

4440_17

4440_18

4440_19

4440_20

4440_21

4440_22

4440_23

4440_24

4440_25

4440_26

4440_27

4440_28

4440_29

4440_30

4440_31

4440_32

4440_33

4440_34

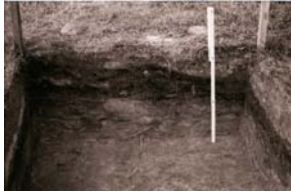
4440_35

4440_36

4441_30

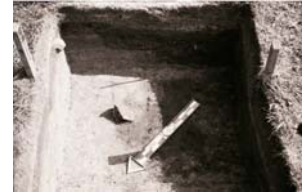
4441_31

4441_32

4441_33

4441_34

4441_35

4441_36

27353

27354

27355

27356

27357

27358

27359

27360

27361

27362

27363

27364

27365

27366

27367

27368

27369

27370

27371

27372

27373

27374

27375

27376

27377

27378

27379

27380

27381

27382

27383

27384

27385

27386

27387

27388

27389

27390

27391

27392

27393

27394

27395

27396

27397

27398

27399

27400

27401

27402

27403

27404

27405

27406

27407

27408

27409

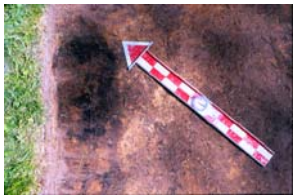
27410

27411

27412

27413

27414

27415

27416

27417

27418

27419

27420

27421

27422

27423

27424

27425

27426

27427

27428

27429

27430

27431

27432

27433

27434

27435

27436

27437

27438

27439

27440

27441

27442

27443

27444

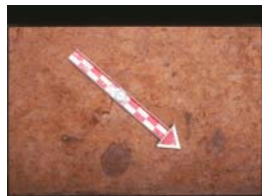
27445

27446

27447

27448

27449

27450

27451

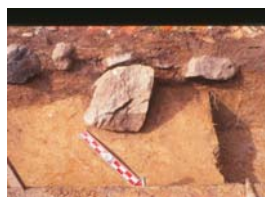
27452

27453

27454

27455

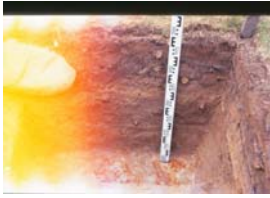
27456

27457

27458

27459

1_Turkka09

2_Turkka09

3_Turkka09

4_Turkka09

5_Turkka09

6_Turkka09

7_Turkka09

8_Turkka09

9_Turkka09

10_Turkka09

11_Turkka09

12_Turkka09

13_Turkka09

14_Turkka09

15_Turkka09

16_Turkka09

17_Turkka09

18_Turkka09

19_Turkka09

20_Turkka09

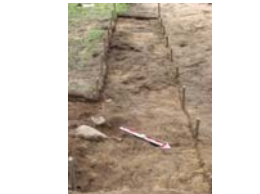
21_Turkka09

22_Turkka09

23_Turkka09

24_Turkka09

25_Turkka09

26_Turkka09

27_Turkka09

28_Turkka09

29_Turkka09

30_Turkka09

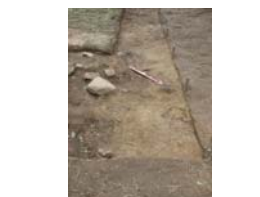
31_Turkka09

32_Turkka09

33_Turkka09

34_Turkka09

35_Turkka09

36_Turkka09

37_Turkka09

38_Turkka09

39_Turkka09

40_Turkka09

41_Turkka09

42_Turkka09

43_Turkka09

44_Turkka09

45_Turkka09

46_Turkka09

47_Turkka09

48_Turkka09

49_Turkka09

50_Turkka09

51_Turkka09

52_Turkka09

53_Turkka09

54_Turkka09

55_Turkka09

56_Turkka09

57_Turkka09

58_Turkka09

59_Turkka09

60_Turkka09

61_Turkka09

62_Turkka09

63_Turkka09

64_Turkka09

65_Turkka09

66_Turkka09

67_Turkka09

68_Turkka09

69_Turkka09

70_Turkka09

71_Turkka09

72_Turkka09

73_Turkka09

74_Turkka09

75_Turkka09

76_Turkka09

77_Turkka09

78_Turkka09

79_Turkka09

80_Turkka09

81_Turkka09

82_Turkka09

83_Turkka09

84_Turkka09

85_Turkka09

86_Turkka09

87_Turkka09

88_Turkka09

89_Turkka09

90_Turkka09

91_Turkka09

92_Turkka09

93_Turkka09

94_Turkka09

95_Turkka09

96_Turkka09

97_Turkka09

98_Turkka09

99_Turkka09

100_Turkka09

101_Turkka09

102_Turkka09

103_Turkka09

104_Turkka09

105_Turkka09

106_Turkka09

107_Turkka09

108_Turkka09

109_Turkka09

110_Turkka09

111_Turkka09

112_Turkka09

113_Turkka09

114_Turkka09

115_Turkka09

116_Turkka09

117_Turkka09

118_Turkka09

119_Turkka09

120_Turkka09

121_Turkka09

122_Turkka09

123_Turkka09

124_Turkka09

125_Turkka09

126_Turkka09

127_Turkka09

128_Turkka09

129_Turkka09

130_Turkka09

131_Turkka09

132_Turkka09

133_Turkka09

134_Turkka09

135_Turkka09

136_Turkka09

137_Turkka09

138_Turkka09

139_Turkka09

140_Turkka09

141_Turkka09

142_Turkka09

143_Turkka09

144_Turkka09

145_Turkka09

146_Turkka09

147_Turkka09

148_Turkka09

149_Turkka09

150_Turkka09

151_Turkka09

152_Turkka09

153_Turkka09

154_Turkka09

155_Turkka09

156_Turkka09

157_Turkka09

158_Turkka09

159_Turkka09

160_Turkka09

161_Turkka09

162_Turkka09

163_Turkka09

164_Turkka09

165_Turkka09

166_Turkka09

167_Turkka09

168_Turkka09

169_Turkka09

170_Turkka09

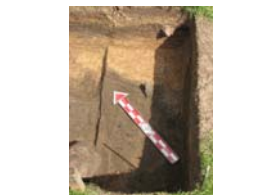
171_Turkka09

172_Turkka09

173_Turkka09

174_Turkka09

175_Turkka09

176_Turkka09

177_Turkka09

178_Turkka09

179_Turkka09

180_Turkka09

181_Turkka09

182_Turkka09

183_Turkka09

184_Turkka09

185_Turkka09

186_Turkka09

187_Turkka09

188_Turkka09

189_Turkka09

190_Turkka09

Mikko Sunnari ja muu ryhmä ovat työn touhussa Turkansaaren kaivauksella. Kiviröykkiö voi olla vanha Ruotsin ja Venäjän välinen rajapyykki.

Kivikasat puhuvat arkeologille

Löydöt vahvistavat Turkansaaren olevan vanha kauppapaikka

Antti Goman, tekstiit
Kaleva

OULU Oulun Turkansaarella käy kuhina, kun vajaan kahdenkymmenen arkeologiapiskelijän joukko kaivaa maata ja dokumentoi löytöjä saaren 300 vuotta vanhan kirkon vieressä.

Toiselle viikolle edenneissä kaivauksissa on löydetty Ruotsin ja Venäjän välinen vuosiasia vanha rajapyykki. Tai sitten ei. Opiskelijoiden ympäröimä kiviröykkiö saattaa yhtä hyvin olla pelkkiä läjä ylijäämäkiviä.

"Professori Kyösti Julku on tutkimuksessaan todennut, että valtakunnan raja vanhalla kauppapaikalla Oulujoen Turkansaarella merkitsi suuri kiviröykkiö. Tämä paikka voisi olla rajapyykille luonteva korkean sijaintinsa vuoksi", pyörittelee tutkimusten johtaja Mirette Modarress.

Röykkiön lisäksi paikalta on löydetty ruotsalainen kolikko vuodelta 1634. Turkansaaren ulkomuseon hoitajan Anneli Syrjäsen mukaan kolikko vahvistaa Turkansaaren olevan vuosiasia vanha markkinapaikka. "Kirjiko on pystytetty saaren vasta 1690-luvulla. Sitä ennen saarella on tehty kauppa."

Kolikoin löysivät ensimmäisen vuoden arkeologian opiskelijat Satu Laitinen ja Päivi Rantanen.

Laitinen nauraa ruotsalaisen neljännessyryn löytymisen olevan tähänastisen arkeologian uransa kohokohta. "Aluksi vain tuijotin kolikkoa jonkin aikaa. Sitten tuli kiire ilmoittaa löydöstä."

Toisen vuoden arkeologian opiskelija Katja Kamula kertoo löydön sähköistäneen koko kaivausryhmän.

"Ensin kuului kova huuto ja kaikki kerääntyivät kolikon ympärille. Kohta kaikki alkoivat kaivaa kahta kovemmin", hän muistelee.

Kaivaukset liittyvät Turkansaaren kirkon lähestyvään remonttiin. Tutkimukset pitää tehdä ennen kuin kirkkoa aletaan korjata. Korjaustyöt pääsevät alkuaan mahdollisesti vuoden 2011 aikana.

Päivi Rantanen (vas.) ja Satu Laitinen löysivät kolikon Turkansaaren kirkon vierestä. "Seulominen on kovaa työtä, päivän jälkeen ei tee mieli lenkille", Laitinen sanoo.

Haukiputaan kirkon remontissa parannetaan myös lattia tuuletusta. Lattian alla olevien arkkujen ympäriä on poi puusäleitä.

lin Haminassa valtava luuläjää

OULU Arkeologisia kaivauksia tehdään myös lin Haminassa, jossa ilmasta maan alle siirrettävät johdot kaivetaan osittain vanhaan haudausmaahan Yläkadun ja Alakadun risteyksestä on löydetty arkipalasia ja kahden toista ihmisen luurangot.

Kaivauksen johtaja Titta Kallio-Seppä sanoo, että paikalliset tietävät asuvansa haudausmaan päällä. "Asukkaat ovat kerto-

(Kaleva korjasi seuraavassa numerossaan tekstissä esiintyneen virheellisen maininnan valtioiden välisestä rajapyykistä, kysymyksessä oli Uppsalan ja Turun hiippakuntien raja.)

Saaresta saareen

Ruukataan samaa, että joka vanhoja muistelee, sitä tikulla silmään. Oulussa ei juuri ole turkittu vanhoja rakenteita uutta rakennettaessa. Viime aikoina on Oulussaakin vanhoja ja muisteltu. Parasta aikaa kaivetaan Karhin puistossa vanhaa Oulua esiin.

Varsin vanhoja asioita tutkittiin Turkansaaren ulkomuseossa. Arkeologian opiskelijat ja kesätyölläiset kaivoivat esiin ulkomuseosaaren muinaisuutta. Ei raimut oulujokinen **Östen Elfving** samaa aluetta kaivellessaan arvata mitä siitä seurasi.

Elfvingin tutkimustöyön tarkoituksena oli selvittää sopivatko Raatinsaarella olevien vanhan ja

ränsästyneen varastomakasiinin mitat saareen olevaan vanhaan kivijalkaan. Mitat täsmäsivät. Turkansaaresta oli sinnetty vanha rukoushuone Raatinsaareen lohmiesten varastomakasiiniksi.

Turkansaaren lohijätkä oli täällä alueella ja vanhan kauppapaikankin tiedetään olleen Turkassa. Näiden hyvien ja tarpeellisten ammattikuntien miehille rakennettiin 1600-luvulla rukoushuone.

Aikanaan lohijätkä lopetettiin ja lohimieliheit menivät muualle. Kauppamiehethän eivät kovin kirkon kipeitä ja jumalisia ole olleetkaan.

Niinpä kirkko tarpeettomana myytiin vuonna 1814 Raatinsaareen lohijätköiden

sällytysmakasiiniksi. Jokivarren vanhat muistevalat kuulemiaan tarinoita vanhasta kirkosta. Elfving otti asian ajaakseen. Hän mit-

tai ja selvitti, että Raatin makasiinin piirustukset saivat Turkansaaresta nimmittynsä ruuvailiin. Makasiini ostettiin Oulun

lohimieltä ja ajettiin talvikelleillä hevoskyydillä takaisin Turkansaareen. Hirret ladottiin vanhoille salvoiksi ja vuonna 1925 vanha kirkko siunattiin uuteen käyttöön.

Viime vilkoilla lopetettiin arkeologiset kaivaukset Turkankirkon seinien vierestä. Kaivupöytä pöytä **Miretta**

Modareff kertoi löydöksistä. Keramiikan sirpaleita, vanhoja kolikoita oli löydetty. Raatinsaareen lohijätkä oli hopean Kaarle X:n aikainen vuonna 1686 löyty yhden ören hopeainen kolikko.

Kaipailliin kirkkotarhojen taivomaisia löytöjä: luurankoja ja pääkallioja. Minulle kerrottiin Turkan kirkon päätar-

koitus. Hautausmenoja ei siellä järjestetty. Muita, arvokkaampia löytöjä kaivattessa pitää muistaa kauppiaiden nuukuus ja lohimiesten köyhyys, ei heiltä rahat joutaneet maahan tiputettaviksi.

On hieno asia, että vanhan kirkon seutua ja koko suuren moista ulkomuseoaluetta tutkitaan ja markkinoidaan.

Onko tämä vanhan ylösnousemus etälinen? Oulussa olisi paljon arvokasta ja historiallista kaivattavaa. Yhtenä harvinaisena esimerkkinä Oulussa on Tuomiokirkon edustan vanhan tapulin kivi-

perustusten ylösnousemus ja tallentaminen. **Siltavahti**

Turkansaarella arkeologisia kaivauksia

julkaistu 09.06. klo 15:35, päivitetty 09.06. klo 17:33

Arkeologisia kaivauksia Turkansaarella tehdään opiskelijavoimin.
Kuva: YLE / Pekka Loukkola

Turkansaaren ulkomuseossa Oulussa tehdään tämän viikon ajan arkeologisia kaivauksia. Löydöt ovat tyypillisiä 1600-luvun esineistöä.

Turkansaaren ulkomuseossa Oulussa tutkitaan 1600-luvulla rakennetun kirkon maaperää. Oulun yliopiston arkeologian ensimmäisen vuoden opiskelijat kaivavat ulkomuseon kirkon maaperää tämän viikon ajan. Turkansaaren vanhan kirkon ulkopuolisissa kaivauksissa on löytynyt muun muassa vanhoja kolikoita. Kaivausten johtaja Mirette Modarress'in mukaan löydöt ovat olleet kirkon rakentamisen ajankohtaan nähden odotettuja.

- Olemme löytäneet kivirakenteen kivijalkoja kirkon takaa ja pari mielenkiintoista kolikkoa 1600- ja 1700-luvulta. Lisäksi on löytynyt keramiikan kappaleita ja lasinsiruja. Esineistö on tyypillistä tuon aikakauden kaivauksista.

YLE Oulu